

מכירה 71 Auction

אוסף הרב פרופ' דניאל שפרבר

The Collection of Rabbi Prof. Daniel Sperber

Writing	כתיבה
Shneur Hertzfel	שניאור הרצל
Yonatan Jacoby	יונתן יעקבי
Miriam Kornfeld	אוריאל ליבזון
Oriel Leibzon	יוסף לידר
Joseph Lieder	רות פכטוביץ
Ruth Pachtowitz	מרים קורנפלד
Eli Stern	אלי שטרן
Editing	עריכה
Miriam Kornfeld	מרים קורנפלד
Eli Stern	אלי שטרן
Photography	צילום
Yigal Pardo	יגאל פרדו
Design	עיצוב
Ettie Naftaly	אתי נפתלי
Administration	אדמיניסטרציה
Galit Eva Smith	גלית אוה סמיט
Esther Strauss	מרים צוקר
Miryam Tzoker	אסתר שטראוס
Logistics	לוגיסטיקה
Yaniv Ilan	יניב אילן
Print	הדפסה
A.R. Printing Ltd, Tel Aviv	ע.ר. הדפסות בע"מ, תל-אביב
April 2020	אפריל 2020

This catalogue requires Genizah

הקטלוג טעון גניזה

Front Cover: Item 59

כריכה קדמית: פריט 59

Back Cover: Item 39

כריכה אחורית: פריט 39

Page 1: Detail from Item 22

עמ' 1: פרט מפריט 22

אוסף הרב פרופ' דניאל שפרבר
The Collection of Rabbi Prof. Daniel Sperber

מכירה 71 Auction

יום שלישי, י"א אייר תש"ף, 5 במאי 2020, 17:00

Tuesday, May 5, 2020, at 5:00 pm

התצוגה תתקיים במשרדנו
רחוב רמב"ן 8, ירושלים

The preview will be held at our offices
8 Ramban St. Jerusalem

Auction Preview on				ימי תצוגה		
Thursday	April 30, 2020	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	ו' אייר	30.04.20	יום ה'
Sunday	May 03, 2020	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	ט' אייר	03.05.20	יום א'
Monday	May 04, 2020	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	י' אייר	04.05.20	יום ב'
Tuesday	May 05, 2020	11:00 - 14:00	11:00 - 14:00	י"א אייר	05.05.20	יום ג'

תצוגה במועד אחר ותאפשר בתיאום מראש
Preview at other times can be arranged through our offices

טלפון בזמן התצוגה +972-77-5140223 Phone during preview

Online bidding is possible (pre-registration is required)
via the Kedem website

ניתן להשתתף במכירה בזמן-אמת (בהרשמה מראש)
באמצעות אתר האינטרנט של קדם

www.kedem-auctions.com

קדם Kedem

תוכן Contents

ירושלים ובית המקדש - מפות והדפסים Jerusalem and the Temple – Maps and Prints	58	כתבי-יד וספרי קודש Jewish Books and Manuscripts	8
ספרי תנ"ך והדפסים תנ"כיים Bibles and Biblical Prints	71	נביאים ומגילות Nevi'im (The Prophets) and Scrolls	20
ספרי מחקר - מקרא, תולדות היהודים ומנהגיהם Biblical Studies, Jewish History and Customs	91	חפצים Jewish Ceremonial Art and Various Objects	29
אנטישמיות Anti-Semitism	116	פקסימילים Facsimiles	38
אמנות Art	125	כתבי-יד מאוירים Illuminated Manuscripts	43
		מפות ארץ ישראל Maps of Palestine	45

פריט 55 Item

אוסף שפרבר – צוהר לתולדות עם ישראל לדורותיו

אוספו של הרב פרופ' דניאל שפרבר המוצג בקטלוג זה, כבעליו כן הוא – מצודתו פרושה על שלל תחומים. האוסף משקף נאמנה את בעליו – איש אשכולות שידי רב לו בהלכה, בהיסטוריה, בפילולוגיה, בתולדות האמנות, בהשתלשלות המנהג, ועוד. זהו אוסף רנסנסי בטבעו: חדר פלאות של תרבות חומרית וכתובה מן החיים היהודיים ומחיי התרבויות הסובבות אותם בכל מושבותיהם.

שפרבר, פרופסור אמריטוס באוניברסיטת בר אילן, חתן פרס ישראל למדעי היהדות, רב ופוסק, היסטוריון, פילולוג וחוקר המנהג וההלכה, כיהן במשך עשרות שנות פעילותו המדעית והרבנית בשלל תפקידים אקדמיים וציבוריים, בהם ראש הקתדרה לתלמוד באוניברסיטת בר אילן, ראש המגמה לאמנות יהודית באוניברסיטת בר אילן, מייסד ומנהל ההוצאה האקדמית לאור באוניברסיטה זו, חבר בוועדה האקדמית של האוניברסיטה הפתוחה, חבר באקדמיה ללשון העברית וחבר בהנהלת הקרן למחקר בסיסי של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.

קטלוג מכירה זה פותח צוהר לאוספו של חוקר, איש הלכה ומדע, שעוסק מזה שנים בבירור ההווה היהודית על כל גווניה עוד מימי היות עם ישראל בארצו ועד הדור האחרון. חלקו המוקדש לארון הספרים היהודי ולכתבי יד – החל בספרי הנביאים, מגילות והגדות, עבור בספרים בדפוס ובחיבורים בכתב יד וכלה בכתב ידם של גדולי ישראל – מקבץ תחת קורת גג אחת מאות שנים של יצירה הלכתית, הגותית ליטורגית וקבלית; של מנהג, של הלכה ושל קיום יהודי בגולה. כזה הוא גם פרק הקטלוג העוסק בתרבות חומרית: החפצים הכלולים בו, מְקַקְמָה שמקורה בגרמניה ועד נר-נשמה ששימש בבית-כנסת בצפון אפריקה, מספרים על תרבויות יהודיות שצמחו מתוך סביבתן ובה בעת היו שונות ממנה; על שאילה של דפוסים מחשבתיים וחברתיים והטמעתם, אך גם על דקות במסורת והעברתה בנאמנות עיקשת.

מקום של כבוד תופסות באוסף זה מפות ארץ ישראל וירושלים. המפה, הן דין-וחשבון מדעי הן מעשה אמנות, מוליכה את המעיין בה אל תקופות שבהן מיטשטש ההבדל בין האמן לאומן, בין חרט-הדיוקנאות וסיפורי התנ"ך ובין החרט המביא אל מכבש הדפוס את פירות החקירה הגיאוגרפית-היסטורית, ספק מסקנות מדעיות ספק משאלת לב, של חוקרי התנ"ך וארץ ישראל בראשית העת המודרנית. מן האדמה שעליה דרכו רגלי גיבורי התנ"ך נודד האוסף אל בין דפי התנ"ך עצמו, בדגש על נקודת המבט האירופית, הלא-יהודית. ספרי התנ"ך השונים שבאוסף מלווים תצריבים וחיתוכי עץ המייצגים את העניין הרב שגילתה האמנות האירופית בתנ"ך. אליהם מצטרפים ספרי המחקר הדנים בתולדות היהודים ובמנהגיהם, על פי התנ"ך ועל פי מחקרם של בני התקופה, וכמה חיבורים אנטישמיים, הממחישים את היחסים הסבוכים בין היהדות לנצרות ובין היהודים לסביבתם.

כחוקר תרם הרב פרופ' שפרבר תרומה רבת חשיבות לחקר ההיסטוריה היהודית על כל היבטיה, וכאספן עשה במו ידיו לשימור העדויות החומריות שהותירה בעקבותיה. מבחר הפריטים שלפניכם היוצא לאור בזאת מחדרו של האספן, הוא חלון ראוי להביט בו על פעילותו רבת השנים ולהעריכה כיאות.

The Sperber Collection: A Window onto Jewish History

The collection of Rabbi Prof. Daniel Sperber, offered in this catalogue, is a rich, versatile and multifaceted collection, portraying the collector's expertise in multiple disciplines. A renaissance man, scholar of Jewish law, history, philology, art history and the evolution of Jewish customs, Rabbi Prof. Sperber has put together a renaissance-style cabinet of curiosities, documenting centuries of Jewish culture throughout the diaspora, as well as the surrounding cultures.

Sperber is a professor emeritus at Bar-Ilan University, laureate of the Israel award in Jewish studies, Rabbi and scholar. He has served in various positions over decades of rabbinic and scientific work, including chair of the department of Talmudic studies, chair of the department of Jewish art and founder and head of the academic press at Bar Ilan university; member of the Open University academic board; member of the Academy of the Hebrew Language; and member of the Foundation for Basic Research board at the Israeli Academy of Sciences and Humanities.

This auction catalogue introduces a collection curated by a scholar who has devoted himself over decades to the study of Jewish history throughout the diaspora since the Temple era to our days. In the first part, dedicated to Jewish texts and manuscripts – from the Prophets, the Scrolls and Passover Haggadahs to printed books, manuscripts and autographs of Torah giants – centuries of legal, philosophical, liturgic and Kabbalistic work come together. This is also true of the section focusing on material culture: German needlework and Moroccan memorial lamp alike tell the story of Jewish cultures which emerged from their surroundings but at the same time were different; of the ability to adopt social and perceptual paradigms but also faithfully pass on a sacred tradition.

Palestine and Jerusalem maps are an important element in the collection. Maps, part scientific reports part works of art, transport their viewer to eras when the artist and the artisan were one; when an expert of portrait and biblical scenes could also recreate the results of historic and geographic research – sometimes imaginary, sometimes scientific – by early Modern scholars of the Bible and of the geography of the Holy Land. From the paths of the Bible we move on to its heroes. The numerous woodcuts and etchings illustrating the many Bibles included in this catalogue reflect the non-Jewish, European interest in the Bible. These are supplemented by ethnographic works by various Hebraists, documenting Jewish life and history, and by anti-Semitic works, evidence of the complex relationships between Judaism and Christianity and between Jewish communities and the surrounding Christian world.

As a scholar, Rabbi Prof. Sperber has contributed enormously to our knowledge of Jewish history. As a collector, he has worked to preserve precious evidence left behind. This collection of carefully chosen objects offers us an intriguing glimpse into his impressive work.

1a

1. ספר שני לוחות הברית (של"ה) – אמשטרדם, שנת נח"ת – שנת הולדתו של הבעש"ט – העותק של הגאון מבראשוב, עם הגהות רבות בכתב-ידו

ספר שני לוחות הברית (של"ה), לרבינו ישעיה הלוי הורוויץ. אמשטרדם, תנ"ח [1698]. דפוס הבחור עמנואל בן יוסף עטיאש. שער מאויר (ע"י אברהם בן יעקב הגר).

ספר "שני לוחות הברית" כולל בתוכו חידושי הלכה רבים, יסודות תורת הנסתר, דרוש ומוסר, והוא בלול מכל חלקי התורה. הספר התקבל בחרדת קודש בכל תפוצות ישראל, ודבריו מובאים בספרי גדולי הפוסקים והמקובלים. רבים מגדולי החסידות המפורסמים היו דבוקים בלימוד ספרי השל"ה בלב ונפש.

ידועים דבריו של רבי יואל סירקיש – הב"ח – בהסכמתו לסידור "שער השמים" על גודל קדושת המחבר וחיבוריו: "הגאון כמוהו"ר ישעיה הלוי זצ"ל... הניח אחריו ברכה בחבוריו הקדושים, וכאשר ראינו וקרנו בהם הרגשנו השפעת הקדושה מרום המעלות בכל אברינו, וזה האות שחיבוריו הם מחוברים לשם שמים לתקן הדורות הבאים אחריו...". בעל ה"תוספות יום טוב" כותב בהסכמתו על הסידור: "איש קדוש ונורא הוא... שבלי ספק נוצצה בו עוד רוח ממרום אשר הערו עליו מן השמים".

מהדורת השל"ה שנדפסה באמשטרדם בשנת נח"ת נתקדשה בקרב קהילות החסידים, שכן אותה שנה היתה שנת הולדתו של הבעל שם טוב, ומסורות חסידיות קשרו בין שני המאורעות. באגרות אדמו"ר הרי"צ שניאורסון מליובאוויטש (אגרת ב'תתנג) נכתב אודות ספר של"ה הקדוש שנדפס ב"שנת נח"ת בהידור. וסימנא מילתא כי התגלות הספר הקדוש גרם 'נחת' רוח למעלה, ובשנה ההיא נולד מאורן של כל ישראל מורנו הבעש"ט נ"ע. ומרגלא בפומי' קדישא של מורנו הבעש"ט שהוא נולד בשנה שנדפס של"ה הקדוש להאיר את העולם באור ה' דתורה ויראת שמים בעבודה שבלב". במקום אחר סיפר האדמו"ר הרי"צ מסורת מופלאה בשם רבי מנדלי מוויטבסק על מה שקרה בעת הדפסות המהדורה הראשונה והמהדורה השנייה של הספר: "כשהדפיסו ספר של"ה הקדוש... וספר קדוש זה הלהיב והלהיט לבבות בני ישראל, ושלטה עין רעה, והיו אז ר"ל

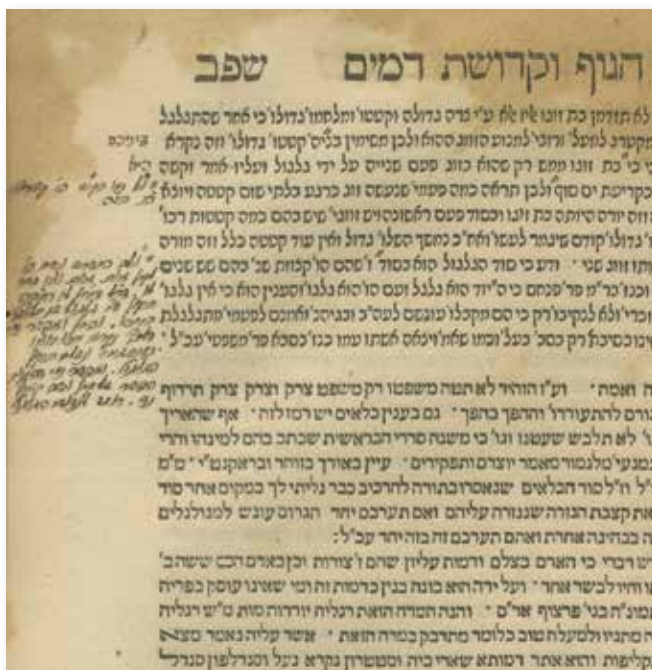
גזירות ת"ח ות"ט הידועות... – "בשנה שבה נולד הבעש"ט הדפיסו בפעם השנייה את השל"ה הקדוש בעיר אמשטרדם, וגם אז היה קטרוג ר"ל למעלה על בני ישראל במדינת פולין, כמו שהיה ר"ל הקטרוג הראשון מיד כשנתפרסם ספר של"ה, אך ת"ל היתה שנת מנוחה" (ליקוטי דיבורים המתורגם, א', עמ' 50).

חתימות עתיקות בראש דף השער ובדף שאחריו.

העותק שלפנינו היה שייך לרבי דוד שפרבר – הגאון מבראשוב (ראו אודותיו להלן, עמ' 10). בדף המגן שלפני השער – חתימת ידו. בדפי הספר הגהות רבות (למעלה מ-150) בכתב-ידו, חלקן ארוכות. כמה מהן קצוצות במקצת.

[4], תכב; מד; [12] דף. 29.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני. קרעים ופגמים בדף השער ובמספר דפים. הפינה השמאלית התחתונה של דף השער המאויר חסרה, עם פגיעה באיור השער, מושלמת בצילום. כתמים, כתמי רטיבות כהים. סימני עש במספר דפים. הספר מפורק לשני חלקים. כריכה ישנה, פגומה ומנותקת.

פתיחה: \$1500

1c

1b

1. Shenei Luchot HaBrit (Shelah) – Amsterdam, 1698 ("Nachat") – The Year the Baal Shem Tov was Born – Copy of the Gaon of Braşov, with Many Glosses in his Handwriting

Shenei Luchot HaBrit (Shelah), by R. Yeshaya HaLevi Horowitz. Amsterdam: Immanuel son of Josef Athias, 1698. Illustrated title page (by Avraham ben Yaakov HaGer).

Shenei Luchot HaBrit contains many halachic novellae, Kabbalistic principles, homiletics and ethics, and incorporates all realms of the Torah. The book was received with awe throughout the Jewish world, and its teachings are quoted in the books of leading poskim and kabbalists. Many renowned Chassidic leaders were extremely devoted to the study of the books of the Shelah.

The Bach – R. Yoel Sirkis, notably acclaimed the author and his works in his approbation to the Shaar HaShamayim siddur: "R. Yeshaya HaLevi... he left behind blessing in his holy compositions, and upon seeing or reading them, we sensed the outpouring of holiness in all our limbs, and this is the sign that his works were composed for the sake of heaven, to elevate future generations...". The Tosafot Yom Tov in his approbation to the siddur writes: "He is a holy, awe-inspiring man... no doubt he was invested with a heavenly spirit".

This edition of the Shelah was printed in Amsterdam in 1698, the year the Baal Shem Tov was born, and Chassidic lore ties these two events. The Rebbe Rayatz of Lubavitch writes (Igrot, 2853) of the elaborate edition of the book Shelah HaKadosh printed in the year "Nachat" (gratification; the numerical value of 'nach' corresponds to the Hebrew year 5458, i.e. 1698). He states that "this alludes to the heavenly gratification caused by the revelation of the holy book, and in that year the

Baal Shem Tov was born. The Baal Shem Tov was used to saying that he was born in the year of the printing of the Shelah HaKadosh, in order to enlighten the world with G-d's light of Torah and fear of Heaven with service of the heart". The Rebbe Rayatz brings a wondrous tradition from R. Mendel of Vitebsk regarding the first and second editions of the Shelah: "During the printing of the Shelah... this holy book enthused and inspired the hearts of the Jewish people, drawing the Evil Eye, which brought about the infamous Chmielnicki pogroms"; "In the year the Baal Shem Tov was born, the second edition of Shelah was printed in Amsterdam, and then as well there was an accusation in heaven against the Jewish people in Poland, similar to the first accusation upon the initial publication of the Shelah, yet thank G-d, it was a year of serenity" (Likutei Diburim HaMeturgam, I, p. 50). Early signatures at the top of the title page and on the following leaf.

This copy belonged to R. David Sperber – the Gaon of Braşov (see adjoining article, p. 10). His signature appears on the front endpaper. The book contains many glosses (more than 150) handwritten by him, some long. Some glosses are slightly trimmed.

[4], 422; 44; [12] leaves. 29.5 cm. Good-fair condition. Tears and damage to title page and to several other leaves. Loss to lower left corner of illustrated title page, affecting the illustration, replaced with photocopy. Stains, dark dampstains. Worming to several leaves. The book is detached into two parts. Old, damaged, detached binding.

Opening price: \$1500

הגאון החסיד רבי דוד שפרבר (תרל"ז-תשכ"ב), מגדולי רבני גליציה ורומניה. נולד בזבלטוב למשפחת חסידי קוסוב-ויז'ניץ. תלמיד הגאון רבי מאיר אריק, ותלמידו ועורך כתביו של האדמו"ר רבי משה האגער מקוסוב בעל "אזור האמונה". הסתופף בצילם של האדמו"רים ה"חקל יצחק" מספינקא וה"אהבת ישראל" מויז'ניץ. משנת תרס"ח כיהן כדיין ומו"צ בהאוואש-מעזא (פאליען-ריסקווא) ומשנת תרפ"ב רב בבראשוב (קראנשטאדט). בעל "אפרקסטא דעניא", "מכתם לדוד", "תהלה לדוד" וספרים נוספים. התפרסם בהיתרי עגונות השואה. בחורף תש"י עלה לארץ ישראל. בארץ נודע בשם "הרב מבראשוב" והיה מראשי "מועצת גדולי התורה" ו"החינוך העצמאי" בארץ ישראל. נכדו הוא הרב פרופ' דניאל שפרבר.

Rabbi Sperber (1877-1962), leading Galician and Romanian rabbi. Born in Zablotov to a family of Kosov-Vizhnitz Chassidim, he was a disciple of R. Meir Arik. He also studied under Rebbe Moshe Hager of Kosov, author of Ezor HaEmunah, and arranged the latter's writings for print. He frequented the courts of the Chakal Yitzchak of Spinka and the Ahavat Yisrael of Vizhnitz. From 1908, he served as dayan and posek in Polien Riskeve (Poienile de sub Munte), and from 1922, as rabbi of Braşov (Kronstadt). He authored Afarkasta D'Anyah, Michtam LeDavid, Tehillah LeDavid and other books. He was renowned for the permissions he issued to agunot following the Holocaust. In the winter of 1950, he immigrated to Eretz Israel, where he became known as "the rabbi of Braşov", and served as a leader of the Moetzet Gedolei HaTorah and Chinuch HaAtzma'i. His grandson is Rabbi Prof. Daniel Sperber.

2. מכתב ברכה לנישואין ולנחת מאת האדמו"ר רבי חיים הגר מקוסוב (השני)

מכתב ברכה לנישואין ולנחת, בכתב-ידו, חתימתו וחותמתו של האדמו"ר רבי חיים הגר אב"ד קוסוב, נשלח אל רבי דוד שפרבר אב"ד בראשוב. [קוסוב, תרצ"א 1931 בערך].

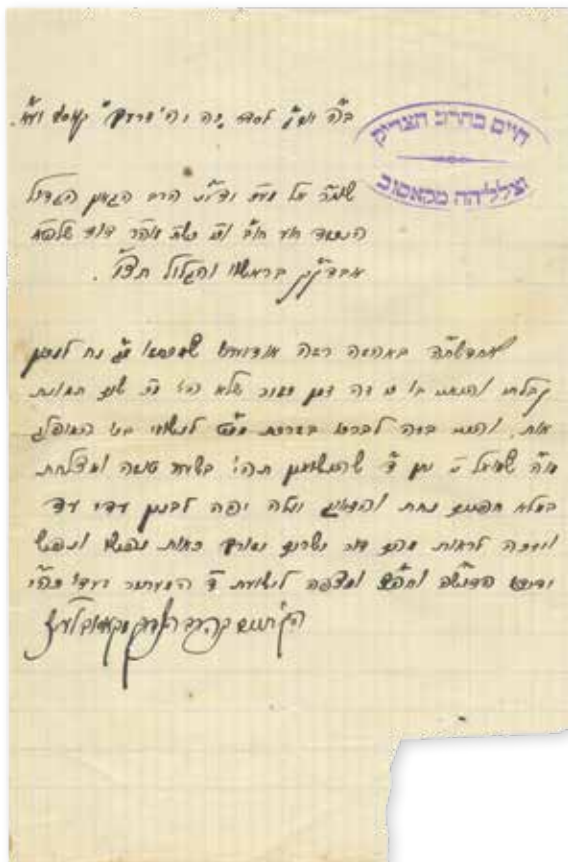
במכתבו מברך האדמו"ר: "והנני בזה לברכו בברכת מז"ט לנישואי בנו המופלג מו"ה שמואל נ"י [ד"ר שמואל שפרבר מלונדון, אביו של הרב פרופ' דניאל שפרבר], יתן ד' שהנשואין תהי' בשעה טובה ומצלחת במלא חפניים נחת, והזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד, ויזכה לראות מהם דור ישרים יבורך".

האדמו"ר רבי חיים הגר אב"ד קוסוב (תר"ס?-תש"ג, אנצ' לחסידות, א', עמ' תקלט-תקמ; מאורי גליציה, ב', עמ' 34-36), בן האדמו"ר רבי משה מקוסוב - בעל "לקט עני" ו"אזור האמונה". הוסמך לרבנות על ידי רבי אברהם מנחם שטיינברג אב"ד ברודי - בעל "מחזה אברהם". לאחר פטירת אביו, בשנת תרפ"ה, הוכתר לאדמו"ר ואב"ד בקוסוב. היה אדמו"ר לאלפי חסידים, שהמפורסם שבהם היה הגאון רבי דוד שפרבר אב"ד בראשוב (מקבל המכתב). בשנת תרצ"ה ביקר בארץ יחד עם רבי דוד שפרבר. חיבר שלשה ספרים בהלכה ואגדה, ולא הספיק להדפיסם. נספה בשואה.

מקבל המכתב הוא הגאון החסיד רבי דוד שפרבר (תרל"ז-תשכ"ב), מגדולי רבני גליציה ורומניה (ראו אודותיו לעיל).

[1] דף. 22 ס"מ. מצב טוב. קרע חסר בשוליים התחתונים, ללא פגיעה בטקסט. כתמים. נקבי עש בודדים. סימני קיפול.

מתיחה: \$300

2. Letter of Wedding Congratulations and Blessings for Nachat, from Rebbe Chaim Hager of Kosov (the Second)

Letter of wedding congratulations and blessings for nachat (gratification), handwritten, signed and stamped by Rebbe Chaim Hager Rabbi of Kosov (Kosiv), addressed to R. David Sperber Rabbi of Braşov. [Kosov, ca. 1931].

In his letter, the rebbe blesses: "I hereby extend my congratulations for the wedding of his exceptional son R. Shmuel [Dr. Shmuel Sperber of London, father of Rabbi Prof. Daniel Sperber], may the wedding take place at an auspicious time, with an abundance of gratification; may the marriage be successful and everlasting, and may he merit to see blessed descendants from them".

Rebbe Chaim Hager Rabbi of Kosov (1900?-1942, Encyclopedia L'Chassidut, I, pp. 539-540; Meorei Galicia, II, pp. 34-36), son of Rebbe Moshe of Kosov – author of Leket Ani and Ezor HaEmunah. He was rabbinically ordained by R. Avraham Menachem Steinberg Rabbi of Brody – author of Machazeh Avraham. Following his father's passing in 1925, he was appointed rebbe and rabbi of Kosov. He served as rebbe to thousands of Chassidim, the most prominent of them being R. David Sperber Rabbi of Braşov (recipient of this letter). In 1935, he visited Eretz Israel together with R. David Sperber. He authored three books on Halacha and Aggada, yet he did not have the opportunity to publish them. He perished in the Holocaust.

The recipient of the letter, R. David Sperber (1877-1962), was a leading Galician and Romanian rabbi (see adjoining article).

[1] leaf. 22 cm. Good condition. Open tear to bottom-right corner, not affecting text. Stains. Minor worming. Fold lines.

Opening price: \$300

3a

3. ספר נהג כצאן יוסף – האנויא, תע"ח – עותק מיוחד עם הקדשה על הכריכה לדיין רבי קאשמן סג"ל

ספר נהג כצאן יוסף, הלכות ומנהגי אשכנז ומנהג פרנקפורט, מאת רבי יוסף יוזפא הלוי סג"ל. האנויא, [תע"ח 1717]. מהדורה ראשונה.

עותק מיוחד, שהוכן כנראה לבקשת המחבר, עם כריכת עץ מחופה עור, ועם הקדשה המוטבעת על חזית הכריכה: "מנחה היא שלוחה, למי שביתו פתוח לרוחה, ה"ה אדוני ש"ב [=שאר בשר] התורני ותורתו אומנתו כרב שש"ת ימים ושבת גברא גבר בכולא, תורה וגדולה בקנה אחד עולה, הדיין המצויין ור"מ נשיא נשיאי הלויים מהור"ר קאשמן סג"ל נר"ו". כפי הנראה, מקבל הספר הוא רבי משה קאשמן עסא ב"ר יהודה לימא הלוי, דיין בניקלשבורג, אשר חתם על שתי הסכמות יחד עם דיינים נוספים מניקלשבורג בשנים תע"ב ותע"ה. יש לציין כי גם שם אביו של המחבר היה רבי משה קאשמן מעסא, כפי שחותם את הקדמתו: "יוסף... בן החסיד התורני כמהור"ר משה קאשמן סג"ל מעסא" (וכך גם בעמוד השער). לא התברר לנו מה היחס בין אביו של המחבר לרבי משה קאשמן סג"ל ששימש כדיין בניקלשבורג.

חתימה בדף השער: "הק' קאשמן אבליז" [=אבלס; יתכן והוא מצאצאי המקבל הנ"ל]. רישום בעלות בדף המגן האחורי: "הספר הלז שייך להאלוף הראש והקצין הנגיד המפורסם כהר"ר וואלף אבליז מאובן ישן".

[3], פט, [2] דף. כ-20 ס"מ. נייר איכותי. מצב טוב. כתמים. קרעים קטנים בשולי דף השער ובמספר מקומות נוספים. סימני עש קלים. כריכת עץ ועור מקורית, עם שרידי אבזמים. קרעים ופגמים בכריכה.

[2] דף בסוף הספר, עם קונטרס "צאן הנחלות". לאחר הדפסתו של הספר, התעורר פולמוס על מספר מנהגים ודינים שזכרו בו. שני דפים אלו, שצורפו לספר לאחר ההדפסה, נכתבו על ידי חמיו של המחבר, רבי יהודה מילר מבינגא, שעבר על הספר ותיקן את המנהגים עליהם התעוררה מחלוקת. דפים אלו נמצאים רק בחלק מן העותקים.

פתיחה: \$800

3b

3. Noheg KaTzon Yosef – Hanau, 1717 – Special Copy, with Dedication on Front Cover to the Dayan Rabbi Kosman Segal

Noheg KaTzon Yosef, laws and Western-Ashkenazic customs, including customs of Frankfurt, by R. Yosef Yuspa HaLevi Segal. Hanau, [1717]. First edition.

Special copy, presumably prepared upon request of the author, with a dedication embossed on the front board of the leather-covered wooden binding: **"Gift for the one whose home is open to all, my master and relative, the distinguished rabbi... exceptional dayan and dean... R. Kosman Segal"**. The recipient of the book was presumably R. Moshe Kosman Essen son of R. Yehuda Lima HaLevi, dayan in Nikolsburg, who signed two approbations together with other Nikolsburg dayanim in 1712 and 1715. It must be noted that the author's father was also named R. Moshe Kosman of Essen (as printed on the title page and at the end of the preface: "Yosef... son of the pious rabbi, R. Moshe Kosman Segal of Essen"). We were unable to determine how the author's father and R. Moshe Kosman Segal, dayan in Nikolsburg, were related.

Signature on the title page: "Kosman Abeles" (possibly

a descendant of the original recipient of the book). Ownership inscription on the back endpaper: "This book belongs to the distinguished and renowned chief... R. Wolf Abeles of Alt-Ofen".

[3], 89, [2] leaves. Approx. 20 cm. High-quality paper. Good condition. Stains. Small marginal tears to title page and to several other leaves. Minor worming. Original leather-covered wooden binding, with clasp remnants. Tears and damage to binding.

[2] leaves at the end of the book contain Tzon HaNachalot. A controversy arose following the printing of the book, regarding several customs and laws mentioned in it. These two leaves, which were added to the book after printing, were composed by the author's father-in-law, R. Yehuda Mehler of Bingen, who reviewed the book and corrected the customs which aroused a controversy. These leaves were included in only some of the copies.

Opening price: \$800

4b

4a

4. Bilingual Edition of "Chacham Lev", in Hebrew and Latin – The 613 Commandments According to Maimonides – Stockholm, 1711

DCXIII Legum Hebræorum, Pars Prima, ductu Rabbi Jehudæ Lebh Schvertsensis [The 613 Commandments of the Jews, Part I, by Rabbi Yehuda Leib of Schwersenz]. Stockholm: Keyserianis, 1711. Latin and Hebrew. Bilingual edition, translation facing the original, of the book "Chacham Lev" (Furth, 1693) by R. Yehuda Leib son of R. Hillel, listing the 613 commandments according to Maimonides. Translated by the Swedish orientalist Carl Schultén (1677-1730), rector of the Lund University. [8] leaves, 184 pages, [10] leaves. 20 cm. Good condition. Minor damage. Inscriptions on endpapers and title page. Fine leather binding, slightly damaged. Gilt edges. Not in NLI.

Opening price: \$300

4. מהדורה דו-לשונית של ספר "חכם לב", בעברית ולטינית – תרי"ג מצוות על פי הרמב"ם – שטוקהולם, 1711

DCXIII Legum Hebræorum, Pars Prima, ductu Rabbi Jehudæ Lebh Schvertsensis [תרי"ג מצוות היהודים, חלק ראשון, מאת רבי יהודה לייב משוורצנץ]. דפוס Keyserianis, שטוקהולם, 1711. לטינית ועברית. מהדורה דו-לשונית, תרגום מול מקור, לספר "חכם לב" [פיורדא, תנ"ג 1693] מאת רבי יהודה לייב ב"ר הלל, המפרט את תרי"ג המצוות על פי הרמב"ם. תורגם בידי המזרחן השוודי Carl Schultén (1677-1730), רקטור אוניברסיטת לונד (שוודיה). [8] דף, 184 עמ', [10] דף. 20 ס"מ. מצב טוב. פגמים קלים. רישומים בכתב-יד בדפי הבטנה ובדף השער. כריכת עור נאה, פגומה מעט. חיתוך דפים מזהב.

אינו מופיע בקטלוג הספרייה הלאומית.

פתיחה: \$300

5

5. ספר הזהר – סט בשלושה חלקים – סלאוויטא, תקפ"ד

ספר הזהר על התורה – בראשית, שמות, ויקרא, במדבר ודברים. סלאוויטא, [תקפ"ד 1824]. דפוס רבי שמואל אברהם שפירא, בן הרב מסלאוויטא. סט בשלושה כרכים.

חותמות רבות של "חבורה משניות וקנין ספרים דקלויז קאסיב, סיגהעט".

חותמות, חותמות ורישומים בכתב-יד בדפי השער ובמספר מקומות נוספים.

שלושה כרכים. כרך ראשון: [4], רנב, ב-יז דף. כרך שני: [1], רעח דף. כרך שלישי: ג-קטו, [1], קיז-רצט דף. חסרים דפים א-ב ודפים ש-שט בכרך השלישי. נייר איכותי, כחלחל. 19.5-20 ס"מ. מצב משתנה בין הכרכים. שני הכרכים הראשונים במצב כללי טוב-בינוני. כתמים, כתמי רטיבות, סימני עש. במספר מקומות פגעי עש, לרוב ללא פגיעה קשה בטקסט. הכרך השלישי במצב בינוני עד בינוני-גרוע. כתמים, חלקם כהים. פגעי עש בדפים רבים, לעיתים פגעים קשים, עם פגיעות רבות בטקסט. קונטרסים מנותקים. חותמות ורישומי צנזורה בדפי השער. כריכות ישנות עם שדרות עור. פגמים ופגעי עש בשלושת הכריכות.

פתיחה: \$1500

5. Zohar – Three-Volume Set – Slavita, 1824

Zohar on the Torah – Bereshit, Shemot, Vayikra, Bamidbar and Devarim. Slavita: R. Shmuel Avraham Shapira, son of the rabbi of Slavita, [1824]. Three-volume set.

Many stamps of "Chavura Mishnayot VeKinyan Sefarim of the Kosov Kloiz, Sighet".

Signatures, stamps and handwritten inscriptions on title pages and several other leaves.

Three volumes. Vol. I: [4], 252, 2-17 leaves. Vol. II: [1], 278 leaves. Vol. III: 3-115, [1], 117-299 leaves. Lacking leaves 1-2 and 300-309 of vol. III. High-quality, bluish paper. 19.5-20 cm. Condition varies. First two volumes overall in good-fair condition. Stains, dampstains. Worming, mostly not affecting text significantly. Vol. III in fair to fair-poor condition. Stains, some dark. Worming to many leaves, occasionally significant, extensively affecting text. Detached gatherings. Censors' stamps and inscriptions on title pages. Old bindings with leather spines. Damage and worming to all three bindings.

Opening price: \$1500

6

6. Tikunei HaZohar – Iași, 1842 – "As Printed in Slavita" – Kvitel Inscription Handwritten by Rebbe Menachem Monish Safrin of Felshtin, Son of the Damesek Eliezer of Komarno

Tikunei HaZohar. [Iași? 1842?]. The title page states: "As printed in Slavita".

Various inscriptions on front flyleaf, including inscriptions handwritten by Rebbe Menachem Monish Safrin of Felshtin (Skelivka), son of the Damesek Eliezer of Komarno. Ownership inscription in his handwriting: "Monish Safrin from Ko[marno?]", and kvitel inscription in his handwriting: "Menachem Monish son of Chana Sara for a good inscription and sealing in the book of righteous" (this book may have been gifted to one of the Tzaddikim of that time, so that the latter should pray for him).

Another inscription at the top of the same page: "This

6. ספר תקוני הזהר – יאס, תר"ב – "כמ"ש בסלאוויטא" – רישום קוויטל בכתב-יד האדמו"ר רבי מנחם מאניש ספרין מפעלשטין, בן האדמו"ר בעל "דמשק אליעזר" מקומרנא

ספר תקוני הזהר. [יאס? תר"ב 1842?]. בשער: "כמ"ש בסלאוויטא". בדף המגן שלפני השער רישומים שונים, ביניהם רישומים בכתב-ידו של האדמו"ר רבי מנחם מאניש ספרין מפעלשטין, בן האדמו"ר בעל "דמשק אליעזר" מקומרנא. רישום בעלות בכתב-ידו: "מאניש סאפרין פין קא[מרנא?]", ורישום "קוויטל" בכתב-ידו: "מנחם מאניש בן חנה שרה לכוח"ט [לכתיבה וחתימה טובה] בספרן של צדיקים כ"ר" (יתכן ונתן את הספר במתנה לאחד מצדיקי הדור כדי שיתפלל עליו).

רישום נוסף בראש אותו עמוד: "זה התיקונים שייך להרבני החסיד מו"ה ישראל יוסף" – כפי הנראה הוא רבי יוסף לאבין מזידיטשוב [נכד רבי צבי הירש מזידיטשוב], חותנו של רבי מנחם מאניש. האדמו"ר רבי מנחם מאניש ספרין מפעלשטין ומדוברומיל, בן האדמו"ר רבי אליעזר צבי ספרין בעל "דמשק אליעזר" מקומרנא. הוציא את ספרו של אביו "בן ביתי". נפטר בסמבור בחודש טבת תרע"ג.

בנו, רבי זיידא משה אליהו ספרין, הוכתר במקום אביו כאדמו"ר מפעלשטין. הקים את בית מדרשו בדוברומיל הסמוכה. נספה בשואה יחד עם משפחתו.

[1], קעא דף. 19.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי. כריכת עור מקורית עם בלאי, פגמים וסימני עש.

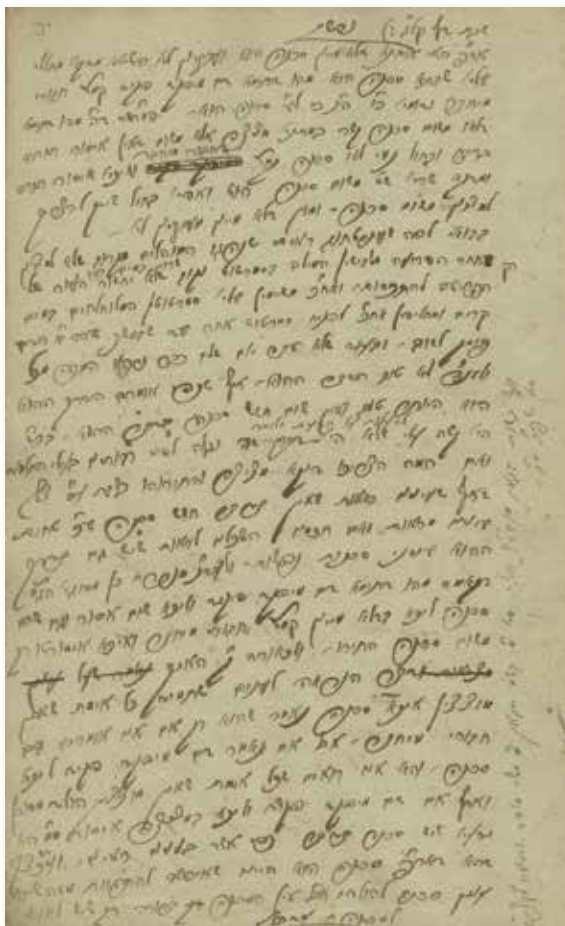
פתיחה: \$300

Tikunim belongs to R. Yisrael Yosef" – presumably R. Yosef Labin of Ziditchov (grandson of R. Tzvi Hirsh of Zidichov), father-in-law of R. Menachem Monish.

Rebbe Menachem Monish Safrin of Felshtin and Dobromil, son of Rebbe Eliezer Tzvi Safrin the Damesek Eliezer of Komarno. He published his father's book Ben Beti. He passed away in Sambir in Tevet 1912. His son, R. Zeida Moshe Eliyahu Safrin succeeded him as rebbe of Felshtin, and set up his court in nearby Dobromil. He perished in the Holocaust together with his family.

[1], 171 leaves. 19.5 cm. Good-fair condition. Stains and wear. Original leather binding, with wear, damage and worming.

Opening price: \$300

7a

בכתב-היד שלפנינו. בהקדמתו לספרו "אגודות אזוב מדברי" הוא מספר על החיבור שלפנינו: "ובחתי בחידושי שו"ת וחקירות להלכה על סדר חלקי השלחן ערוך, ובחידושי מסכת שבת פרק רבי אליעזר דמילה, אשר חנני ה' בלמדי בשנת תר"ה ותר"ו על פי התעוררות כבוד אאמ"ו הגאון זצ"ל, וסדרתים בשנת תר"י...". כאמור, חלק מכתב-היד שלפנינו הוא מהדורה קמא של חיבורו הנדפס.

מקומות הכתיבה הנזכרים בכתב-היד הם צ'נסטחוב ופיטרקוב. בדף יב/1 נכתב: "בבואי לפה שענסטחוב ראיתי שנהגו המוהלים", ובדף מו/1 מופיעה העתקת תשובה שהופנתה אליו ובה הוא מכונה אב"ד פיטרקוב.

התאריכים המצוינים בכתב-היד הם תר"ח (דף סח/1), תר"ט (דף מו/1) ותרט"ז (דף צא/1). בדף יב/1 נכתב בשוליים: "מה שחידשתי תל" בשנת תקצ"ח מן חצי סיון עד הקיץ שנת ת"ק צט"ח" [תקצ"ט].

בין דפי כרך כתב-היד נמצאו שני דפים נוספים בכתבית ידו של המחבר.

[1], קיא דף (כ-220 עמ' כתובים). 30.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים ובלאי. נקבי עש. בדף לב/1 כתמי שעווה. כריכה מקורית.

פתיחה: \$500

7. כתב-יד, ספר כבוד אלים – אוטוגרף המחבר רבי מיכאל דב ויינגוט אב"ד פיטרקוב – חיבור שלא נדפס ברובו – התכתבויות עם גדולי הדור – צ'נסטחוב ופיטרקוב, אמצע המאה ה-19

כתב-יד – ספר כבוד אלים, חידושים על מסכת שבת, ועל סוגיות וענינים שונים בהלכה ואגדה, בכתבית ידו וחתימתו של הגאון המחבר רבי מיכאל דב ויינגוט אב"ד פיטרקוב, דוברין ולוביטש. [צ'נסטחוב ופיטרקוב, פולין, תר"ח-תרס"ז 1856-1848].

כתיבה אוטוגרפית, עם תיקונים רבים, הגהות, הוספות ומחיקות. בכתב-היד שלפנינו חידושים על מסכת שבת ועל מסכתות נוספות, ועל עניינים רבים ומגוונים בהלכה ואגדה. כולל דרושים וחילופי שו"ת עם גאוני פולין בדורו.

בדף המגן הקדמי: "כבוד אלים, ח"א [=חלק א']" – "מיכאל דוב בהגאון מו"ה ישכר נ"ר". באותו עמוד מופיעה מעין רשימת-מפתח, המסודרת לפי מסכתות הש"ס וחלקי השלחן ערוך, עם ציונים לדפים בכתב-היד בהם חידושים על אותה מסכת או חלק בשלחן ערוך. מעברו השני של דף זה קטע של הקדמה לספר, הפותח במילים "אמר המחבר". קטע זה לא הושלם.

חלקים גדולים מן החיבור שלפנינו לא נדפסו. חלק מהקטעים הם כעין "מהדורה קמא" לחידושי המחבר המופיעים בספרו "אגודות אזוב מדברי" (פיטרקוב תרל"ט), רובם מרוכזים ב-26 הדפים הראשונים, שכוללים "מהדורה קמא" של החידושים על דפים קל-קלו במסכת שבת (בענייני מילה בשבת).

בכתב-היד שלפנינו מופיעים חידושים רבים ששמע המחבר מגדולי גאוני פולין בדורו, בהם, רבי אליהו רגולר אב"ד קאליש [מה שהעיר הגאון אדמ"ו מו"ה אלי' ז"ל אבד"ק קאליש" – דף סג/1; "שמעתי מפי אדמ"ו הגאון מוהר"א ז"ל שהי' אבד"ק קאליש" – דף עה/1], רבי מאיר אויערבאך אב"ד קויל, בעל "אמרי בינה", ומאוחר יותר מגדולי רבני ירושלים [הק' לי ידידי הרב מו"ה מאיר נ"י אויערבאך אב"ד קויל... והראני הרב מו"ה מאיר נ"י" – דף נח/1; "והנה ערכתי דבר זה לפני הרב המאה"ג מו"ה מאיר נ"י א"ב (=אויערבאך) אב"ד קויל, והנני מעתיק תשובתו בקיצור עם מה שהשבתי ע"ד (=על דבריו)" – דף ק/2], רבי יוסף יאסקע שפירא אב"ד לעסלא [תשובת הגאב"ד לעסלא ע"ד השו"ת בענין מכירת החמץ... י"ב למב"י תר"ט... יוסף יאסקע שפירא האב"ד דפה ק"ק לעסלא" – דף מו/1], רבי משה יהודה ליב זילברברג אב"ד לאסק וקוטנא, בעל "זית רענן" [הק' לי המאה"ג מו"ה משה יהודה נ"י האב"ד דק' לאסק" – דף צד/1], רבי שלמה ליב מורגנשטרן אב"ד לונטשיץ בעל "מנחת הבקר" [העתק מכתב הרב מו"ה שלמה ליב מלובלין, כעת הגאב"ד דק' לונטשיץ" – דף פח/2; "תשובת אאמ"ו הגאון ש"י להרב מו"ה שלמה ליב נ"י" – דף צא/1], ועוד.

במקומות רבים מביא המחבר מחידושי אביו רבי ישכר ויינגוט אב"ד צ'נסטחוב, בעל "פתחי שערים". פעמים הוא מוזכר "אאמ"ו הגאון שיי", פעמים "אאמ"ו ר' צ'ל זי"ע", ופעם בסיומת "הכ"מ" [=הריני כפרת משכבו]. אביו רבי ישכר נפטר באלול תרי"ב.

הגאון רבי מיכאל דב ויינגוט (תקע"ט-תרמ"ז), מגאוני פולין בדורו, ממשפחת רבנים מפורסמת בפולין, בן הגאון רבי ישכר ויינגוט בעל "פתחי שערים". היה תלמידו המובהק של הגאון רבי אליהו רגולר אב"ד קאליש. כיהן ברבנות בערים פיטרקוב, דוברין ולוביטש. מחבר ספר "אגודות אזוב מדברי" (פיטרקוב תרל"ט) – שו"ת בארבעת חלקי שלחן ערוך, וחידושים על מסכתות שבת ועירובין. ניהל התכתבות ענפה עם כמה מגדולי דורו, בהם ידידו הגאון רבי מאיר אויערבאך בעל "אמרי בינה". חלק מהתכתבויותיו העתיק

7. Manuscript, Kevod Elim – Handwritten by the Author, R. Michael Dov Weingott Rabbi of Piotrków – Mostly Unpublished Composition – Correspondence with Leading Torah Scholars – Częstochowa and Piotrków, Mid-19th Century

Manuscript – Kevod Elim, novellae on Tractate Shabbat and on various topics in Halacha and Aggada, handwritten and signed by the author R. Michael Dov Weingott Rabbi of Piotrków, Dobrzyń and Łowicz. [Częstochowa and Piotrków Kujawski, Poland, 1848-1856].

Handwritten by the author, with many emendations, glosses, additions and deletions.

This manuscript contains novellae on Tractate Shabbat and other tractates, and on many and varied topics in Halacha and Aggada. Includes homilies and correspondence with leading Polish Torah scholars of the author's times.

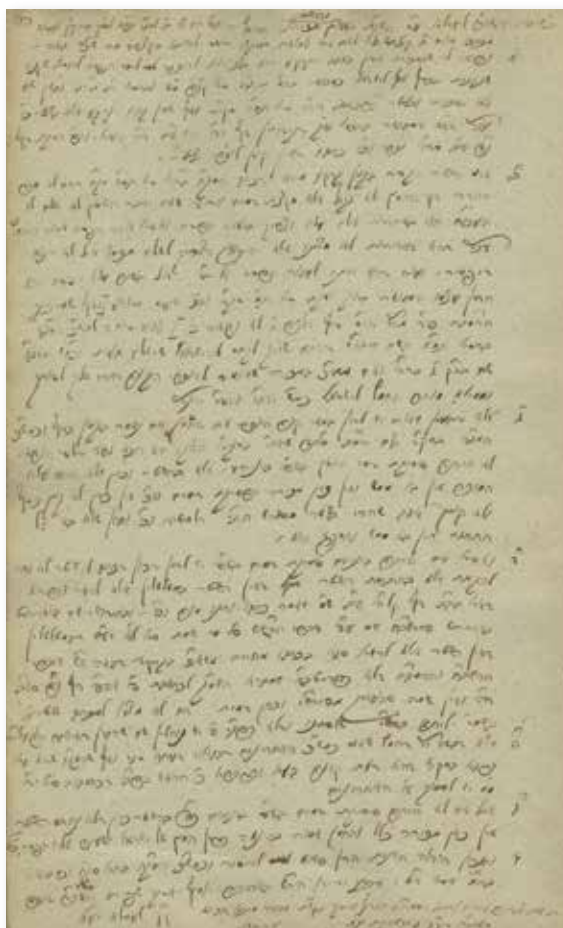
The front endpaper states: "Kevod Elim, Part I" – "Michael Dov son of R. Yissachar". The same page also contains an index arranged in the order of the Talmudic tractates and parts of the Shulchan Aruch, with reference to the leaves of the manuscript containing novellae on that tractate or part of Shulchan Aruch. On verso of this leaf, a section of the preface to the book, opening with the words: "So says the author". The preface is not complete.

Large parts of this composition were never published. Some sections serve as a preliminary version of the author's novellae published in his book Agudot Ezov Midbari (Piotrków 1879), mostly concentrated in the first 26 leaves of this manuscript, which comprise a preliminary version of the novellae pertaining to Tractate Shabbat, ff. 130-136 (on the topic of circumcision on Shabbat).

The manuscript contains many novellae which the author heard from leading Polish Torah scholars of that time, including R. Eliyahu Ragoler Rabbi of Kalish; R. Meir Auerbach Rabbi of Koil, author of Imrei Bina and later one of the leading rabbis of Jerusalem; R. Yosef Yoske Shapiro Rabbi of Lesla; R. Moshe Yehuda Leib Silberberg Rabbi of Lask and Kutno, author of Zayit Raanan; R. Shlomo Leib Morgenstern Rabbi of Lunshitz, author of Minchat HaBoker; and others.

In many instances, the author quotes novellae from his father R. Yissachar Weingott Rabbi of Częstochowa, author of Pitchei She'arim. His father is sometimes mentioned with the blessing for the living, and sometimes as having passed away. R. Yissachar passed away in Elul 1852.

R. Michael Dov Weingott (1819-1887), a leading Polish Torah scholar in his times, from a distinguished rabbinic family in Poland, son of R. Yissachar Weingott author of Pitchei She'arim. He was the close disciple of R. Eliyahu Ragoler Rabbi of Kalish. He served as rabbi of Piotrków Kujawski, Dobrzyń and Łowicz. He authored Agudot Ezov Midbari (Piotrków 1879) – responsa on all four parts of Shulchan Aruch, and novellae on Tractates Shabbat and Eruvin. He corresponded extensively with the leading Torah scholars of his generation, including his colleague

7b

R. Meir Auerbach, author of Imrei Bina. He copied some of this correspondence in this manuscript. In his preface to Agudot Ezov Midbari, he mentions this composition: "I chose responsum novellae and halachic analyses following the order of the parts of Shulchan Aruch, and novellae on Tractate Shabbat, Chapter R. Eliezer DeMila, which G-d granted me when studying in 1845 and 1846, following the urging of my late father, and I organized them in 1850...". As mentioned, some of this manuscript is a preliminary version of the printed edition.

The places of writing mentioned in the manuscript are Częstochowa and Piotrków. On p. 12a, he writes: "When I came here to Częstochowa, I saw that the mohelim practice...", and p. 46a contains a transcript of a responsum sent to him, in which he is addressed as rabbi of Piotrków.

The dates mentioned in the manuscript are 1848 (p. 68a), 1849 (p. 46a) and 1856 (p. 91a). A marginal note on p. 50a reads: "That which I innovated in 1838 from mid-Sivan, until the summer of 1839".

Two additional leaves handwritten by the author were found between the pages of the manuscript.

[1], 111 leaves (approx. 220 written pages). 30.5 cm. Good condition. Stains and wear. Worming. Wax stains on p. 32a. Original binding.

Opening price: \$500

8b

8a

8. Manuscript – Piyyutim for the Three Festivals and Azharot – Meknes, 1906 – Decorated Title Pages

Manuscript, piyyutim for the Three Festivals – Pesach, Shavuot and Sukkot, and Azharot for Shavuot. Meknes (Morocco), 1906.

Two title pages within decorative borders; one at the beginning of the manuscript, and the second at the beginning of the Azharot section. The piyyutim follow the rite of Moroccan Jewry. Azharot by R. David Ben Hassin, whose grandson scribed this manuscript. Both title pages contain the scribe's signature: "Yehoshua Ben Hassin, grandson of the author, and the copying was completed in Sivan... [1906], here in Meknes"; "Written by Yehoshua Ben Hassin, grandson of the author, in Nissan... [1906]".

[2], 1-17, 25-42; 8 leaves (lacking leaves 18-24). 17 cm. Good-fair condition. Stains, wear and tears. Worming to several leaves. Several tears to first title page, slightly affecting border. Tear to inner margin of second title page. New binding.

Opening price: \$400

8. כתב-יד – פיוטים לשלושה רגלים ואזהרות – מכנאס, תרס"ו – שערים מאוירים

כתב-יד, פיוטים לשלושה רגלים, חג הפסח, חג הסוכות וחג השבועות, ואזהרות לחג השבועות. מכנאס (מרוקו), תרס"ו [1906].

שני שערים מאוירים. שער אחד בראש כתב-היד ושער שני לחלק ה"אזהרות". הפיוטים כמנהג יהודי מרוקו. "אזהרות" מאת רבי דוד בן חסין, זקנו של סופר כתב-היד שחתם את שמו בשני השערים: "הצעיר יהושע בן חסין נין ונכד להרב המחבר זצוקלה"ה ותהי גמר העתקתו בחדש סיון המוב"ת [=המוכתר בכתר תורה] ש' עיניך תראינה ירושלים לפ"ק, פה מכנאסא"; "נכתבו על ידי הצעיר יהושע בן חסין נין ונכד להרב המחבר זצוק"ל בחדש ניסן המלוב"ן [=המלומד בנסים] כאן שנה היא שנת התרס"ו לפ"ק".

[2], א-יז, כה-מב; ח דף (חסרים דפים יח-כד). 17 ס"מ. מצב טוב-ביוני. כתמים, בלאי וקרעים. סימני עש במספר דפים. מספר קרעים בדף השער הראשון, עם פגיעות קלות במסגרת השער. קרע בשוליים הפנימיים של דף השער השני. כריכה חדשה.

פתיחה: \$400

9a

9. שני קטלוגים מאת ארתור זכריה שוורץ – כתבי יד עבריים באוסטריה – 1925 ו-1931 – הקדשות המחבר

[כתבי-היד העבריים באוסטריה, למעט כתבי היד שבספרייה הלאומית בווינה. חלק ראשון (מתוך ארבעה): ספרי תנ"ך וקבלה]. הוצאת Karl W. Hiersemann, לייפציג, 1931.

VII, [1], 209, [2] עמ', 39 ס"מ.

בעמודי הבטנה של שני הכרכים מופיעות הקדשות חתומות בכתב-ידו של המחבר, משנות ההוצאה.

מצב כללי טוב. פגמים קלים. עותקי ספרייה עם סימנים נלווים. כתמים בקטלוג הראשון וקרעים בשניים מההדפסים. הכריכות בליוות ושחוקות מעט.

פתירה: \$300

שני קטלוגים של כתבי יד עבריים באוסטריה מאת ארתור זכריה שוורץ (Arthur Zacharias Schwarz). 1925 ו-1931. גרמנית ועברית. הקדשות המחבר בעמודי הבטנה.

1. Die hebräischen Handschriften der Nationalbibliothek in Wien [כתבי היד העבריים בספרייה הלאומית בווינה]. הוצאת Strache, וינה, פראג ולייפציג, 1925. מלווה תשעה הדפסי פקסימיליה, שניים מהם צבעוניים (מודבקים על גבי לוחות).

XX, 272 עמ', [2] דף + IX לוחות, 40 ס"מ בקירוב.

2. Die hebräischen Handschriften in Österreich, ausserhalb der Nationalbibliothek in Wien, Teil I: Bibel-Kabbala

9. Two Catalogs by Arthur Zacharias Schwarz – Hebrew Manuscripts in Austria – 1925 and 1931 – Inscribed by the Author

Two catalogs of Hebrew manuscripts in Austria by Arthur Zacharias Schwarz. 1925 and 1931. German and Hebrew. Inscribed by the author on endpapers.

1. Die hebräischen Handschriften der Nationalbibliothek in Wien [The Hebrew Manuscripts of the National Library in Vienna]. Vienna, Prague and Leipzig: Strache, 1925.

Accompanied by nine facsimile prints, two of them in color (mounted on plates).

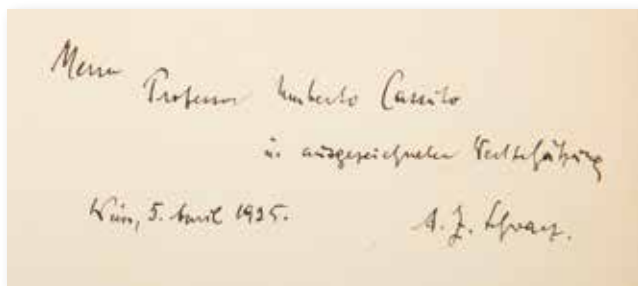
XX, 272 pp, [2] leaves + IX plates, approx. 40 cm.

2. Die hebräischen Handschriften in Österreich, ausserhalb der Nationalbibliothek in Wien, Teil I: Bibel-Kabbala [The Hebrew Manuscripts of Austria, Except those in the National Library of Vienna, Part I (of four): Bibles and Kabbalah]. Leipzig: Karl W. Hiersemann, 1931.

VII, [1], 209, [2] pp, 39 cm.

The endpapers of both books are inscribed by the author (signed inscriptions from the years of printing). Overall good condition. Minor blemishes. Library copies, marked accordingly. Stains to first catalog and tears to two prints. Bindings slightly worn and scuffed.

Opening price: \$300

9b

10b

10a

10. Manuscript Book of Yeshayahu – Early 20th Century

Manuscript Book of Yeshayahu (Isaiah). [Oxford, early 20th century?]. Hebrew.

Square, vowelized script. Numerous passages are formatted to resemble a poem. Several titles and initials written in red ink. English notations on margins – translations of words and phrases.

A bookplate to inside front board, reading "Ex Libris A. L. Sadler Coll Di. Jo. Bapt. Oxon.", presumably indicating that the manuscript was the property of Arthur Lindsay Sadler, a professor of Oriental Studies at the University of Sydney between 1922 and 1948, while studying at St. John's College, Oxford. Possibly, the manuscript was used by Sadler to study Hebrew or was written by him. [92] leaves, 28.5 cm. Good condition. Minor blemishes. Handwritten title to back board ("the Book of Yeshayahu" [Hebrew]). Bookplate to inside front board, slightly faded ownership inscription to front endpaper ("ex libris A. L. Sadler"). Stains and minor blemishes to boards. Small tears to spine.

Opening price: \$300

10. כתב-יד של ספר ישעיהו – ראשית המאה ה-20

כתב-יד של ספר ישעיהו. [אוקספורד, ראשית המאה ה-20?]. כתיבה מרובעת, מנוקדת. חלק מקטעי הספר נכתבו בתבנית שיר. כמה כותרות ומילות פתיחה נכתבו בדיו אדומה. בחלק מהדפים נוספו הערות באנגלית – תרגומים של מילים וביטויים מן הטקסט. בפנים כריכתו הקדמית של כתב היד מופיע תו-ספר עם הכתובת "Ex Libris A. L. Sadler Coll Di. Jo. Bapt. Oxon" – ככל הנראה, תו הספר של ארתור לינדזי סדלר (Arthur Lindsay Sadler), פרופסור למזרחנות באוניברסיטת סידני בשנים 1922-1948, מתקופת לימודיו בקולג' סיינט ג'ון (St. John's College, Oxford) שבאוקספורד. ייתכן שכתב היד שימש את סדלר ללימוד השפה העברית או נכתב בידיו.

[92] דף, 28.5 ס"מ. מצב טוב. פגמים קלים. כותרת בכתב-יד בצדה האחורי של הכריכה ("ספר ישעיהו"). תו ספר בצדה הפנימי של הכריכה הקדמית ורישום בעלות מעט דהוי בדף הבטנה הקדמי ("ex libris A. L. Sadler"). כתמים ופגמים קלים בכריכה. קרעים קלים בשדרה.

פתיחה: \$300

11

11. ספר ירמיהו על קלף - בפורמט קטן - פולין/ליטא, המאה ה-19

ספר ירמיהו על קלף. [פולין/ליטא, המאה ה-19].

ספר בפורמט קטן. כתיבה זעירה, 36 שורות בעמודה. הכתיבה אופיינית לפולין או ליטא במאה ה-19 בקירוב. גלול על שני "עצי חיים". גובה הקלף: 17.5 ס"מ. גובה עצי החיים: 23 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים. שבר עם חסרון באחת מידיות העץ.

פתיחה: \$1000

11. The Book of Yirmiyahu on Parchment – Small Scroll – Poland/Lithuania, 19th Century

The Book of Yirmiyahu on parchment. [Poland/Lithuania, 19th century].

Small scroll. Small script, 36 lines per column. Script typical of Poland or Lithuania, ca. 19th century. On two wooden rollers.

Parchment height: 17.5 cm. Height of rollers: Approx. 23 cm. Good condition. Stains. Chip to one handle.

Opening price: \$1000

12. ספר יהושע על קלף - אמצע המאה ה-20

ספר יהושע על קלף. [ארצות הברית? שנות החמישים של המאה ה-20 בקירוב].

כתיבה אשכנזית נאה, על קלף משוח. 42 שורות בעמודה. גלול על "עצי חיים", עם מעיל תואם.

גובה הקלף: 54 ס"מ בקירוב. גובה עצי החיים: 86 ס"מ בקירוב. מצב כללי טוב. הידיעה הראשונה הוחלפה ביריעה חדשה. מצורפת גם הידיעה הראשונה המקורית.

פתיחה: \$500

12. The Book of Yehoshua on Parchment – Mid-20th Century

The Book of Yehoshua on parchment. [United States? Ca. 1950s].

Neat Ashkenazic script, on treated parchment. 42 lines per column. On wooden rollers, with matching mantle. Parchment height: Approx. 54 cm. Height of rollers: Approx. 86 cm. Overall good condition. First membrane replaced (original membrane enclosed).

Opening price: \$500

12

12-18

13. The Book of Shmuel on Parchment – Mid-20th Century

The Book of Shmuel on parchment. [United States? Ca. 1950s].

Neat Ashkenazic script, on treated parchment. 42 lines per column. On wooden rollers, with matching mantle. Parchment height: Approx. 54 cm. Height of rollers: Approx. 86 cm. Overall good condition. Lower handle of one roller damaged.

Opening price: \$1000

13. ספר שמואל על קלף – אמצע המאה ה-20

ספר שמואל על קלף. [ארצות הברית? שנות החמישים של המאה ה-20 בקירוב].

כתיבה אשכנזית נאה, על קלף משוח. 42 שורות בעמודה. גלול על "עצי חיים", עם מעיל תואם.

גובה הקלף: 54 ס"מ בקירוב. גובה עצי החיים: 86 ס"מ בקירוב. מצב כללי טוב. ידית תחתונה של אחד מעצי החיים פגומה.

מתיחה: \$1000

14. The Book of Melachim on Parchment – Mid-20th Century

The Book of Melachim on parchment. [United States? Ca. 1950s].

Neat Ashkenazic script, on treated parchment. 42 lines per column. On wooden rollers, with matching mantle. Parchment height: Approx. 54 cm. Height of rollers: Approx. 86 cm. Overall good condition. Top and bottom handles of one roller lacking.

Opening price: \$1000

14. ספר מלכים על קלף – אמצע המאה ה-20

ספר מלכים על קלף. [ארצות הברית? שנות החמישים של המאה ה-20 בקירוב].

כתיבה אשכנזית נאה, על קלף משוח. 42 שורות בעמודה. גלול על "עצי חיים", עם מעיל תואם.

גובה הקלף: 54 ס"מ בקירוב. גובה עצי החיים: 86 ס"מ בקירוב. מצב כללי טוב. באחד מעצי החיים חסרות שתי הידיות.

מתיחה: \$1000

15. The Book of Yeshayahu on Parchment – Mid-20th Century

The Book of Yeshayahu on parchment. [United States? Ca. 1950s].

Neat Ashkenazic script, on treated parchment. 42 lines per column. On wooden rollers, with matching mantle. Parchment height: Approx. 54 cm. Height of rollers: Approx. 86 cm. Overall good condition. Final membrane replaced. Lacking one of bottom handles.

Opening price: \$800

16. The Book of Yirmiyahu on Parchment – Mid-20th Century

The Book of Yirmiyahu on parchment. [United States? Ca. 1950s].

Neat Ashkenazic script, on treated parchment. 42 lines per column. On wooden rollers, with matching mantle. Parchment height: Approx. 54 cm. Height of rollers: Approx. 86 cm. Overall good condition. Lacking one of top handles.

Opening price: \$1000

17. The Book of Yechezkel on Parchment – Mid-20th Century

The Book of Yechezkel on parchment. [United States? Ca. 1950s].

Neat Ashkenazic script, on treated parchment. 42 lines per column. On wooden rollers, with matching mantle. Parchment height: Approx. 54 cm. Height of rollers: Approx. 86 cm. Overall good condition.

Opening price: \$1000

18. The Book of Trei Asar on Parchment – Mid-20th Century

The Book of Trei Asar on parchment. [United States? Ca. 1950s].

Neat Ashkenazic script, on treated parchment. 42 lines per column. On wooden rollers, with matching mantle. Parchment height: Approx. 54 cm. Height of rollers: Approx. 86 cm. Overall good condition.

Opening price: \$800

15. ספר ישעיהו על קלף – אמצע המאה ה-20

ספר ישעיהו על קלף. [ארצות הברית? שנות החמישים של המאה ה-20 בקירוב].

כתיבה אשכנזית נאה, על קלף משוח. 42 שורות בעמודה. גלול על "עצי חיים", עם מעיל תואם.

גובה הקלף: 54 ס"מ בקירוב. גובה עצי החיים: 86 ס"מ בקירוב. מצב כללי טוב. היריעה האחרונה הוחלפה בחדשה. חסרה ידית תחתונה באחד מעצי החיים.

פתיחה: \$800

16. ספר ירמיהו על קלף – אמצע המאה ה-20

ספר ירמיהו על קלף. [ארצות הברית? שנות החמישים של המאה ה-20 בקירוב].

כתיבה אשכנזית נאה, על קלף משוח. 42 שורות בעמודה. גלול על "עצי חיים", עם מעיל תואם.

גובה הקלף: 54 ס"מ בקירוב. גובה עצי החיים: 86 ס"מ בקירוב. מצב כללי טוב. חסרה ידית עליונה באחד מעצי החיים.

פתיחה: \$1000

17. ספר יחזקאל על קלף – אמצע המאה ה-20

ספר יחזקאל על קלף. [ארצות הברית? שנות החמישים של המאה ה-20 בקירוב].

כתיבה אשכנזית נאה, על קלף משוח. 42 שורות בעמודה. גלול על "עצי חיים", עם מעיל תואם.

גובה הקלף: 54 ס"מ בקירוב. גובה עצי החיים: 86 ס"מ בקירוב. מצב כללי טוב.

פתיחה: \$1000

18. ספר תרי עשר על קלף – אמצע המאה ה-20

ספר תרי עשר על קלף. [ארצות הברית? שנות החמישים של המאה ה-20 בקירוב].

כתיבה אשכנזית נאה, על קלף משוח. 42 שורות בעמודה. גלול על "עצי חיים", עם מעיל תואם.

גובה הקלף: 54 ס"מ בקירוב. גובה עצי החיים: 86 ס"מ בקירוב. מצב כללי טוב.

פתיחה: \$800

19b

19a

19. Two Parchment Scrolls, Book of Ruth

Two parchment scrolls, Book of Ruth. [Mid and late 20th century].

Neat Ashkenazic script. One large scroll, 21 lines per column; the second scroll is smaller, also 21 lines per column.

2 scrolls. Parchment heights: 52 cm and 24 cm. One in good condition, the other in very good condition.

Opening price: \$300

19. שתי מגילות רות על קלף

שתי מגילות רות על קלף. [מחצית וסוף המאה ה-20].
כתיבה אשכנזית נאה. האחת בפורמט גדול, 21 שורות בעמודה; והשנייה בפורמט קטן יותר, 21 שורות בעמודה.
שתי מגילות. גובה הקלף של המגילות: 52 ס"מ ו-24 ס"מ. האחת במצב טוב והשנייה במצב טוב מאוד.

פתיחה: \$300

20. מגילת אסתר עתיקה - איטליה - שנות הש', סוף המאה ה-16 או המחצית הראשונה של המאה ה-17

מגילת אסתר עתיקה, כתובה על גוויל. [איטליה, שנות הש', סוף המאה ה-16 או המחצית הראשונה של המאה ה-17 בקירוב].
המגילה נכתבה על גוויל (עור מעובד בעפצים) רך בצבע חום כהה. בכל עמודה 24 שורות, עם מספר שינויים מהמסורה. כתיבה ספרדית-איטלקית, בסגנון המשלב מאפיינים של כתיבה מהמאה הארבע עשרה והחמש עשרה באותיות ד' ה' ח', עם כתיבה מאוחרת יותר, הניכרת בעיקר באותיות ג' ל' ק'. בסגנון כתיבה דומה נעשה שימוש אצל כמה סופרים באיטליה במאה השש עשרה והשבע עשרה. ניתן לראותו בכתב ידו של רבי מאיר 'הסופר' מפאדובה (שחי במאה השש עשרה והיה סופר סת"ם מפורסם, וגם עסק בקבלה - ראו חומר מצורף), וכן במעט ספרי תורה ויריעות בודדות מתוך אלו שנותרו מתקופה זו. על פי ממצאים אלו נראה כי מגילה זו נכתבה באזור מרכז או דרום איטליה בסוף המאה השש עשרה או במחצית הראשונה של המאה השבע עשרה. ראו על כך באישור המומחה המצורף.

בשישה מקומות הדוגשו אותיות שמות הקודש באמצעות הגדלתן (רמז שם הקודש במגילה הזכר כבר במקורות קדומים כמו החיבור 'כד הקמח' לרבנו בחיי בן אשר אבן חלוואה, בפרי עץ חיים למהר"ח [שער הפורים, פרק ו'], וכן בפירושו של מהר"מ אלשיך על תהילים [פרק קיח]), אך לא הזכיר שם המנהג להדגיש את השם באותיות גדולות. מנהג זה נפוץ באשכנז כבר במאה השמונה עשרה, אך מגילה ספרדית-איטלקית קדומה עם הדגשות כאלה, היא דבר נדיר בהחלט).

למגילה מצורפת פיסת גוויל בגוון דומה, ועליו נכתבו ברכות המגילה בכתיבה דומה לזו שבמגילה (עם שורה אחת של 'הוראה' בכתיבה ביוניונית). נוסח הברכות מתאים למצוי במחזורים כמנהג איטליה במאה השש עשרה.

מגילה + יריעת בחי' (עם ברכות המגילה). גובה הקלף: 25 ס"מ. מצב טוב-בינוני. היריעה הראשונה הוחלפה בתקופה מאוחרת. כתמים. פגמים ותיקוני כתיבה במספר מקומות. גלולה על ידי עץ ונתונה ברתיק (מאוחרים).

נכתב על פי חוות דעת מומחה, המצורפת למגילה.

פתיחה: \$1000

20a

20b

20. Early Esther Scroll – Italy, Late 16th Century or First Half of 17th Century

Early Esther scroll, written on gevil. [Italy, ca. late 16th century / first half of the 17th century].

The scroll was written on soft dark brown gevil; 24 lines per column. In several places, the text deviates from the Masorah. Italian-Sephardic script, combining characteristics of 14th and 15th century script (seen in the letters dalet, heh and chet) and later script (particularly seen in the letters gimme, lamed and the final kaf). This style of script is similar to that used by 16th and 17th century Italian scribes. It is found in the writings of R. Meir "HaSofer" of Padua (a famous scribe and kabbalist, active in the 16th century - see enclosed material), and in a few of the Torah scrolls and single Torah scroll membranes extant from that time. Based on this, it seems that this scroll was written in Central or Southern Italy in the late 16th century or in the first half of the 17th century. See enclosed expert's report.

In six places, enlarged letters spell out the four-lettered Names of G-d (allusions to G-d's Name in the Book of Esther have already been mentioned in early sources, such as Kad HaKemach by Rabbenu Bachyei ben Asher ibn Halawa, in Pri Etz Chaim by R. Chaim Vital [Shaar HaPurim, Chapter 6] and in the commentary of R. Moshe Alshech on Tehillim [Chapter 118]; yet they do not mention the custom to emphasize the letters alluding to G-d's Name. This custom was common in Ashkenazi countries as early as the 18th century, however an early Italian-Sephardi scroll with these accentuations is indeed rare).

Enclosed is a piece of gevil of a similar color, containing the blessings of the megillah in a handwriting similar to that of the scroll (with one line of instructions written in semi-cursive script). The wording of the blessings conforms with 16th century Italian-rite machzorim.

Scroll + a piece of gevil (containing the blessings of the megillah). Height: 25 cm. Good-fair condition. First membrane was replaced at a later time. Stains. Damage and corrections in several places. Late wooden roller and case.

This description is based on the enclosed expert's report.

Opening price: \$1000

21a

21. Esther Scroll – Morocco, 18th Century

Parchment Esther scroll. [Morocco, ca. second half of the 18th century].

Written on brown, soft gevil. On a carved wooden roller of folk-craftsmanship.

Parchment height: 23 cm. Good condition. Stains, creases and wear.

Opening price: \$300

21. מגילת אסתר – מרוקו, המאה ה-18

מגילת אסתר על קלף. [מרוקו, המחצית השנייה של המאה ה-18 בקירוב].

כתובה על גוויל רך בצבע חום, גלולה על ידית עץ ("עץ חיים"), מגולפת בעבודה עממית.

גובה הקלף: 23 ס"מ. מצב טוב. כתמים, קמטים ובלאי.

מתיחה: \$300

21b

22a

22. מגילת אסתר מצוירת בבית מגילה מונומנטלי מגולף בעץ - המאה ה-20

מגילת אסתר מצוירת ומעוטרת, נתונה בבית מגילה מגולף בעץ ומעוטרת בלוחיות ובמגורות כסף. (המאה ה-20).
 דיו על קלף; צבע והזהבה; עץ חרוט ומגולף; כסף חקוק וגזור.
 מגילה אשכנזית (כתיבה אופיינית לפולין, המאה ה-20). בשולב שבראשית המגילה מצוירות שבע סצנות מסיפור חג הפורים, ובהן דמויות לבושות בבגדים מזרחיים. בין הטורים ובתחתית המגילה מופיע עיטור צמחי נאה, משוּבץ אשכולות גפן.
 בפניית המגילה מופיעה חותמת בעלים: "אליעזר ראטסקאווסקי ירושלם ת"ו". ר' אליעזר ואסתר ראטסקאווסקי (רצקובסקי) מכירים נזכרים ברשימותיו של החוקר יוסף יואל רבלין ובאוסף תעודות הישוב הישן במאה שערים כמי שתורמו את מבנה ישיבת "דמשק אליעזר" בשכונת מאה שערים בראשית המאה ה-20.
 המגילה נתונה בבית-עץ גדול-ממדים, עשוי גליל מרכזי הנתון בין ארבעה עמודים מגולפים ומעוטרים במגורות כסף בדגמי מנורה ודגמים צמחיים, בלוחיות כסף עם מראה המקומות הקדושים בירושלים ובכתובות "מגילת אסתר". חתום בבסיסו "Michael Filkowsky Artist Jerusalem".
 גובה הקלף: 55 ס"מ. 48 שורות בעמודה. מצב טוב. מעט כתמים. מעט קמטים. חותמת בעלים. גובה בית המגילה: 68 ס"מ. מצב טוב. אחת מן הרגליים התומכות בבסיס נעקרה ממקומה. לוחיות כסף רופפות.

מתיחה: \$1500

22c

22b

22. Illuminated Esther Scroll in an Impressive Carved Wooden Case – 20th Century

Illuminated Esther scroll, placed in a carved wooden case decorated with silver plaques and cutouts. [20th century].

Ink on parchment; paint and gilding; carved and turned wood; engraved and cut silver.

Ashkenazic scroll (script typical of Poland, 20th century). On the opening tab of the scroll, illustrations of seven scenes from the Purim narrative, depicting figures dressed in Eastern garb. Fine vegetal decoration, with grape clusters, between the columns and along the bottom of the scroll.

Inked stamp in the corner of the scroll: "Eliezer Ratzkovsky, Jerusalem". R. Eliezer and Esther Ratzkovsky of Paris are mentioned by the historian Yosef Yoel Rivlin, as well as in the collection of documents of the Old Yishuv in Me'ah She'arim, as those who donated the building of the Damesek Eliezer yeshiva in Me'ah She'arim in the early 20th century.

The scroll is placed in an impressive wooden case – a central cylinder placed between four carved columns, decorated with silver cutouts portraying candelabras and vegetal motifs, silver plaques depicting the holy sites in Jerusalem, and the inscription "Megillat Esther" (Hebrew). Signed at the base: "Michael Filkowsky Artist Jerusalem".

Parchment height: 55 cm. 48 lines per column. Good condition. A few stains and creases. Owner's stamp. Height of case: 68 cm. Good condition. One foot supporting base displaced. Silver plaques loose.

Opening price: \$1500

23

23. תבליט עץ – עקדת יצחק – הולנד, המאה ה-16

עקדת יצחק, תבליט מגולף בעץ. [הולנד, המאה ה-16].
בתבליט נראה אברהם, מניף חרב לשחוט את יצחק. ממעל עוצר המלאך בידו את החרב, ומצביע על האיל הנאחז
בסבך שיעלה לעולה במקום יצחק, הנראה כורע על המזבח (ואינו עקוד עליו).
31x36 ס"מ. מצב טוב. פגמים ושברים קלים. משובץ במסגרת עץ מקורית.

פתיחה: \$400

23. Wood Relief – The Binding of Isaac – Holland, 16th Century

The Binding of Isaac, wood relief. [Holland, 16th century].

The relief depicts Abraham raising a sword to slaughter Isaac. The angel above them stops the sword with its hand and points at the ram caught in the thicket to replace Isaac as the sacrifice. Isaac is seen crouching on the altar (not bound to it).

31x36 cm. Good condition. Chipping and losses. In an original wooden frame.

Opening price: \$400

24

24. תבליט עץ – עקדת יצחק – איטליה, המאה ה-16

עקדת יצחק, תבליט מגולף בעץ. [איטליה, המאה ה-16].
בתבליט נראה אברהם, גדל גוף וזקן, מניף חרב לשחוט את יצחק. ממעל עוצר המלאך בידו את החרב, ומצביע על האיל הנאחז בסבך שיעלה לעולה במקום יצחק, הנראה כורע על המזבח (ואינו עקוד עליו). בשמאל התבליט נראים הנערים היושבים עם החמור.
63x53 ס"מ. מצב טוב. פגמים קלים. שברים חסרים קלים.

פתיחה: \$500

24. Wood Relief – The Binding of Isaac – Italy, 16th Century

The Binding of Isaac, wood relief. [Italy, 16th century].

The relief depicts the burly Abraham raising a sword to slaughter Isaac. The angel above them stops the sword with its hand and points at the ram caught in the thicket to replace Isaac as the sacrifice. Isaac is seen crouching on the altar (not bound to it). On the left, the servants are seen sitting with the donkey.

53x63 cm. Good condition. Chipping and some losses to wood.

Opening price: \$500

25

25. "זכור את יום השבת לקדשו" – רקמת חרוזים – גרמניה, 1890

עבודת רקמה מעוטרת באריות, במגן דוד, בכתר תורה ובפסוק "זכור את יום השבת לקדשו". [גרמניה], 1890. אריג קנובס; רקמת גובלן בחוטי צמר ובחרוזי זכוכית. רקמת גובלן בחוט צמר אדום. במרכז, ברקמת חרוזים, נראים זוג אריות ניצבים על עיטור צמחי ותומכים במגן דוד שבתוכו לוחות הברית. מעליהם הכתובת "זכור את יום השבת לקדשו" ובמרכזה כתר תורה. בתחתית רקומים ראשי התיבות "AW", השנה העברית – 5651 (תרנ"א) והשנה האזרחית 1890. רקמה דומה ששימשה ככיסוי לחלות מצויה באוסף מוזיאון ישראל. פריט מס. B50.02.1683;160/004. 44x54.5 ס"מ. מצב טוב. פגמים קלים. חוטים ומעט חרוזים חסרים בכמה מקומות. כתמים. פגמים בשולי הרקמה. נתונה במסגרת. פגמים ושברים במסגרת.

פתיחה: \$400

25. "Remember the Sabbath Day to Keep it Holy" – Bead Embroidery – Germany, 1890

An embroidery depicting lions, a Star of David, a Torah crown and the verse "Remember the Sabbath day to keep it holy" (Hebrew). [Germany], 1890.

Canvas, wool thread and glass bead Gobelin embroidery.

Gobelin embroidery with red wool thread, depicting a pair of lions supporting a Star of David containing the Tablets of the Law. Surmounted by inscription: "Remember the Sabbath day and keep it holy", divided in two by a Torah crown.

Monogrammed on bottom "AW", and dated 5651 (Hebrew year) and 1890.

A similar embroidery that served as a Hallah cover is kept in the Israel Museum collection. Item no. B50.02.1683;160/004.

54.5x44 cm. Good condition. Minor blemishes. Threads and a few beads missing in several places. Stains. Blemishes to edges of embroidery. Framed. Damage and fractures to frame.

Opening price: \$400

26

26. קופת צדקה – חברה קדישא – אירופה, המאה ה-19 או ראשית המאה ה-20

קופת צדקה גדולה ועליה האותיות "ח'ק'". [מרכז אירופה? המאה ה-19 או ראשית המאה ה-20]. ברזל מכופף ומסומר; לוח עץ.

קופה גדולה בעלת מנגנון כפול הננעלת בשני מפתחות שונים. על מכסה הקופה קבועות האותיות "ח'ק'" [חברה קדישא], משני צידי החרץ להטלת מטבעות. קדמתה מעוטרת במסגרת וברזטה מסוגנת ובתחתיתה זוג רגליים קדמיות נאות. הקופה נתונה עדיין על לוח העץ שכפי הנראה נעקר מן הקיר שעליו הייתה קבועה. כדי להקשות על מעילה בכספי הציבור, היו עושים לקופות הצדקה וכיוצא בהן שני מפתחות שונים, ומפתחות אלו היו שמורים בידי שני גבאים שונים.

12x19x23 ס"מ, קבועה על לוח עץ 17x25 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כיפופים. פגמים קלים. חלודה. מפתח אחד מכופף. מנגנון נעילה אחד שבור. לוח העץ ישן ופגום.

פתיחה: \$500

26. Charity Box – Chevra Kadisha – Europe, 19th Century or Early 20th Century

Large charity box with the riveted Hebrew inscription "ח'ק'" [Chevra Kadisha]. [Central Europe? 19th century or early 20th century].

Bent iron; rivets; wood.

A large box with double locking mechanism and two keys, supported by two elegant legs. Stylized rosette and border to front. The Hebrew letters "ח'ק'" [Chevra Kadisha] are affixed to the lid of the box, on both sides of the coin slot. The box is affixed to a wooden board, presumably taken from the wall on which it was placed.

To better safeguard public funds, charity boxes and the like were fitted with two different keys, each entrusted to a different warden.

12x19x23 cm, affixed to a 17x25 cm piece of wood. Good-fair condition. Bends. Minor blemishes. Rust. One key is bent. One lock mechanism broken. The wood is old and damaged.

Opening price: \$500

27

27. טס גדול-ממדים לספר תורה – משה ואהרן – גרמניה, המאה ה-20

טס לספר תורה, מעוטר בלוחות הברית ובדמויות משה ואהרן. [גרמניה, המאה ה-20]. כסף (חתום "835") רקוע, מוטבע וחקוק.

במרכז הטס נראים לוחות הברית ועליהם מילות עשרת הדברות. באגפים ניצבות דמויותיהם של משה ואהרן: משה, משמאל, מחזיק במטה, ואהרן, מימין, לבוש בבגדי כהונה. הרקע מעוטר במגנינות, בצדפים ובדגמים סימטריים וצמחיים.

34x42 ס"מ. מצב טוב. כיפופים קלים. כתמים.

ספרות: Crowning Glory, מאת רפי גרפמן. הוצאת The Jewish Museum, ניו יורק, 1996. עמ' 99.

פתיחה: \$300

27. Large Torah Shield – Moses and Aaron – Germany, 20th Century

Torah shield, decorated with the Tablets of the Law and the figures of Moses and Aaron. [Germany, 20th century].

Silver (marked "835"), repoussé, stamped and engraved.

In the center are the Tablets of the Law with the words of the Ten Commandments, flanked by Moses, holding the staff, and Aaron, in High Priest garb. Background with shields, shells, symmetrical and foliate patterns.

34x42 cm. Good condition. Minor bends. Stains.

Literature: Crowning Glory, by Rafi Grafman. New-York: The Jewish Museum, 1996. p. 99.

Opening price: \$300

28c

28. שתי מנורות שבת תלויות - "יודנסטרן" - גרמניה, המאה ה-19 או המאה ה-20

שתי מנורות תלויות לשבת (Judenstern). [גרמניה, המאה ה-19 או המאה ה-20].

1. נחושת וארד, יצוק, מולחם ומנוסר. צוואר המנורה מעוצב כפרופיל גלי דמוי חרוזים שבבסיסו אגן שמן בעל שמונה בזיכים מחודדים. למנורה מנגנון תלייה מתכוונן. אורך כולל: 88 ס"מ בקירוב. פגמים בייצור. תיקוני הלחמה.

2. פליז יצוק, לחצנות. צוואר המנורה מעוצב כפרופיל דמוי עמוד שבבסיסו אגן שמן בעל ששה בזיכים מחודדים. בתוך הבזיכים מולחמות זוויות ובתוכן נתונים ברגים חלולים (ייתכן שעברה חיווט לחשמל).

אורך כולל: 125 ס"מ בקירוב. מצב טוב. פגמים קלים. מנוף ההגבה נלקח כפי הנראה ממנורה אחרת.

פתיחה: \$300

28a

28. Two Hanging Sabbath Lamps - "Judenstern" - Germany, 19th or 20th Century

Two hanging Sabbath lamps ("Judenstern"). [Germany, 19th or 20th century].

1. Copper and bronze, cast, soldered and pierced.

Baluster-shaped shaft over an eight-spout wick holder. Adjustable suspension bar.

Total length: approx. 88 cm. Production defects. Welding repairs.

2. Brass, cast and turned.

Column shaft over a six-spout wick holder. Connector brackets and hollow screws inside each spout (possibly as part of past electric wiring).

Total length: approx. 125 cm. Good condition.

Minor damage. Adjustable suspension bar presumably supplemented from a different lamp.

Opening price: \$300

28b

29a

29. נר נשמה מהודר לבית הכנסת – "קאס ד'סעיל" – מרוקו, תש"ז

נר נשמה לבית כנסת (קאס דסעיל). [מרוקו], תש"ז (1947). כסף יצוק, מנוסר, מולחם, חקוק, מקשה וממוסמר; פליז יצוק. נר נשמה תלוי לבית הכנסת, עשוי כחישוק כסף ועליו כתובת לזכר הנפטר, תלוי מראש כיפה מדורגת באמצעות שרשרות-חוליות מסוגנות.

שתי כתובות הקדשה מעטרות את גוף הנר, האחת עשויה אותיות גדולות ומנוסרות והשניה חקוקה בכתב קטן יותר: "למנו" [חת] המנוח כה"ר אברהם קריסיינטי נ"ע י' לח' אב רח" [מן] ש' תש"ז לפ"ק"; "נר מצוה למנוחת המנוח הזקן הכשר כה"ר אברהם קריסיינטי נ"ע [נוחו עדן] בר הר' משה נ"ע שנלב"ע [שנלקח לבית עולמו] ביום ראשון בשבת עשרה ימים לח' אב רחמן ש' [נת] אני עזרתיך לפ"ק תנצב"ה".

מנורות לעילוי נשמה מסוג זה, שבהן הונחה כוס זכוכית לשמן, נתרמו לבתי כנסת לעילוי נשמתם של גברים, עם תום השנה לפטירת המת, ועד אז היו תלויים בביתם ומודלקים בשבתות ובמועדים.

אורך כולל: 80 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כיפופים. פגמים קלים. ייתכן שבראש הכיפה חוברה במקור ח'מסה אשר שימשה גם כמתלה. כוס השמן חסרה.

פתיחה: \$200

29. Ornate Synagogue Memorial Lamp – Kas des-S'il – Morocco, 1947

Synagogue memorial lamp (Kas des-S'il). [Morocco], 1947.

Silver, cast, pierced, soldered, engraved and hammered; rivets; brass, cast.

Synagogue memorial lamp made of a silver ring with memorial inscription, on stylized chains, hung from a stepped dome.

The ring is pierced and engraved with two memorial inscriptions, in memory of Abraham Karsenti (Av 1947). Such lamps, in which glass oil cups were placed, were donated to synagogues for the ascent of men's souls on the first anniversary of the person's death, until which they were lit on Sabbaths and Jewish holidays at the house of the deceased.

Total length: approx. 80 cm. Good condition. Bends. Minor damage. A hamsa hook may have been attached at top, now missing. Without glass oil cup.

Opening price: \$200

29c

29b

30

30. כיסוי למזוזה – "ג'טה דל-מזוזה" – מרוקו, שלהי המאה ה-19 עד אמצע המאה ה-20

כיסוי מעוטר למזוזה מביתה של האשה רובידא אלקובי. [מרוקו, שלהי המאה ה-19 עד אמצע המאה ה-20]. כסף נמוך, מנוסר וחקוק; בד כחול וקרטון.

טס כסף לכיסוי מזוזה, עשוי כמגינית צרת מותניים. במרכז תימורות (קישוטים בצורת עלי תמר) וסביבן ענפים ועלים מתפתלים. בראש הכיסוי חקוק השם "שד-י" ושמה של בעלת הבית – "רובידא אלקובי". רובידא, קיצור השם 'אורובידא', הוא שם שמקורו ביהודי ספרד ופרושו "חיי זהב".

כיסויים מפוארים למזוזה היו מתשמישי הקדושה החשובים בבתי היהודים במרוקו, ובשונה ממרבית הפריטים, נחשבו נחלתה של בעלת הבית ונשא את שמה. הכיסויים היו עשויים לרוב רקמת זהב מפוארת על בד קטיפה בצבעים עזים, וחלקם היו עשויים כסף ונתונים על קטיפה. מקורם של מרבית כיסויי המזוזה מכסף ככל הנראה בעיר פאס, שבמלאח שלה התגוררו צורפים רבים שעבודתם התאפיינה בסגנון זה. מלבד כיסויי המזוזה, ידועים התיקים לטלית ולתפילין ומנורות החנוכה ממרוקו, העשויים פיתוחי כסף דומים מאוד לאלו.

לעתים הוכן כיסוי המזוזה כחלק מנדוניית הכלה, אך היו מקרים שהכנתו נדחתה בכמה שנים; תחילה היה הזוג הצעיר מתגורר בבית הורי החתן, ומשנולדו כמה ילדים והמשפחה עברה לבית מרווח יותר היה מתעורר הצורך בכיסוי למזוזה. כיסויים אלו לא נתלו בפתח הבית הפונה אל הרחוב, אלא דווקא בתוכו פנימה. בתי היהודים (כמו בתי המוסלמים) במרוקו היו סגורים ומסוגרים מטעמי צניעות והגנה מן החוץ, ופתח הבית הוסתר ברשת ברזל או שער כבד. חיי המשפחה התנהלו סביב החצר הפנימית שסביבה נבנה הבית. זאת ועוד, בהיותם יקרי ערך היו כיסויים אלו מועדים לגניבה ונשמרו בתוך הבית. הכיסוי נתלה בפתח אחד מחדרי הבית המשנה "ביתו היא אשתו".

כיסוי מזוזה זה מתועד באינדקס לאמנות יהודית על שם בצלאל נרקיס, מס' פריט 7262.

18x26 ס"מ. מצב טוב. בראש הלוח נתונה לולאה לתליה. כיפופים. נתון על בסיס קרטון חדש מחופה בד פשוט.

ספרות: הכיסוי למזוזה – חפץ ריטואלי אמנותי ייחודי בחייה של האישה היהודייה בערי מרוקו, מאת שלום צבר. בתוך יהדות מרוקו – מורשת הגות ואמנות, ינואר-יוני 2016, גיליון 3, עמ' 48-53.

פתיחה: \$300

31

31. קופסת סיגריות עשויה כסף – רוסיה, המאה ה-19 – הקדשה עברית משנת תרפ"א

קופסת סיגריות מעוטרת במראה פסל פרש הנחושת בסנקט פטרבורג. רוסיה, המאה ה-19. על הקופסה חקוקים השם "מרדכי שמואל בן מילכה" והקדשה משנת תרפ"א (1920/1921). כסף (חתום) חקוק; ניילו.

על מכסה הקופסה, בתוך מסגרת נאה בדגמים צמחיים העשויה בטכניקת ניילו, נראה פסלו של הצאר פיוטר הגדול, "פרש הנחושת", הניצב בכיכר הסנט בסנקט פטרבורג, על גדת נהר הנייבה. על עובי הקופסה חקוק שם בעליה, "מרדכי שמואל בן מילכה". בתוך קרטוש על גבה חקוקה הכתובת "שנת תרפ"א".

12x7.5 ס"מ. מצב טוב. מעט שריטות ובלאי. חיפוי הבד והעור בתוך הקופסה בלוי ופרום בשוליו.

פתיחה: \$300

31. Silver Cigarette Case – Russia, 19th Century – Hebrew Dedication from 1920/1921

Cigarette case depicting the Bronze Horseman statue in Saint Petersburg. Russia, 19th century. Engraved "Mordechai Shmuel Ben Milkah" (Hebrew); dedication from 1920/1921.

Engraved silver (marked); niello.

The case depicts the Bronze Horseman, the St. Petersburg statue of Peter the Great standing in the Senate square on the left bank of the Bolshaya Neva, framed by niello-work foliate pattern.

The owner's name, "Mordechai Shmuel Ben Milkah", is engraved in Hebrew on the side of the case. Engraved Hebrew year, 5681 [1920/1921], in a cartouche on verso. 7.5x12 cm. Good condition. Several scratches and wear. Cloth and leather lining worn and fraying at edges.

Opening price: \$300

30. Mezuzah Cover – Morocco, Late 19th Century to Mid-20th Century

Decorated mezuzah cover from the house of the woman Rovida Alkobi. [Morocco, late 19th century to mid-20th century].

Low-grade silver, pierced and engraved; cloth and cardboard.

A silver shield-shaped mezuzah cover, pierced and engraved with palmettes and scrolling foliage. The divine name "Shadai" and the name "Rovida Alkobi" are engraved on top. The name Rovida, short for Orovida, is a Judeo-Spanish name meaning "golden life".

Elaborate mezuzah covers were of the most important religious artifacts in Jewish households in Morocco, and unlike other artifacts, were considered "feminine" objects, bearing the name of the lady of the household. The covers were usually embroidered goldwork on velvet in vibrant colors; some were made of silver and backed with velvet. Most of the silver mezuzah covers most probably originate from the mellah of Fez, which was home to many silversmiths who worked in this style. Similar silverwork is typical of Moroccan Hanukkah lamps, prayers shawl (tallit) bags and phylacteries (tefillin) bags.

The Mezuzah cover was often made for the bride's dowry, but in some cases the need for it arose only later; at first, the young couple would live with the husband's parents and only when children were born and the family moved to a more spacious house would a new mezuzah cover be made. Since Jewish houses in Morocco (like Muslim houses) were closed off for reasons of modesty and safety, and due to the value of the silver mezuzah covers, they were not hung on the door facing the street but rather inside the house, often at the entrance to the living room. Thus, the Mezuzah symbolized the central place of the wife and mother as the supporting pillar of the family, in the spirit of the Mishnaic saying "his house is his wife".

This mezuzah cover is documented in the Bezalel Narkiss Index of Jewish Art, item no. 7262.

18x26.5 cm. Good condition. A suspension loop on top. Bends. On a new cardboard base covered with fabric.

Literature: The Mezuzah Cover: A Special Artistic Ritual Object in the Life of the Jewish Woman in the Moroccan Cities, by Shalom Sabar (Hebrew). In Yahadut Marocco, January-June 2016, Issue 3, pp. 48-53.

Opening price: \$300

32. Worms Machzor – Elaborate Facsimile

Facsimile of the Worms Machzor, elaborate manuscript from the 13th century. Vaduz, Lichtenstein: Cyelar Establishment, 1985. Including introductory volume.

Large elaborate facsimile on thick, parchment-like paper. Tooled leather binding, with metal corners and clasps. Copy 283/300.

The Machzor, which was written in 1272, served the synagogue of the Worms community for hundreds of years, until the synagogue was destroyed by the Nazis on Kristallnacht, November 1938. The Machzor was saved by the archivist of Worms, who hid it in the city's Cathedral. In 1957, the manuscript was transferred to the Jewish National and University Library in Jerusalem. [225] leaves. Size of leaves: 31x39 cm. Very good condition. The facsimile and introductory volume are placed in a fine, fabric-covered, compartmented clamshell box. Minor damage to box.

Enclosed: In a separate folder, two illuminated facsimile leaves, from the second volume of the manuscript of the Machzor (not reproduced in this facsimile).

Opening price: \$400

32a

32. מחזור וורמייזא – פקסימיליה מפוארת

פקסימיליה, מחזור וורמייזא, כתב-יד מפואר מן המאה ה-13. הוצאת Cyelar Establishment, ואדוץ (Vaduz, ליכטנשטיין), 1985. כולל כרך המבואות.

פקסימיליה גדולה ומפוארת על נייר עבה דמוי קלף. כריכת עור ומתכת בסגנון עתיק, עם אבזמים לסגירה. עותק 283/300. המחזור שנכתב בשנת 1272, שימש במשך מאות שנים את חזני בית הכנסת של קהל וורמס, עד לחורבן בית הכנסת על ידי הנאצים ב"ליל הבדולח", בנובמבר 1938. המחזור ניצל על ידי הארכיונאי של

וורמס, שהסתיר אותו בקתדרלה. בשנת 1957 הועבר כתב-היד לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים. [225] דף. גודל הדפים: 39x31 ס"מ. מצב טוב מאד. הפקסימיליה וכרך המבואות נתונים בקופסה נאה מחופה בד. פגמים קלים בקופסה.

מצורפים, באוגדן נפרד, שני דפי פקסימיליה מאוירים, מתוך הכרך השני של כתב-היד של המחזור (שאינו כלול בפקסימיליה זו).

פתיחה: \$400

32b

32c

33b

33a

33. Leipzig Machzor – Elaborate Facsimile

Machzor Lipsiae / Leipzig Machzor, elaborate facsimile. Vaduz, Lichtenstein: Published by Société pour le Commerce Intercontinental Trust Reg., with authorization of Edition Leipzig. 1964.

High-quality facsimile of the Leipzig Machzor, a 14th century illuminated manuscript.

Including introductory volume in Hebrew, English and German.

Facsimile: [2], 68 leaves (plates; not bound). 52 cm. Introductory volume: 112, 30 pages, 34.5 cm. Creases and small marginal tears to some leaves of introductory volume. Stamps. In a fine clamshell box (edges slightly damaged) and a card box (apparently, not original), worn, with many tape repairs.

Opening price: \$400

33. מחזור לייפציג – פקסימיליה מפוארת

Machzor Lipsiae / מחזור ליפסיה, פקסימיליה מפוארת. הוצאת ,Societe pour le Commerce Intercontinental Trust Reg. באישור Edition Leipzig. ואדוץ (Vaduz, ליכטנשטיין), 1964.

פקסימיליה איכותית של מחזור לייפציג, כתב-יד מאויר מן המאה ה-14.

כולל כרך ביאורים בעברית, אנגלית וגרמנית.

פקסימיליה: [2], 68 דף (לוחות; אינם כרוכים). 52 ס"מ. כרך ביאורים: 112, 30 עמ'. 34.5 ס"מ. קמטים וקרעים קטנים בשולי חלק מהדפים של כרך הביאורים. חותמות. נתונים בקופסה נאה, עם פגמים קלים בשוליה ומארז קרטון (ככל הנראה לא מקורי) בלוי, עם הדבקות נייר דבק רבות.

פתיחה: \$400

33c

34

34. The Aleppo Codex – Elaborate Facsimile

The Aleppo Codex (Keter Aram Tzova) – the most important manuscript of the Bible. Elaborate facsimile edition. Jerusalem: Hebrew University, 1976.

[4], 588, [4] pages. 31.5x41.5 cm. Good condition. Minor stains. Original, elegant leather binding.

Unnumbered copy, without the accompanying booklet by the publisher Moshe Goshen-Gottstein.

Opening price: \$400

34. כתר ארם צובא – פקסימיליה מפוארת

כתר ארם צובא – כתב היד החשוב ביותר של התנ"ך. מהדורת פקסימיליה מפוארת. הוצאת האוניברסיטה העברית, ירושלים תשל"ו [1976].

[4], תקפח, [4] עמ'. 31.5x41.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים קלים.

כריכת עור מפוארת, מקורית.

עותק לא ממוספר, ללא החוברת המצורפת מהמו"ל משה גושן-גוטשטיין.

פתיחה: \$400

35a

35b

35. Darmstadt Haggadah – Elaborate Facsimile

Darmstadt Haggadah, elaborate facsimile. Berlin: Propylaen, 1971-1972. With the commentary volume in English and German. Copy no. 17/600.

Facsimile of the Darmstadt Haggadah, illuminated Haggadah from the 15th century. Printed on high-quality, parchment like paper. With illustrations and gilt decorations.

Facsimile: [58] leaves. 35 cm. Commentary volume: 129, [1] pages. The facsimile and commentary volume are placed in two fabric-covered slipcases. Good condition. Minor damage and wear to bindings and slipcases.

Opening price: \$400

35. הגדת דרמשטאט – פקסימיליה מפוארת

הגדת דרמשטאט, פקסימיליה מפוארת. הוצאת Propylaen, ברלין, 1971-1972. כולל כרך ביאורים באנגלית ובגרמנית. עותק 17/600. פקסימיליה של הגדת דרמשטאט, הגדה מאוירת מן המאה ה-15. נדפסה על נייר איכותי, דמוי קלף, וכוללת איורים ועיטורים מחבלים. פקסימיליה: [58] דף, 35 ס"מ. כרך ביאורים: 129, [1] עמ'. הפקסימיליה וכרך הביאורים נתונים בשתי קופסאות, מחופות בד. מצב טוב. פגמים קלים ובלאי בכריכות ובקופסאות.

פתיחה: \$400

36b

36a

36. הגדה של פסח – כתב יד מעוטרי על קלף – על פי הגדת דרמשטט

הגדה של פסח, כתב יד מעוטרי בצבע ובעלי זהב על פי הגדת דרמשטט (מעשה ידי הסופר ישראל בן מאיר מהיידלברג, 1430 בקירוב). [מקום לא ידוע, המאה ה-20].

קלף; דיו שחור ואדומה; צבעי מים; עלי זהב.

כתב יד זה הוא העתקה מדויקת כמעט לחלוטין של הגדת דרמשטט, על אותיותיה האשכנזיות הנאות, עיטוריה, תיבות הפתיחה המפוארות שלה וציוריה המרשימים. עם זאת, הפירושים המופיעים בשולי הדפים (ובמקרה אחד במרכז הדף) בהגדת דרמשטט לא הועתקו בכתב היד שלפנינו, וקטעי הטקסט המופיעים במקור בכתב יד אשכנזי בינוני לא הועתקו בכתב זה.

באיורי הגדת דרמשטט בולט מקומן המכובד של הנשים הרבות, המתוארות כמי שמסבות אל השולחן במקום השווה בחשיבותו למקומם של הגברים ומעיינות בספרים; מכך עולה שמזמינת ההגדה הייתה כפי הנראה אישה, והצייר ביקש לכבדה ולהדגיש את מעמדה החברתי והמשפחתי הגבוה. בסוף ההגדה מופיעים שני ציורים שאינם מעניין ההגדה – סצנת ציד אופיינית לתקופה ומעין הנעורים.

[56] דף, 35.5 ס"מ. מצב טוב. עלי הזהב מתקלפים וחסרים בכמה מקומות. כריכת עור נאה. שפופים וקילופים בפינות הכריכה ובשוליה.

פתיחה: \$500

36. Passover Haggadah – Illuminated Manuscript on Vellum – After the Darmstadt Haggadah

Passover Haggadah, illuminated manuscript with gold leaf, after the Darmstadt Haggadah (made by the scribe Israel Ben Meir of Heidelberg, ca. 1430). [Unknown location, 20th century?].

Vellum; black and red ink; watercolors; gold leaf.

This manuscript is an almost precise copy of the Darmstadt Haggadah, with its elegant Ashkenazic characters, illumination, magnificent initials and miniatures. However, the original marginal commentary (and a single case of commentary appearing in the center of the leaf) was not copied in this manuscript, and passages originally written in semi-cursive Ashkenazic script were copied in a different script.

It is interesting to note the respectful depiction of women in the Darmstadt Haggadah illustrations. The women are depicted as sitting around the table in a place that is equal in its importance to that of the men and are reading books; thus, the person who ordered the Haggadah was presumably a woman and the painter wanted to honor her and emphasize her social and family status. The Haggadah ends with two secular illustrations – a hunting scene typical of the era and the Fountain of Youth.

[56] leaves, 35.5 cm. Good condition. Gold leaf peeling and missing in several places. Elegant leather binding. Abrasions to corners and edges of binding.

Opening price: \$500

37. דף מתוך כתב יד מאויר על קלף – פרק תהלים, עם איור

של דוד המלך בעת תפילה – המאה ה-15

דף מעוט ומאויר – פרק תהלים מתוך כתב-יד של "ספר השעות", עם איור של דוד המלך בעת תפילה ("ה' אל באפך תוכיחני ואל בחמתך תיסרני"). [צרפת, המחצית השנייה של המאה ה-15?]. לטינית. דיו וצבעי טמפרה על קלף; הזהבה.

דף מתוך כתב-יד לטיני של "ספר השעות". בצדו האחד, לצד הפסוק "ה' אל באפך תוכיחני ואל בחמתך תיסרני" (תהלים, ו, ב), מופיע איור מרשים (מיניאטורה) של דוד המלך בעת תפילה; לפניו מונחים כתר והנבל. שולי הדף מעוטרים בעלים ופרחים. בצדו השני של הדף, המשך פרק ו' של ספר תהלים, עם אותיות פתיחה מעוטרות בכחול, אדום וזהב.

"ספר השעות" הוא ספר תפלה נוצרי שהיה נפוץ בימי הביניים וכלל טקסטים דתיים שונים, ובהם פרקי תהלים. במאות ה-15-13 הוכנו כתבי-יד רבים של הספר, מעוטרים ומאויירים במיניאטורות צבעוניות; המפורסם שבהם הוא "ספר השעות העשירות מאוד של דוכס ברי" שהוכן עבור ז'אן, דוכס ברי בשנת 1410 ונחשב לאחד מכתבי היד המאויירים החשובים ביותר שנכתבו במהלך המאה ה-15. [1] דף, 18 ס"מ. מצב טוב. פגמים קלים. העיטורים שלצד איור דוד המלך (בצדו הימני של הדף ובתחתית הדף) דהויים. הדף מוצמד לפספרטו באמצעות שתי פיסות נייר דבק (בשוליים) ונתון במסגרת.

פתיחה: \$400

37. A Leaf from an Illuminated Manuscript on Vellum – Psalms, with a Miniature Depicting King David Praying – 15th Century

An illuminated leaf – a chapter of Psalms from a Book of Hours manuscript, with a miniature depicting King David praying ("O Lord, rebuke me not in thy anger, nor chasten me in thy hot displeasure"). [France, second half of the 15th century?]. Latin.

Ink and Tempera on vellum; gold leaf.

A leaf from a Latin Book of Hours manuscript. On one side, alongside the verse "O Lord, rebuke me not in thy anger, nor chasten me in thy hot displeasure" (Psalms 6, 2) appears an impressive miniature of King David praying, his crown and lyre placed before him. The miniature and text are surrounded by a decorative foliate and floral border on gold ground. On verso, the rest of Psalms 6, with initials decorated in blue, red and gold.

The Book of Hours is a Christian devotional book popular in the Middle Ages, which compiled various religious texts, including Psalms. During the 13-15 centuries, many manuscripts of the book were created, decorated and illustrated with colorful miniatures; the most famous among these is The Très Riches Heures du Duc de Berry (The Very Rich Hours of the Duke of Berry) which was created for John, Duke of Berry, in 1410 and is considered one of the most important illuminated manuscripts created in the 15th century.

[1] leaf, 18 cm. Good condition. Minor blemishes. The decorations alongside the illustration of King David (on the right side of the leaf and on its bottom) are faded. The leaf is matted (with two pieces of tape to edges) and framed.

Opening price: \$400

37a

37b

38a

38. היינריך בונטינג – "מסע דרך ספרי הקודש" – הלמשטדט, 1582 – מפת "העולם הישן", מפות של ארץ ישראל ושרטוט של בית המקדש

Itinerarium Sacrae Scripturae. Das ist Ein Reisebuch, Über die gantze heilige Schrifft in zwey Bücher getheilt [Travel Book through Holy Scripture...]. Helmstadt: Jacobum Lucium Siebenburger (Jacob Siebenburger), 1582. German. Second edition.

הספר "מסע דרך ספרי הקודש", מאת הכומר, התיאולוג והקרטיגרף הגרמני היינריך בונטינג (Heinrich Bünting, 1545–1606), ראה אור לראשונה בשנת 1581 והיה עם צאתו לתיאור השלם והמקיף ביותר של הגיאוגרפיה המקראית. מאז נדפס במספר מהדורות ותורגם לשפות רבות.

בספר שמונה חיתוכי עץ: שרטוט של בית המקדש הראשון ושבע מפות – מפת "העולם הישן" (אפריקה, אסיה ואירופה); מפת ארץ ישראל; מפת צפון ארץ ישראל, עם ציון נחלות השבטים; מפה המציגה את מסלול בני ישראל במדבר; מפת ירושלים; מפת ארץ ישראל המתבססת על הברית החדשה; ומפת אגן הים התיכון. אחת המפות (מפת התלתן) חסרה.

[8] דף, 1-2, 7-316 עמ', [10] דף; [3] דף, 136 עמ', [6] דף; [3] דף, 36, [1] עמ'. חסרים: עמ' 3-6 בספירה הראשונה ומפה אחת. 31.5 ס"מ. מצב בינוני. כתמים, חלקם כהים. קרעים, חלקם חסרים. קרע מחוזק בנייר דבק ישן באחת המפות. קרע ארוך לאורך הדף האחרון. נקבי תילוע. רישומים רבים בדיו לאורך הספר ורישומי בעלות (שיניים). תווית בצדה הפנימי של הכריכה הקדמית. כריכה אחורית ומספר דפים מנותקים. כריכת עץ וקלף מקורית, בלוייה ופגומה.

פתיחה: \$800

38. Heinrich Bünting – "Travel Book through Holy Scripture" – Helmstadt, 1582 – Map of the Old World, Maps of Palestine and a Sketch of the Temple

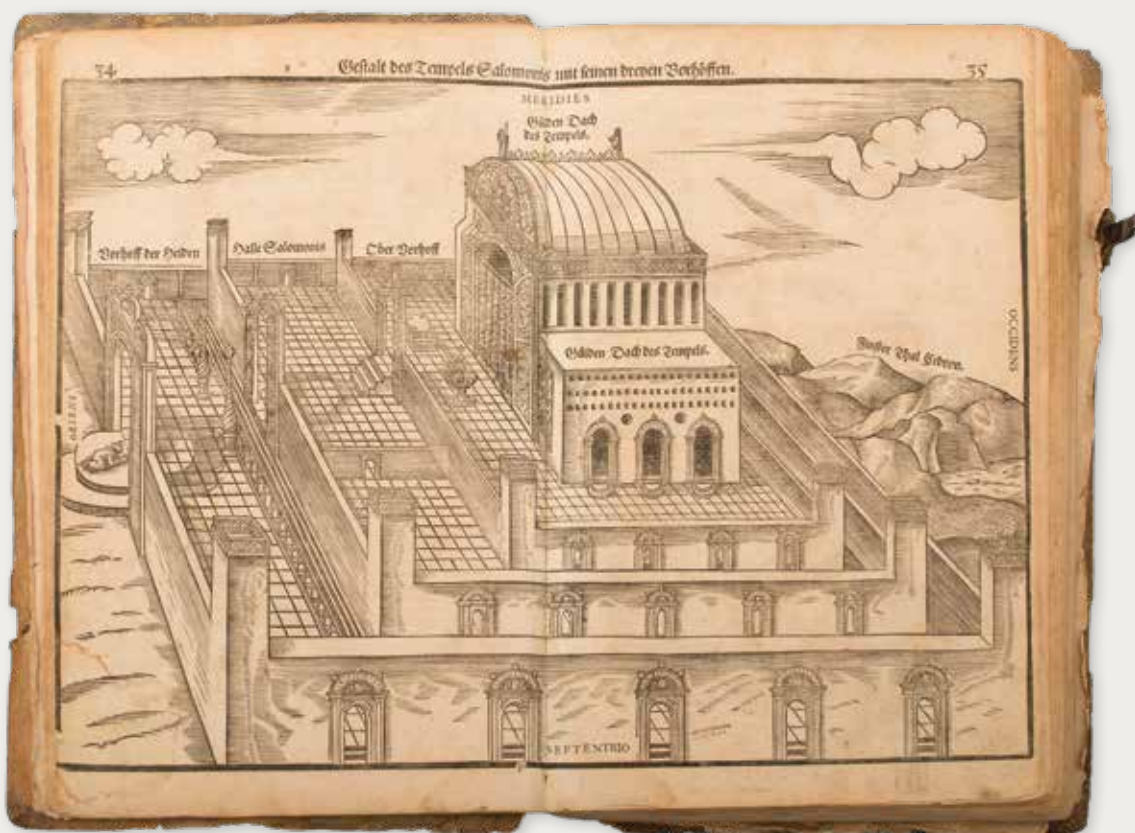
Itinerarium Sacrae Scripturae. Das ist Ein Reisebuch, Über die gantze heilige Schrifft in zwey Bücher getheilt [Travel Book through Holy Scripture...]. Helmstadt: Jacobum Lucium Siebenburger (Jacob Siebenburger), 1582. German. Second edition.

"Travel Book through Holy Scripture", by German pastor, theologian and cartographer Heinrich Bünting (1545-1606) was first published in 1581 and was the most complete and comprehensive description of Biblical geography in its time. It was since printed in multiple editions and translated into many languages. The book contains eight woodcuts: a woodcut showing Solomon's Temple and seven maps – map of the Old World (Africa, Asia and Europe); map of Palestine; map of northern Palestine, showing the territories of the

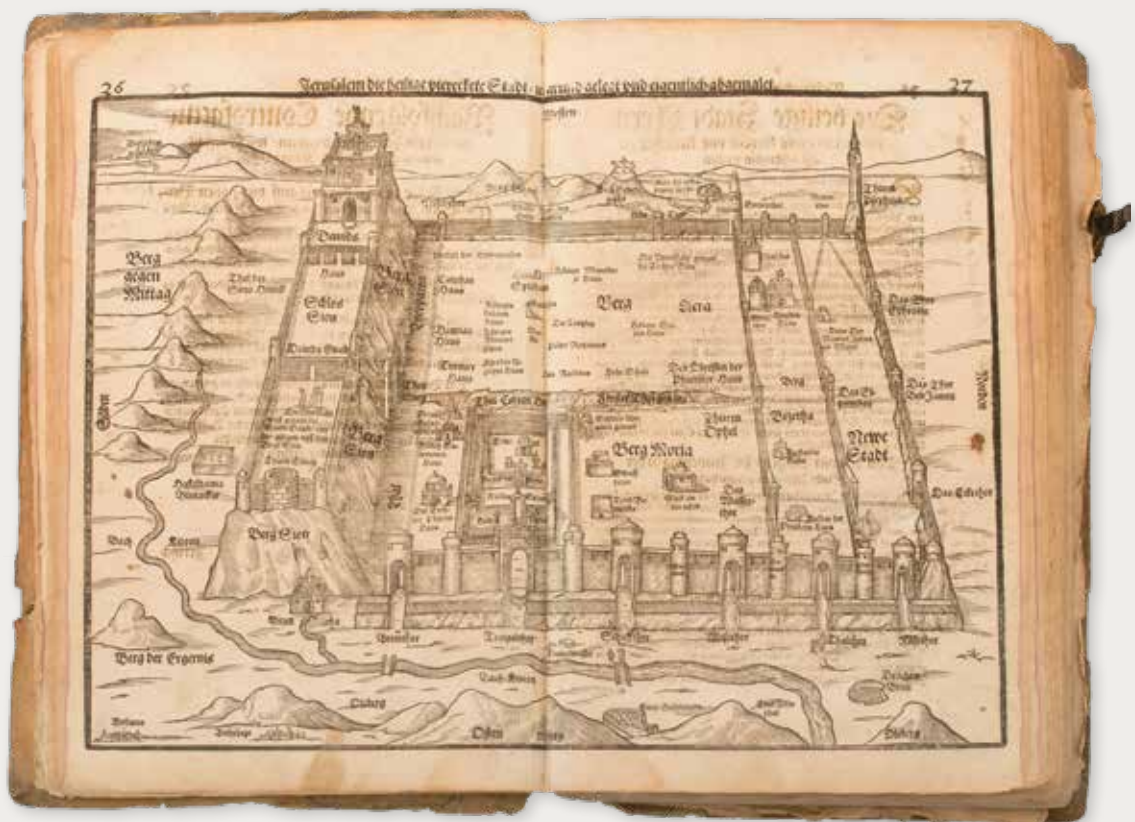
Twelve Tribes of Israel; a map depicting the route of the Israelites in the desert; a map of Jerusalem; a map of Palestine according to the New Testament; and a map of the Mediterranean basin. One of the maps (the Clover Leaf Map) is missing.

[8] leaves, 1-2, 7-316 pp, [10] leaves; [3] leaves, 136 pp, [6] leaves, [3] leaves; 36, [1] pp. Missing: pp. 3-6 of first sequence and one map. 31.5 cm. Fair condition. Stains, some dark. Tears, some open. A tear to one map, reinforced with old tape. Long vertical tear to last leaf. Worming. Many ink notations throughout the book; ownership inscriptions (old). Label to inside front board. Back board and several leaves detached. Original wood and vellum binding, worn and damaged.

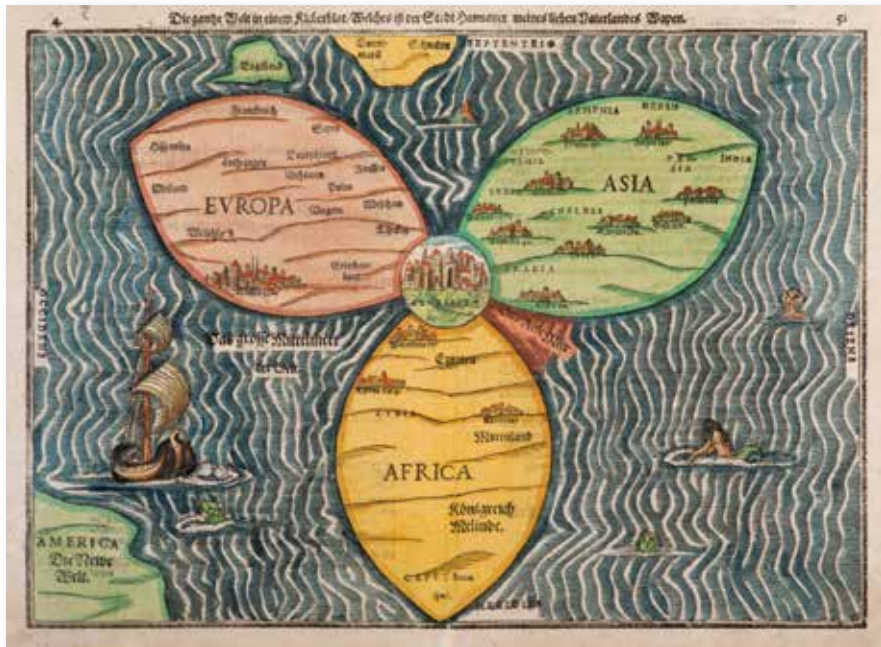
Opening price: \$800

38b

38c

39

39. "מפת התלתן" – היינריך בונטינג – המאה ה-16/17 – תחריט צבוע ביד

Die ganze Welt in einem Kleberblat, Welches ist der Stadt Hannover meines lieben Vaterlandes Wapen [העולם כולו בעלה תלתן, סמל העיר של מולדתי האהובה האנובר], תחריט צבוע ביד. [גרמניה, סוף המאה ה-16 או המאה ה-17]. מפה דקורטיבית, המציגה את העולם כולו בצורת תלתן. שלושת עלי התלתן מייצגים את שלוש היבשות של "העולם הישן" – אסיה, אירופה ואפריקה, ובפינה התחתונה נראית פיסה של "העולם החדש" – יבשת אמריקה. במרכזו של התלתן, ולפיכך במרכז העולם, מופיעה העיר ירושלים. המפה הופיעה לראשונה בספרו של הקרטוגרף הגרמני היינריך בונטינג, "מסע דרך ספרי הקודש" (Itinerarium Sacrae Scripturae, 1581), והפכה במהרה לאחד הדימויים המוכרים והאהובים ביותר של ירושלים. יבשת אמריקה, שגילוייה הוביל לשינוי מפות העולם, מיוצגת במפה זו באופן צנוע בלבד, בפינה התחתונה, כתוספת זוטרה לעולם הישן. כפי שמרמזת הכותרת, "הצפין" בונטינג במפה זו עיר נוספת שהייתה בעלת חשיבות עבורו – עיר מולדתו האנובר, שבסמלה מופיע תלתן.

בירושלים עצמה נעשתה המפה פופולארית עם בנייתה של העיר החדשה, בין היתר בזכות חנות הספרים "אוניברסיטאס", שהדפיסה עותקים צבעוניים של המפה והציעה אותן כמזכרות למבקרים. בשנת 2009 הוצב בכניסה לכיכר העירייה דגם גדול של המפה, מעשה ידי האמן ארמאן דאריאן.

מפת תחריט: 35.5x25.5 ס"מ בקירוב, נתונה במסגרת 58.5x69 ס"מ בקירוב, המאפשרת לראות את צדה השני של המפה. מצב טוב. פגמים קלים. לא נבדקה מחוץ למסגרת.

פתיחה: \$1000

39. Clover Leaf Map – Heinrich Bünting – 16/17 Century – Hand-Colored Engraving

Die ganze Welt in einem Kleberblat, Welches ist der Stadt Hannover meines lieben Vaterlandes Wapen [The Whole World in a Clover Leaf, which is the Coat Of Arms of my Beloved Hometown of Hannover], hand-colored engraving. [Germany, late 16th century or 17th century].

A figurative map depicting the world in the form of a clover leaf. The three parts of the clover leaf represent the three continents of the Old World – Asia, Europe and Africa; a part of the New World – America – is seen in the bottom corner of the map. At the center of the trefoil, and therefore in the center of the world, is Jerusalem.

The map was first published in the book "Itinerarium Sacrae Scripturae" (Travel Book through Holy Scripture; 1581) by German cartographer Heinrich Bünting, and soon became one of the most recognized and beloved images of Jerusalem. America, whose discovery led to a transformation in cartographic representations of the world, is depicted in this map in the bottom corner, as a minor addition to the Old World.

The clover leaf design is a tribute to Bunting's hometown Hanover, the arms of which show a trefoil, as indicated in the title of the map.

In Jerusalem itself, the map became most popular when the new city started growing, partly due to the Universitas bookshop, which sold color reproductions of the map as souvenirs. In 2009, a large model of the map by artist Arman Darian was placed at the entrance to the City Hall of Jerusalem.

Engraved map: approx. 25.5x35.5 cm, in an approx. 58.5x69 cm double sided frame (showing both sides of the map). Good condition. Minor blemishes. Unexamined out of frame.

Opening price: \$1000

40

40. מפת ארץ ישראל – שטרסבורג, 1525 – חיתוך-עץ צבוע ביד

Tabu[la] Terre Sanctae, מפת ארץ ישראל בעריכת לורנץ פריז (Lorenz Fries). חיתוך-עץ צבוע ביד מתוך "גיאוגרפיה" (Geographia) מאת קלאודיוס פתולאמיוס (תלמי), בעריכת וויליבלד פירקהיימר (Willibald Pirckheimer). [שטרסבורג, 1525].

מפה של ארץ ישראל במבט אל המזרח, עם חלוקה לנחלות השבטים. קו החוף נמתח בין צידון לעזה. בגב המפה טקסט בלטינית, עמ' 41.

דף 39x48 ס"מ. מצב טוב. פגעי תילוע משוקמים שיקום מקצועי. מעט פיסות נייר מודבקות לגב המפה. המפה נתונה במסגרת. ראו לאור 612 למפה זהה בהוצאה מאוחרת יותר.

פתיחה: \$400

40. Map of Palestine – Strasburg, 1525 – Hand-Colored Woodcut

Tabu[la] Terre Sanctae, map of Palestine edited by Lorenz Fries. Hand-colored woodcut from Geographia by Claudius Ptolemaeus (Ptolemy), edited by Willibald Pirckheimer. [Strasburg, 1525].

Map of Palestine oriented to the east, showing the territories of the Tribes. The shoreline stretches between Sidon and Gaza. Latin text on verso, p. 41.

Leaf: 39x48 cm. Good condition. Worming, professionally restored. A few pieces of paper on verso. Framed.

See Laor 612 – a later edition of an identical map.

Opening price: \$400

41a

41. "Theatrum Terrae Sanctae", מאת כריסטיאן ואן אדריכום - תריסר תחריטים - מפות של ארץ ישראל

Theatrum Terrae Sanctae et Biblicarum Historiarum, מאת כריסטיאן ואן אדריכום. דפוס Birckmannica, קלן, 1593 (פרטי הדפוס בקולופון). לטינית. מהדורה שנייה.

חיבורו רב ההשפעה של הכומר הקתולי כריסטיאן ואן אדריכום (1533-1585), הנחשב לאחד מספרי הגיאוגרפיה החשובים ביותר אודות ארץ ישראל בעת החדשה. הספר, שהכנתו נמשכה קרוב לשלושים שנה, פורסם רק לאחר מות המחבר, והניח את היסודות לשרטוט מפות הארץ במאות השנים הבאות. בספר תריסר מפות-תחריט: תשע מפות המציגות את נחלות השבטים, מפת מדבר פארן (עם ציון החניות של בני ישראל במסעם ממצרים לארץ ישראל), ושתי מפות גדולות יותר (מקופלות), שלהן נודעה חשיבות מיוחדת - מפת ירושלים (עם סימון השערים, האתרים המרכזיים, וסימון ראשון מסוגו של 14 תחנות "דרך הייסורים"), ומפה של ארץ ישראל כולה (שווריאציות שונות שלה פורסמו בידי גדולי הקרטוגרפים: תומס פולר, Jan Jansson, Nicholas Visscher ואחרים).

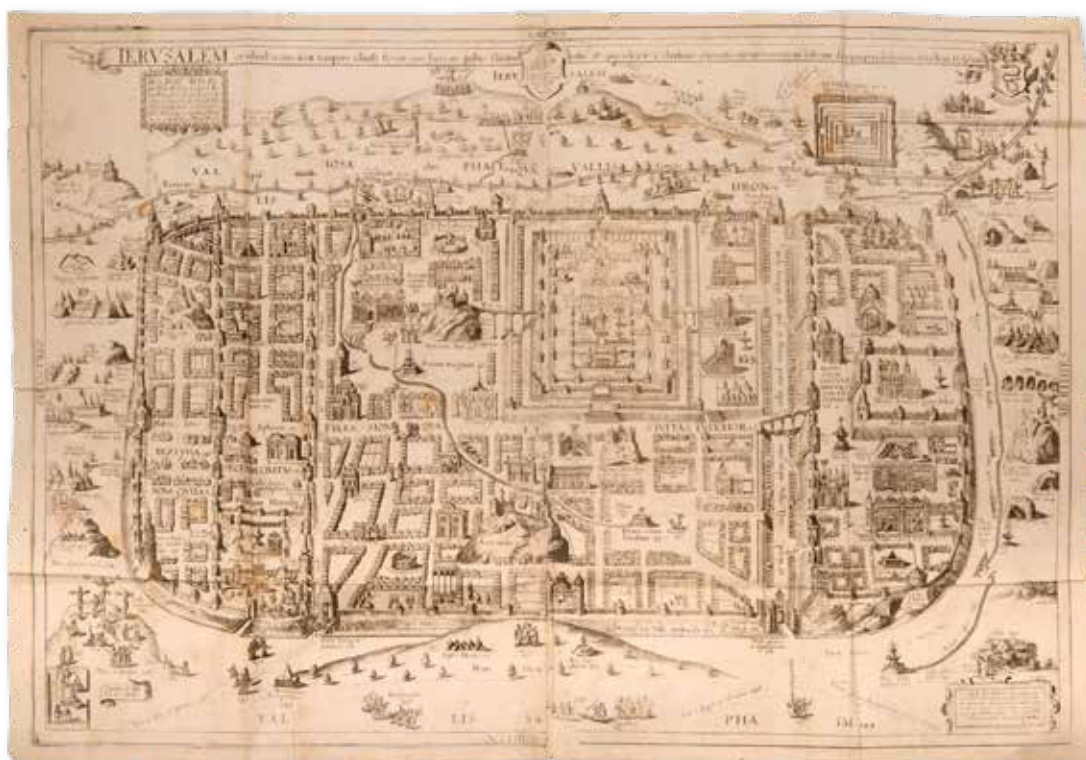
תריסר לוחות התחריט בעותק שלפנינו מנותקים. מפת ירושלים לקוחה ממהדורה אחרת של הספר (מתוארכת 1682). ייתכן שמפות נוספות הושלמו ממהדורות אחרות.

[6] דף, 286 עמ', [15] דף + [12] לוחות תחריט, 39 ס"מ בקירוב. מצב טוב-ביווני (מרבית המפות במצב טוב). כתמים. מספר דפים כהים. קרעים קלים בשוליים וקרעים חסרים קטנים במספר דפים ומפות. חתימה בדף השער. הלוחות, הכריכה וחלק מהדפים מנותקים או מנותקים חלקית. כריכת קלף, מעט בלויה ופגומה.

פתיחה: \$1000

41b

41c

41. Theatrum Terrae Sanctae, by Christian van Adrichom – Twelve Engravings – Maps of Palestine

Theatrum Terrae Sanctae et Biblicarum Historiarum, by Christian van Adrichom. Köln: Birckmannica, 1593 (imprint from colophon). Latin. Second edition.

The influential work of Catholic priest Christian van Adrichom (1533-1585), considered one of the most important works on the geography of Palestine in the Modern Era. The book, compiled over close to thirty years, was published posthumously, and for the following two hundred years served as the basis for maps by many cartographers.

The book contains twelve engraved plates: nine maps of the territories of the Tribes of Israel, a map of the Desert of Paran and two larger maps (folding) of particular significance – a map of Jerusalem (showing the gates and the central sites; the first map to depict the 14 stations of the Via Dolorosa), and a map of all Palestine (after which cartographers such as Thomas Fuller, Jan Jansson and Nicholas Visscher modeled their maps).

All twelve engraved plates in this copy are detached. The map of Jerusalem was taken from another edition of the book (dated 1682). Possibly, some of the other maps were also taken from other editions.

[6] leaves, 286 pp, [15] leaves + [12] engraved plates, approx. 39 cm. Good-fair condition (maps mostly in good condition). Stains. Several browned leaves. Creases. Small closed tears along the edges and small open tears to several leaves and maps. Signature to title page. Plates, binding and some leaves completely or partly detached. Vellum binding, slightly worn and damaged.

Opening price: \$1000

42

42. מפת ארץ ישראל – אברהם אורטליוס – אנטוורפן, 1570 – תחריט צבוע ביד

Palestinae sive totius Terrae Promissionis nova descriptio auctore Tilemanno Stella Sigenens, מפת ארץ ישראל. תחריט צבוע ביד, מתוך המהדורה הראשונה של האטלס "תיאטרון העולם" (*Theatrum Orbis Terrarum*) מאת אברהם אורטליוס. [אנטוורפן, 1570]. לטינית. מפת ארץ ישראל משני עברי הירדן (על-פי טילמנוס סטלה). המפה מציגה את נחלות שנים עשר השבטים ואת מסלול נדודי בני ישראל ממצרים לכנען. קו החוף נמתח בין ביירות בצפון לדלתת הנילוס בדרום. ים המלח בצורת חצי סהר. בצדה השמאלי העליון של המפה קרטוש מעוטר, ובתוכו הכתובת "Antiquissima huius terre appellatio fuit Canaan... Hodie eam terram Sanctam nuncupant" (לטינית); מעל לקרטוש מופיעה חלופית ריקה (במפות מאוחרות יותר יופיעו בחלופית זו שנה או כיתוב). בגב המפה מופיע טקסט בלטינית – "Palaestina vel Terra Sancta". בשנים 1579 ו-1595 יצאו לאור שני ווריאנטים נוספים של המפה, עם שינויים קטנים. מפת תחריט: 47x35 ס"מ (מודפסת על שני גיליונות נייר מחוברים). מצב טוב. הנייר כהה בשוליו ובגב. קרעים חסרים בשולי הדף (ללא פגיעה במפה). קרע קל לאורך החיבור בין שני הגיליונות.

לאור 539.

ראו פריט הבא.

מתיחה: \$300

42. Map of Palestine – Abraham Ortelius – Antwerp, 1570 – Hand-Colored Engraving

Palestinae sive totius Terrae Promissionis nova descriptio auctore Tilemanno Stella Sigenens, map of Palestine. Hand-colored engraving, from the first edition of the *Theatrum Orbis Terrarum* by Abraham Ortelius. [Antwerp, 1570]. Latin. A map of Palestine showing both sides of the Jordan River (after Tilemann Stella), delineating the territories of the Twelve Tribes and the route of the Israelites from Egypt to Canaan. The shoreline runs from Beirut to the Nile Delta. The Dead Sea is crescent-shaped.

A cartouche at the top left corner reads: "Antiquissima huius terre appellatio fuit Canaan... Hodie eam terram Sanctam nuncupant" (Latin); surmounted by an additional small, blank cartouche (in later maps, a year or another inscription was printed in this space). Latin text on verso: "Palaestina vel Terra Sancta".

First edition. Two other editions were issued in 1579 and 1595.

Engraved map: 47x35 cm (printed on two conjoined sheets). Good condition. Browning to margins and verso. Open tears to margins of sheet (not affecting the map). A small tear to central vertical fold (between the two sheets).

Laor 539.

See following item.

Opening price: \$300

43

43. מפת ארץ ישראל – אברהם אורטליוס – אנטוורפן, 1595 – תחריט צבוע ביד

Palaestinae sive totius Terrae Promissionis nova descriptio auctore Tilemanno Stella Sigenensi, מפת ארץ ישראל. תחריט צבוע ביד, מתוך האטלס "תיאטרון העולם" (*Theatrum Orbis Terrarum*) מאת אברהם אורטליוס. [אנטוורפן, 1595]. לטינית.

מפת ארץ ישראל משני עברי הירדן (על-פי טילמנוס סטלה). המפה מציגה את נחלות שנים עשר השבטים ואת מסלול נדודי בני ישראל ממצרים לכנען. קו החוף נמתח בין ביירות בצפון לדלתת הנילוס בדרום. ים המלח בצורת חצי סהר. בצדה השמאלי העליון של המפה קרטוש מעוט, ובתוכו פסוק מספר דברים, פרק ח' (לטינית): "וזכרת את כל הדרך אשר הליכך ה' אליהם שנה במדבר..."; מעל לקרטוש חלופית עם הכתובת "Deut. 8". בגב המפה מופיע טקסט בלטינית "Palaestina" –

לפנינו הווריאנט השלישי של מפת ארץ ישראל מאת אורטליוס. ראו פריט קודם.

מפת תחריט: 45x33.5 ס"מ (מודפסת על שני גיליונות נייר מחוברים), במסגרת 56x44.5 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים קלים בשולי הנייר ובגב.

ראו לאור 541.

מתיחה: \$400

43. Map of Palestine – Abraham Ortelius – Antwerp, 1595 – Hand-Colored Engraving

Palaestinae sive totius Terrae Promissionis nova descriptio auctore Tilemanno Stella Sigenensi, map of Palestine. Hand-colored engraving, from the atlas *Theatrum Orbis Terrarum* by Abraham Ortelius. [Antwerp, 1595]. Latin.

A map of Palestine showing both sides of the Jordan River (after Tilemann Stella), delineating the territories of the Twelve Tribes and the route of the Israelites from Egypt to Canaan. The shoreline runs from Beirut to the Nile Delta. The Dead Sea is crescent-shaped.

A cartouche at the top left corner reads: "And thou shall remember all the way which the Lord thy G-d led thee these forty years in the wilderness..." (Deuteronomy 8:2; Latin); above the cartouche: "Deut. 8". Latin text on verso: "Palaestina".

Third edition. See previous item.

Engraved map: 45x33.5 cm (printed on two conjoined sheets), in an approx. 56x44.5 cm frame. Good condition. Minor stains on margins of sheets and on verso.

See Laor 541.

Opening price: \$400

44

ומתחת למפה מופיעים הפסוקים מספר בראשית (יב, א-ב. לטינית): "לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה". המפה מעוטרת סביב ב-22 מדליונים, על פי רישומים מאת האמן ההולנדי מרטן דה פוס (Marten de Vos, 1532-1603), המתארים את מהלך חייו של אברהם: צאתו מאור כשדים, הברית בין הבתרים, גירוש הגר וישמעאל, עקידת יצחק, קבורת אברהם ושרה, ועוד. בגב המפה טקסט בלטינית (עם כותר זהה לכותר המפה). מפת תחרית: 35x46 ס"מ בקירוב (מודפסת על שני גיליונות נייר מחוברים), במסגרת 61x72 ס"מ בקירוב, המאפשרת לראות את צדה השני של המפה. מצב טוב. לא נבדקה מחוץ למסגרת. ספרות: ארץ ישראל במפות ממדבא ועד הלוויין, בעריכת אריאל תשבי. הוצאת מוזיאון ישראל, ירושלים, 2001. עמ' 98. לאור 547.

מתיחה: \$300

44. "The Wanderings and Life of Abraham the Patriarch" – Abraham Ortelius – Antwerp, 1590 – Hand-Colored Engraving

Abrahami Patriarchae Peregrinatio, et Vita [The Wanderings and Life of Abraham the Patriarch], hand-colored engraving, from Abraham Ortelius's Additamentum IV Theatri Orbis Terrarum. Antwerp, [1590].

The map (after Tilemann Stella) depicts the land of Canaan and part of Egypt, from Dan in the north to the Nile Delta in the south. It illustrates the story of Abraham as recorded in Genesis and shows the territories of the various nations of Canaan. The Dead Sea is not depicted, the cities of Sodom, Gomorrah, Adma and Tzevoyim appearing instead. An inset map of the Middle East shows Abraham's route from Ur of the Chaldees to Nablus. Three scale bars representing three different measuring methods appear on the right bottom corner. Top and bottom verses from the book of Genesis (12, 1-2. Latin): "Get thee out of thy country and from thy kindred and from thy father's house to the land that I will show thee. And I will make of thee a great nation and I will bless thee and make thy name great and thou shall be a blessing".

Surrounding the map are 22 medallion vignettes depicting scenes from the life of Abraham, after illustrations by the Dutch artist Marten de Vos (1532-1603): the expulsion of Hagar and Ishmael and the binding of Isaac, the burial of Abraham and Sarah, and more.

Latin text on verso (with a title identical to that of the map).

Engraved map: approx. 35x46 cm (printed on two conjoined sheets), in an approx. 72x61 cm double sided frame (showing both sides of the map). Good condition. Unexamined out of frame.

Literature: The Land of Israel in Maps from Madaba to Satellite (Hebrew), edited by Ariel Tishbi. Jerusalem: Israel Museum, 2001. p. 98.

Laor 547.

Opening price: \$300

45

45. מפת ארץ ישראל – יאן יאנסון על פי אדריכום – אמשטרדם, המאה ה-17 – תחריט צבוע ביד

Situs Terrae Promissionis. S.S. Bibliorum intelligentiam exacte aperiens per Chr. Adrichom, מפת ארץ ישראל מאת יאן יאנסון (Jan Jansson), על פי מפה מאת כריסטיאן ואן אדריכום. תחריט צבוע ביד. דפוס Ioannis Ianssonii (יאן יאנסון), אמשטרדם, [המאה ה-17].

מפת ארץ ישראל משני עברי הירדן, עם חלוקה לנחלות השבטים. קו החוף נמתח מצידון לאלכסנדריה. חלקה העליון של המפה מקושט בשרשרת דקורטיבית של פרחים ופירות, ותחתיה קרטוש, אחוז בידי שני מלאכים, ובו פסוק מספר דברים, פרק ח' (לטינית): "כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר...". בתחתית המפה קנה מידה ומצפן, איור של יונה הנביא והלווייתן ואיור של משה ואהרן.

בגב המפה מופיע טקסט בצרפתית: "La Situation de la Terre de Promissionis".

מפת תחריט: 37x49 ס"מ בקירוב (מודפסת על שני גיליונות נייר מחוברים), במסגרת 51x63.5. מצב טוב. כתמים קלים, בעיקר בשוליים. קרעים קלים בשוליים (ללא פגיעה במפה).

ראו לאור 24.

פתיחה: \$400

45. Map of Palestine – Jan Jansson after Adrichom – Amsterdam, 17th Century – Hand-Colored Engraving

Situs Terrae Promissionis. S.S. Bibliorum intelligentiam exacte aperiens per Chr. Adrichom, a map of Palestine by Jan Jansson, after Christian van Adrichom. Hand-colored engraving. Amsterdam: Ioannis Ianssonii, [17th century].

A map of Palestine showing both sides of the Jordan River, delineating the territories of the Twelve Tribes. The shoreline runs from Sidon to Alexandria. Floral and fruit garland draped across top, with two putti holding a banner with a verse from Deuteronomy, chapter 8 (Latin): "For the Lord your G-d is bringing you to a good land, a land with brooks of water, fountains and depths, that emerge in valleys and mountains". Strapwork scale cartouche and a compass rose to bottom; Moses and Aaron depicted at bottom left corner; Jonas and the whale shown at bottom center.

French text on verso: "La Situation de la Terre de Promissionis".

Engraved map: approx. 49x37 cm (printed on two conjoined sheets), in a 63.5x51 cm frame. Good condition. Minor stains, mostly to margins. Small tears to edges (not affecting the map).

See Laor 24.

Opening price: \$400

46

46. מפת ארץ ישראל מתוך הגדת אמסטרדם - תחריט מאת אברהם בר יעקב - אמסטרדם, 1712

מפת ארץ ישראל, "זאת לדעת לכל בר דעת דרך המסעות ארבעים שנה במדבר והרוחב והאורך של ארץ הקדושה מנהר מצרים עד עיר דמשק ומנחל ארנן עד הים הגדול ובתוכו כל שבט ושבט חלק נחלתו כאשר עניינם ת'ח'ז'נ'ה' ב'מ'שרם והמשכלים יבנם", תחריט צבוע ביד, מאת אברהם בר יעקב (חתום בדפוס בתחתית הלוח). [אמסטרדם, תע"ב (1712)].

המפה מציגה את ארץ ישראל ומדבר סיני, עם חלוקה לנחלות השבטים. בתחתית ה"ים הגדול" (ים התיכון) ובצידה הימני דלתת הנילוס. קו החוף נמתח מצידון עד אלכסנדריה. המפה משרטטת את מסלולם של בני ישראל במדבר סיני ובפינתה הימנית התחתונה מופיעה טבלה מעוטרת עם שמות מ"א התחנות בהן חנו בני ישראל בדרכם ממצרים לארץ ישראל. לאורך קו החוף נראות ספינות הגוררות את רפסודות עצי הלבנון ששלח חירם מלך צור לשלמה לבניית המקדש, ואיור המתאר את סיפורו של יונה הנביא. בפינה השמאלית התחתונה אָסם וחיות משק רועות לצדן, המסמלים את פוריותה של ארץ ישראל.

המפה, מעשה ידי גר הצדק ההולנדי אברהם בר יעקב (על-פי מפתו של כריסטיאן ואן אדריכום), נדפסה לראשונה בהגדה של פסח, אמסטרדם תנ"ה (1695). תאריך הדפסת המפה הוצפן בכותר באמצעות הדגשת אותיות במלה "תחזנה". במהדורות הבאות הותאמה שנות ההדפסה על ידי הדגשת אותיות נוספות.

מפת תחריט: ס"מ 47.5x25.5 מוצמדת לפספרטו ונתונה במסגרת. מצב טוב.

ראו לאור 876.

פתיחה: \$500

46. Map of Palestine from the Amsterdam Haggadah – Engraving by Abraham bar Jacob – Amsterdam, 1712

Map of Palestine, hand-colored engraving by Abraham bar Jacob (signed in the plate). [Amsterdam, 1712].

The map depicts Palestine, the Sinai Desert and the territories of the Twelve Tribes. Oriented to the east with the Mediterranean Sea at bottom and the Nile Delta to the right. The shoreline runs from Sidon to Alexandria. The map shows the route of the Israelites in the Sinai Desert; an ornate cartouche at lower right corner lists the 41 stations of the Israelites in the desert. Ships hauling the Lebanon cedars sent by Hiram King of Tyre to King Solomon for the building of the Temple and the story of Jonah depicted along the shoreline. A barn and grazing farm animals, depicted at lower left corner, symbolize the fertility of Palestine.

The map, by the Dutch proselyte Abraham bar Jacob (after Christian van Adrichom), was first printed in the 1695 Amsterdam Passover Haggadah. The date of its printing was encoded in the title by emphasizing certain letter in the Hebrew word "Techezena". In later editions, the year of printing was adjusted by emphasizing additional letters.

Engraved map: 47.5x25.5 cm. Matted and framed. Good condition.

See Laor 876.

Opening price: \$500

47

47. מפת ארץ ישראל, משורטטת וצבועה ביד - המאה ה-18

מפת ארץ ישראל משני עברי הירדן, משורטטת וצבועה ביד. [המאה ה-18?]. לטינית.
מפת ארץ ישראל משני עברי הירדן, משורטטת ביד וצבועה בצבעי מים. על המפה מסומנים נחלות שנים-עשר השבטים ומסלול מסעו של אברהם מאור כשדים (מסתיים בקהיר). איורים קטנים המשולבים במפה מציגים את תיבת נוח על הר האררט, את גן העדן במספוטמיה, את הר הזיתים ואתרים חשובים נוספים. בתחתית המפה מצויר ים המלח בצורת סהר.
בשולי המפה רישום בלטינית: "Egitto Labor et Opera Sacerdotis Sanctis Olivieri Viturclanesis" (כפי הנראה, חתימתו של מי ששרטט את המפה).

נייר עבה, 53x77 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים ופגמים קלים. קרע קל, משוקם בהדבקת נייר דק בגב. בגב המפה מודבקת פיסת נייר (כפי הנראה, נגזרה ממפה אחרת ששורטטה ביד או ממתווה למפה).

פתיחה: \$700

47. Map of Palestine, Drawn and Colored by Hand – 18th Century

A map of Palestine showing both sides of the Jordan River, drawn and colored by hand. [18th century?]. Latin.

A map of Palestine showing both sides of the Jordan River, drawn by hand and colored with watercolors. Depicts the territories of the Twelve Tribes and the route of Abraham's journey from Ur of the Chaldees (ending in Cairo). Small illustrations depict Noah's Ark on Mount Ararat, the Garden of Eden in Mesopotamia, the Mount of Olives and other important sites. A crescent-shaped Dead Sea is drawn on the bottom of the map.

A Latin inscription on bottom reads "Egitto Labor et Opera Sacerdotis Sanctis Olivieri Viturclanesis" (presumably, the artist's signature).

Thick paper, approx. 53x77 cm. Good condition. Stains and minor blemishes. A small tear to verso, repaired with thin paper. A piece of paper mounted to verso (presumably, cut from another hand-drawn map or draft for a map).

Opening price: \$700

48a

48. חורבן ירושלים - דף אינקובולה כפול מתוך "כרוניקת נירנברג" של הרטמן שדל, 1493

Destruccio Iherosolime (חורבן ירושלים), דף אינקובולה כפול (מס' LXVIII) מתוך ספרו של הרטמן שְדֵל "כרוניקת נירנברג". (דפוס Anton Koberger, נירנברג, 1493). לטינית. מן המראות הראשונים של ירושלים שהופיעו בדפוס. חיתוך עץ המתאר את חורבן ירושלים ובית המקדש הראשון, שנחרבו בידי נבחראדן שר צבאו של נבוכדנאצר מלך בבל בשנת 586 לפנה"ס.

בצדו השני של הדף, חיתוכי עץ המתארים את צדקיהו המלך מובל, אסור ועיוור, לשבי הבבלים, ואת מלכי ונביאי מלכות יהודה: יהויכין, זרובבל, חגי, מלאכי, ואחרים.

הספר "כרוניקת נירנברג" סוקר אירועים היסטוריים החל מבריאת העולם ועד לזמנו של המחבר, ומתבסס על התנ"ך, על הברית החדשה ועל ספרי מחקר שונים. הספר, אשר נדפס לראשונה בנירנברג בשנת 1493 בבית הדפוס של אנטון קוברגר, נחשב לאחד מדפוסי הערש המדעיים ביותר. הוא היה מן הספרים הראשונים בהם שולבו איורים בגוף הטקסט ונודע עד היום בעיקר בזכות חיתוכי העץ הרבים הכוללים בו. איורי הספר נוצרו בבית המלאכה של הצייר ואמן ההדפס מיכאל וולגמוט אשר היה מן האמנים המובילים בנירנברג באותם ימים (אחד משוליותיו ותלמידיו בבית המלאכה היה אלברכט דירר).

דף 42.5x59 ס"מ בקירוב, מוצמד לפספרטו ברצועת נייר דבק בשוליו העליונים ונתון במסגרת 60x74 ס"מ. מצב טוב. קרעים קלים לאורך קו הקפל האנכי (מחזקים בשתי רצועות נייר המודבקות בגב).

לאור 1125.

פתיחה: \$600

48. Destruction of Jerusalem – Double Incunable Leaf from Hartmann Schedel's "Nuremberg Chronicle", 1493

Destruccio Iherosolime [Destruction of Jerusalem], double incunable leaf (f. LXIII) from Hartmann Schedel's famed "Schedelsche Weltchronik" (also known as "Liber Chronicarum" or "Nuremberg Chronicle"). [Nuremberg: Anton Koberger, 1493]. Latin. One of the first views of Jerusalem ever printed.

A woodcut depicting the destruction of Jerusalem and the First Temple by Babylonian general Nabuzaradan in the year 586 BCE.

On verso, woodcuts depicting King Zedekiah, blinded and led into Babylonian captivity, and the kings and prophets of Judah: Jeconiah, Zerubbabel, Haggai, Malachi and others.

The "Nuremberg Chronicle" comprised a history of the world from creation up to the author's time, based on the Bible and on various other sources. The book, first printed in Anton Koberger's printing house in Nuremberg in 1493, is considered one of the best-documented incunabula. It was one of the first books to integrate illustrations and text and is famous to this day, mainly for its numerous woodcuts. The woodcuts were provided by the workshop of Michael Wolgemut, one of Nuremberg's leading artists at the time (in whose workshop Albrecht Dürer was apprenticed between 1486-9).

Leaf: approx. 42.5x59 cm. Matted (with adhesive tape to upper edge) and framed. Frame: 74x60 cm. Good condition. Small tears along vertical fold line (reinforced with two strips of paper mounted on verso).

Laor 1125.

Opening price: \$600

48b

49. "Hierosolyma, Clarissima Totius Orientis Civitas" – שתי מפות ירושלים על גיליון אחד – קלן, 1572 – תחריט צבוע ביד

Hierosolyma, Clarissima Totius Orientis Civitas. תחריט צבוע ביד מתוך "Civitates Orbis Terrarum" מאת Georg Franz Hogenberg ו-Braun. [קלן, 1572].

שתי מפות של ירושלים זו לצד זו; הראשונה מציגה את מראה העיר בעת העתיקה והשנייה את העיר כפי שנראתה להשערת עורכי המפה בעת שרטוט. שתי המפות שורטטו במתכונת מפותיו של Peter Laicstein, גאוגרף ואסטרונום הולנדי שביקר בארץ ישראל בשנת 1556 ושרטט את מפת הארץ לצד מפות דמיוניות של ירושלים.

למפות נלווים שלושה מקראות לאתרים השונים המצוינים בהן, ולצד אחד מהם משובץ ציור המציג את משה על הר סיני ואת אהרן הכהן בבגדי כהונה.

דף 52.5x40 ס"מ. מצב טוב. כתמים קלים. פיטות נייר מודבקות לשולי המפה בצדה האחורי. נתונה במסגרת.

Image and Reality, מאת רכב רובין. הוצאת "מאגנס", ירושלים, 1999. עמ' 135-136.

לאור 1039.

מתיחה: \$300

49

49. "Hierosolyma, Clarissima Totius Orientis Civitas" – Two Maps of Jerusalem on the Same Sheet – Köln, 1572 – Hand-Colored Engraving

Hierosolyma, Clarissima Totius Orientis Civitas. Hand-colored engraving from "Civitates Orbis Terrarum" by Georg Braun and Franz Hogenberg. [Köln, 1572].

Two maps of Jerusalem on the same sheet, one of the ancient city and one of the modern city. Both maps were modeled after the maps of Peter Laicstein, a Dutch geographer and astronomer who visited Palestine in 1556. Three inset keys of the various sites appearing in the maps; inset illustration of Moses on Mount Sinai and Aaron in his priestly vestments.

Leaf: 40x52.5 cm. Good condition. Minor stains. Pieces of paper glued to margins of leaf, on verso. Framed.

Literature: Image and Reality, by Rehav Rubín. Jerusalem: Magnes, 1999. pp. 135-136.

Laor 1039.

Opening price: \$300

50. מפת ירושלים, מהאטלס "Civitates Orbis Terrarum" – קולן, 1575 – תחריט צבוע ביד

Hierosolyma Urbs Sancta, Iudeae, Totiusque Orientis Longe Clarissima, qua amplitudine ac magnificentia hoc nostro aevo conspicua est. תחריט צבוע ביד, מתוך אטלס הערים של גיאורג בראון ופרנץ הוגנברג, "Civitates Orbis Terrarum". [קולן, 1575]. לטינית.

מפת ירושלים ממעוף הציפור, במבט מצד מזרח. המפה מבקשת לשמש ייצוג מציאותי של העיר (בניגוד למפות דמיוניות המציגות את ירושלים בימי קדם), אולם ממלאת אחר כמה מוסכמות הסותרות זאת; בין היתר מציגה המפה את חזיתיה הדרומית של כנסיית הקבר אך שלכאורה נראית בה העיר מצדה המזרחי. בפינת המפה מופיע מקרא ל-48 אתרים חשובים בירושלים ובסביבתה, ובראשה נדפס פסוק מספר יחזקאל (לטינית): "זאת ירושלים, בתוך הגויים שמתיה וסביבותיה ארצות".

בקדמת המפה נראות חמש דמויות בלבוש מזרחי. במפות ערים רבות באטלס "Civitates Orbis Terrarum" מופיעות דמויות בלבוש מקומי, וגאורג בראון, עורך האטלס, מצהיר בהקדמה לחלק הראשון שבכך ביקש למנוע מן הטורקים להשיג סודות צבאיים מן האטלס, משום ש"דתם אוסרת עליהם להביט בצורת אדם".

בגב המפה טקסט בלטינית: "Hierosolyma".

דף 41.5x54.5 ס"מ בקירוב (שני גיליונות נייר מחוברים), מוצמד לפספרטו באמצעות רצועות נייר דבק בשוליו העליונים. מצב טוב-בינוני. נייר כהה. מספר נקבים וקרעים קלים (עם פגיעות קלות בתחריט).

ספרות: Jerusalem in Braun & Hogenberg Civitates, מאת רכב רובין. The Cartographic Journal, 1996, עמ' 129-119. לאור 1040.

פתיחה: \$400

50

50. A Map of Jerusalem, from the "Civitates Orbis Terrarum" Atlas – Köln, 1575 – Hand-Colored Engraving

Hierosolyma Urbs Sancta, Iudeae, Totiusque Orientis Longe Clarissima, qua amplitudine ac magnificentia hoc nostro aevo conspicua est [Holy City of Jerusalem, by far the most famous city of Judah and the entire Orient...]. A hand-colored engraving from the Atlas "Civitates Orbis Terrarum" by Georg Braun and engraver Franz Hogenberg. [Köln, 1575]. Latin.

A bird's eye view of Jerusalem from the east. The map was intended to be a realistic representation of the city (unlike imaginary maps depicting Jerusalem in ancient times), but follows some contradictory conventions, such as depicting the southern front of the Church of the Holy Sepulchre although generally portraying the city from the east. Inset key listing 48 sites in Jerusalem and its surroundings. Top verse from the book of Ezekiel (Latin): "This is Jerusalem, I have set it in the midst of the nations and countries are round about her".

Five figures in oriental dress are seen in the foreground of the map. Numerous maps in "Civitates Orbis Terrarum" depict figures in local attire. As stated in the introduction by editor Georg Braun, this was meant to prevent the Turks from obtaining military secrets from the atlas, "as their religion forbids them from looking at representations of the human form".

Latin text on verso: "Hierosolyma".

Leaf: approx. 41.5x54.5 cm (two conjoined sheets). Matted (with strips of tape to upper edge). Good-fair condition. Browned. Several small holes and small tears (slightly affecting the engraving).

Literature: Jerusalem in Braun & Hogenberg Civitates, by Rehav Rubin. The Cartographic Journal, 1996. pp. 119-129.

Laor 1040.

Opening price: \$400

51

51. מפת ירושלים – כריסטיאן ואן אדריכום – סוף המאה ה-16 / המאה ה-17 – תחריט צבוע ביד

Ierusalem, et suburbia eius, sicut tempore Christi florui [Jerusalem and Its Surroundings in the Days of Jesus], map of Jerusalem by Christian van Adrichom. Hand-colored engraving. [Ca. 1584 to 1628].

An imaginary map of Jerusalem and its surroundings, depicting 270 (numbered) sites and scenes, from the time of Kings David and Solomon and up to the Crucifixion of Jesus, mentioned in the Bible and in other sources. The map was first printed in 1584 and added to a booklet titled "Jerusalem... et suburbanorum... brevis description", which described the 270 sites and events depicted by it. Since 1590, the map was added to the various editions of "Theatrum Terrae Sanctae" by Christian van Adrichom.

ללא טקסט בגב.

מפת תחריט: 50.5x74 ס"מ (מודפסת על שני גיליונות נייר מחוברים). מצב טוב. סימני קיפול. מעט כתמים ופגמים קלים.

לאור 934.

ראו פריט הבא.

פתיחה: \$400

51. Map of Jerusalem – Christian van Adrichom – Late 16th Century / 17th Century – Hand-Colored Engraving

Ierusalem, et suburbia eius, sicut tempore Christi florui [Jerusalem and Its Surroundings in the Days of Jesus], map of Jerusalem by Christian van Adrichom. Hand-colored engraving. [Ca. 1584 to 1628].

An imaginary map of Jerusalem and its surroundings, depicting 270 (numbered) sites and scenes, from the time of Kings David and Solomon and up to the Crucifixion of Jesus, mentioned in the Bible and in other sources. The map was first printed in 1584 and added to a booklet titled "Jerusalem... et suburbanorum... brevis description", which described the 270 sites and events depicted by it. Since 1590, the map was added to the various editions of "Theatrum Terrae Sanctae" by Christian van Adrichom.

No text on verso.

Map: 74x50.5 cm (printed on two conjoined sheets). Good condition. Fold lines. Some stains and minor blemishes.

Laor 934.

See following item.

Opening price: \$400

52

52. מפת ירושלים - פרנץ הוגנברג על-פי כריסטיאן ואן אדריכום - קולן, 1590

Jerusalem, et suburbia eius, sicut tempore Christi floruit [ירושלים וסביבותיה בימי ישו]. תחריט צבוע ביד, מתוך המהדורה הגרמנית של אטלס הערים מאת גיאורג בראון ופרנץ הוגנברג, Beschreibung und Contrafactur der vornembsten Stät der Welt. [קולן, 1590].

מפה דמיונית של ירושלים וסביבותיה, עם 270 איורים קטנים (ממוספרים) של אתרים ומאורעות, החל מימי מלכות דוד ושלמה ועד לצליבתו של ישו, הנזכרים בתנ"ך, בברית החדשה ובמקורות נוספים. נעשתה על-פי מפת ירושלים מאת כריסטיאן ואן אדריכום משנת 1584. בניגוד למפת אדריכום, שנדפסה בפורמט אופקי ופונה אל המזרח, המפה שלפנינו נדפסה בפורמט אנכי ופונה אל הצפון.

בגב המפה טקסט בגרמנית: "Jerusalem. Von Michael Eyzinger baschrieben und illustriert".

מפת תחריט: 72x47.5 ס"מ (מודפסת על שני גיליונות נייר מחוברים, עמ' 58-59). מצב כללי טוב. קרעים (חלקם חסרים) ופגמים קלים, רובם משוקמים. רישומים בכתב-יד בשוליים (ישנים). ללא פגיעה בתחריט).

לאור 1041A.

ראו פריט קודם.

פתיחה: \$400

52. Map of Jerusalem – Franz Hogenberg after Christian van Adrichom – Köln, 1590

Jerusalem, et suburbia eius, sicut tempore Christi florui [Jerusalem and Its Surroundings in the Days of Jesus], hand-colored engraving, from the German edition of the Atlas "Beschreibung und Contrafactur der vornembsten Stät der Welt" by Georg Braun and Franz Hogenberg. [Köln, 1590].

An imaginary map of Jerusalem and its surroundings, depicting 270 (numbered) sites and scenes, from the time of Kings David and Solomon and up to the Crucifixion of Jesus, mentioned in the Bible and in other sources. After Christian van Adrichom's 1584 map of Jerusalem. Unlike Adrichom's landscape format map, which was oriented to the east, this map was printed in portrait format and is oriented to the north.

German text on verso: "Jerusalem. Von Michael Eyzinger baschrieben und illustriert".

Engraved map: 72x47.5 cm (printed on two conjoined sheets, pp. 58-59). Good overall condition. Tears (some open) and minor blemishes, mostly restored. Handwritten notations to margins (old; not affecting engraving).

Laor 1041A.

See previous item.

Opening price: \$400

53

53. Engraved Map of Jerusalem – "Hierosolyma Urbs Sancta Iudeae" – 17th Century

Hierosolyma Urbs sancta Iudeae, totiusque orientis longe' clarissima, qua amplitudine, ac magnificentia hoc nostro auro conspicua est [Holy City of Jerusalem, by far the most famous city of Judah and the entire Orient...], an engraving from one of the editions of "Histoire des chevaliers de l'Ordre de S. Jean de Jérusalem..." by Pierre de Boissat. [17th century]. French and some Latin.

A bird's eye view of Jerusalem seen from the east. At the top: a verse from Ezekiel (5:5): "This is Jerusalem; I have set her in the midst of the nations, and countries are around her" (Latin). A detailed key with 48 names of sites in Jerusalem is printed under the map.

Leaf: 33x23 cm. Matted. Good condition. Minor creases. Minor stains to verso. Tears and minor worming to margins of leaf (not affecting the map).

See Laor 1040.

Opening price: \$300

53. "Hierosolyma" – תחריט של ירושלים – "Urbs Sancta Iudeae" – המאה ה-17

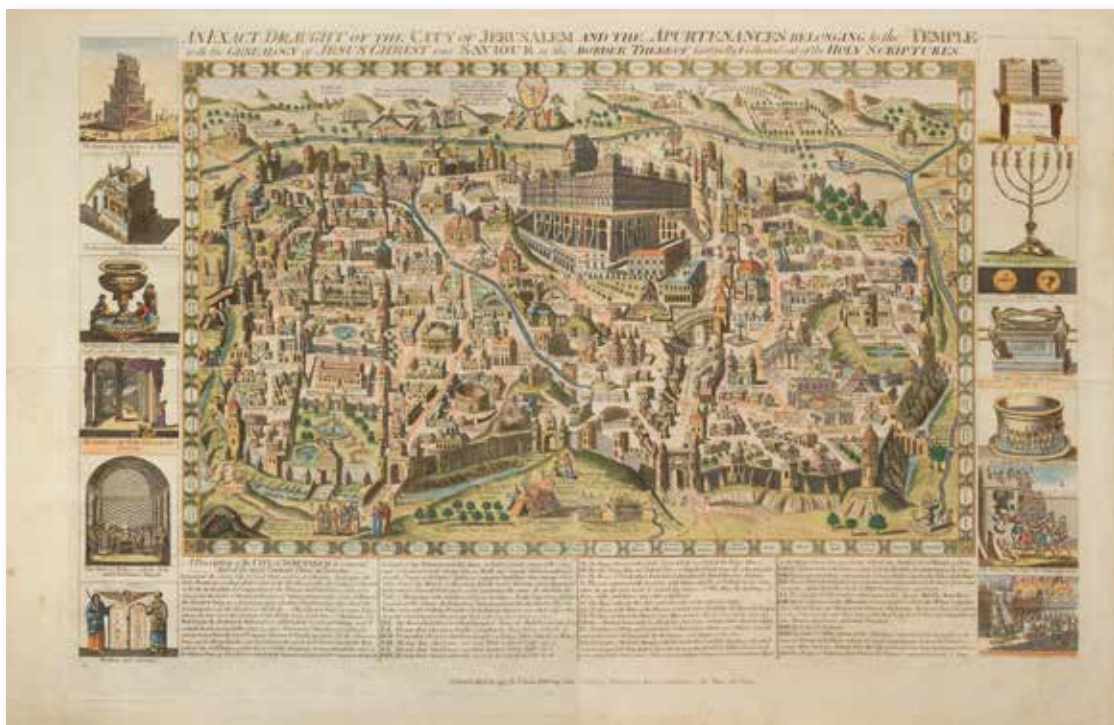
Hierosolyma Urbs sancta Iudeae, totiusque orientis longe' clarissima, qua amplitudine, ac magnificentia hoc nostro auro conspicua est [ירושלים העיר הקדושה, מאז ומעולם העיר המפורסמת ביותר ביהודה ובמזרח, בגודלה ובגודלתה], תחריט מתוך אחת המהדורות של הספר "Histoire des chevaliers de l'Ordre de S. Jean de Jérusalem" מאת Pierre de Boissat. [המאה ה-17]. צרפתית ומעט לטינית.

מבט ממעוף הציפור על ירושלים, מכיוון מזרח. בראש המפה מופיע פסוק מספר יחזקאל (ה, ה): "זאת ירושלים בתוך הגויים שמתיה וסביבותיה ארצות" (לטינית). בתחתית הדף מופיע מקרא מפורט עם 48 שמות של אתרים בירושלים.

דף 23x33 ס"מ. מוצמד לפספרטו. מצב טוב. קמטים קלים. כתמים קלים בגב. קרעים ונקבי תילוע קלים בשולי הדף (ללא פגיעה במפה).

ראו לאור 1040.

פתיחה: \$300

54

54. מפת ירושלים – לונדון, 1795 – תחרית גדול, צבוע ביד

An exact Draught of the City of Jerusalem and the Apurtenances Belonging to the Temple, with the Genealogy of Jesus Christ... faithfully Collected out of the Holy Scriptures. I. Evans, London, 29 באפריל 1795. מפת ירושלים, תחרית צבוע ביד. הוצאת I. Evans, לונדון, 29 באפריל 1795. מבט ממעוף הציפור על ירושלים וסביבותיה. ייצוג דמיוני של ירושלים העתיקה – העיר מבוצרת על ידי שערים, גשרים ומגדלים ומוקפת חפיר מים. במרכז ניצב מקדש שלמה בנוי כמבצר מרשים. בתוך העיר נראים ארמונות, מזרקות, גנים ובעלי חיים ובין רחובותיה זורמים נחלים. סביב לעיר מופיעים איורים מיניאטוריים של אתרים, דמויות ואירועים מן הביבליה. האתרים והמבנים השונים מתוארים בכתוביות, עם הפניות לפסוקים תנ"כיים. תחת המפה נדפס מקרא ל-25 אתרים המסומנים על המפה במספרים. מימין ומשמאל למפה מופיעים תריסר איורים – כלי המקדש (ארון הברית, קודש הקודשים, המזבח, לחם הפנים, המנורה), בניית מגדל בבל, משה ואהרן עם לוחות הברית, פריצת חומות ירושלים ושריפת המקדש.

המפה נערכה על-פי מפת ירושלים בהוצאת Robert Sayer, לונדון, 1770 (לאור 1122). דף 67x104 ס"מ בקירוב (שני גיליונות נייר מחוברים). מצב טוב. סימני קיפול וקמטים. נקבים זעירים. פגמים קלים בשוליים. קרע בשוליים, מחוזק בנייר דבק. חיתוך שוליים בלתי-אחיד.

פתירה: \$300

54. Map of Jerusalem – London, 1795 – Large, Hand-Colored Engraving

An exact Draught of the City of Jerusalem and the Apurtenances Belonging to the Temple, with the Genealogy of Jesus Christ... faithfully Collected out of the Holy Scriptures. Hand-colored engraving. London: I. Evans, April 29, 1795.

Bird's eye view of Jerusalem and its surroundings. An imaginary representation of the Old City of Jerusalem – the city is fortified by gates, bridges and towers and is surrounded by a moat. Solomon's Temple is positioned in the center, depicted as a fortress. Castles, fountains, gardens, animals and streams are seen inside the city. Surrounding the city are miniature illustrations of Biblical sites, figures and events.

The various sites and structures are captioned, with references to biblical verses. Printed beneath the map is a key to 25 sites marked on the map by numbers.

On the right and left of the map are twelve illustrations – the vessels of the Temple (the Ark of the Covenant, the inner sanctum, the altar, the showbread, the Menorah), the building of the Tower of Babel, Moses and Aaron with the tablets of the law, the breach of the walls of Jerusalem and the burning of the temple.

The map was drawn after a map of Jerusalem published by Robert Sayer, London 1770 (Laor 1122).

Leaf: approx. 104x67 cm (two conjoined sheets). Good condition. Fold lines and creases. Tiny holes. Minor blemishes to margins.

A tear to margin, reinforced with tape. Uneven edges.

Opening price: \$300

55

55. מראה בית המקדש הראשון – על-פי בניטו אריאס מונטאנו – אנטוורפן, 1576 – תחרית צבוע ביד

Montis Domini Totiusq. Sacri Templi Exemplum ex Antiquis Descriptionibus a Bened. Christophorus Plantinus [כריסטוף פלנטין], אנטוורפן, 1576. ביד. דפוס

מראה בית המקדש הראשון. ההיכל מצויר כמגדל-פעמון של שש קומות וסביבו ארבע חומות פנימיות וחומה חיצונית גדולה. בחצרות שבין החומות מצוירות דמויות זעירות ובעלי חיים, וברקע נראים ראשי הרים עם מבנים נוספים. על ההר הרחוק ביותר מצוירות זוג פירמידות. בשוליים הימניים של המפה נדפס מקרא של המקומות המסומנים עליה.

מראה זה של בית המקדש הופיע לראשונה ב"פוליגלוטת אנטוורפן" (Biblia Polyglotta) בעריכת המזרחן הספרדי בניטו אריאס מונטאנו (Benito Arias Montano, 1527-1598), שראתה אור בין השנים 1568-1573.

דף 40.5x55 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים קלים בשוליים. קמטים קלים. קרעים קלים לאורך קו הקיפול האנכי (עם פגיעות מזעריות בתחרית), משוקמים בהדבקת רצועות נייר בגב. חיתוך שוליים בלתי-אחיד. הדף מוצמד לפספרטו בכמה רצועות נייר דבק.

פתיחה: \$300

55. View of the First Temple – After Benito Arias Montano – Antwerp, 1576 – Hand-Colored Engraving

Montis Domini Totiusq. Sacri Templi Exemplum ex Antiquis Descriptionibus a Bened. Arias Montano. Antwerp: Christophorus Plantinus [Christophe Plantin], 1576.

A view of the First Temple. The Heichal (Temple chamber), depicted as a six-tiered bell tower, is surrounded by four inner walls and a large external wall. Small figures and animals are depicted in the yards between the walls, with mountain peaks and other structures seen in the background. A couple of pyramids are seen on the farthest mountain. A key of the sites marked on the map is printed on the right margin.

This view of the Temple was first printed in the Biblia Polyglotta edited by Spanish orientalist Benito Arias Montano (1527-1598), published between 1568 and 1573.

Leaf: approx. 55x40.5 cm. Good condition. Minor stains to margins. Minor creases. Small tears along vertical fold line (slightly affecting the engraving), repaired with strips of paper to verso. Uneven edges. The leaf is matted with strips of tape to edge.

Opening price: \$300

56a

56. "Orbis Miraculum", מחקר על בית המקדש הראשון וכליו - לונדון, 1659 - תחריטים

Orbis Miraculum, or The temple of Solomon, pourtrayed by Scripture-light, דפוס John Streater עבור Giles Calvert, לונדון, 1659. אנגלית.

מחקר בנושא בית המקדש הראשון מאת הכומר הפוריטני האנגלי סמואל לי (Samuel Lee, 1625-1691). לאורך הטקסט משובצים אחד-עשר תחריטים, ובהם שרטוט של שטח בית המקדש, איורים של כלי המקדש (ארון הברית, שולחן לחם הפנים, מזבח הזהב, ועוד) ואיור של "יום הנחושת" (או "יום של שלמה" - מתקן לאגירת מים שניצב בחצר בית המקדש). נוסף על כך כולל הספר שני לוחות תחריט - תחריט-שער ותחריט המתאר את הכהן הגדול בבגדיו המפוארים (תחריט נוסף המתאר את בית המקדש חסר).

[6] דף, 371 עמ' (צ"ל 365 עמ'. מספור עמודים משובש), [4] דף + [2] לוחות תחריט. חסר לוח תחריט אחד (מראה בית המקדש). 27.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים. כמה קרעים. אחד הדפים מנותק חלקית. שני הדפים הראשונים (דף השער ותחריט השער) מוכתמים וחתוכים בשוליהם (עם פגיעות בתחריט). בשולי שניהם הודבקו רצועות נייר לשיקום. רישומי בעלות בדף הבטנה הקדמי ובעמוד השער (מהמאה ה-18). דף הבטנה הקדמי משוקם (עם השלמת נייר). כריכה עם שדרה ופיינות מקלף.

פתוחה: \$300

56c

56b

56. Orbis Miraculum, or The Temple of Solomon – London, 1659 – Engravings

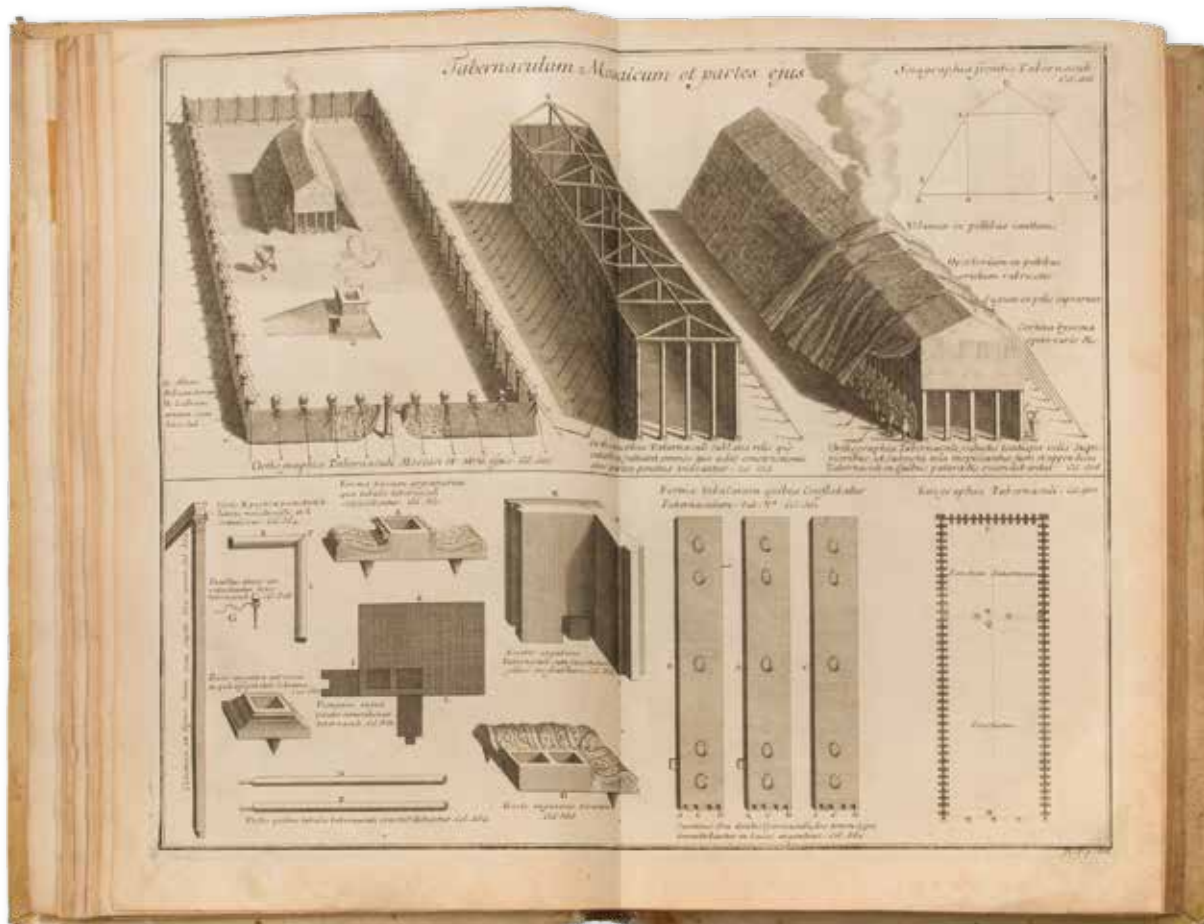
Orbis Miraculum, or The Temple of Solomon, Pourtrayed by Scripture-Light, [by Samuel Lee]. London: John Streater for Giles Calvert, 1659. English.

A work discussing Solomon's Temple by Samuel Lee (1625-1691), an English Puritan minister and academic. Eleven in-text engravings, including a plan of the Temple, illustrations of the Temple's vessels (the Ark of the Covenant, the Table of the Showbread, the Golden Altar and more) and an illustration of the Molten Sea (a large basin that was placed in the court of the Temple). In addition, the book contains two engraved plates – an engraved title page and an engraving depicting

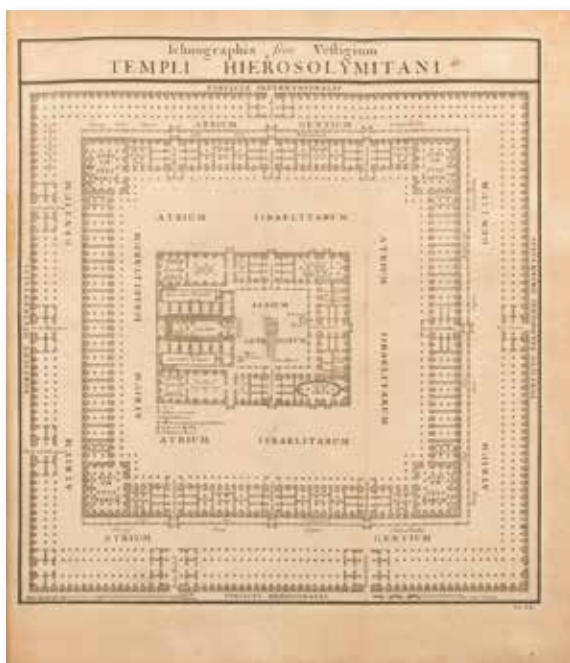
the High Priest in his splendid vestments (an additional engraving depicting the Temple is missing).

[6] leaves, 371 pp (i.e. 365. Mispaginated), [4] leaves + [2] engraved plates. One engraved plate (view of the Temple) is missing. 27.5 cm. Good-fair condition. Stains. Several tears. One leaf partly detached. The first two leaves (the title page and the engraved title page) stained and trimmed at margins (with damage to the engraving); both leaves repaired with strips of paper glued to margins. Ownership inscriptions to front endpaper and title page (18th century). Front endpaper restored with paper. Half-vellum binding.

Opening price: \$300

57a

57b

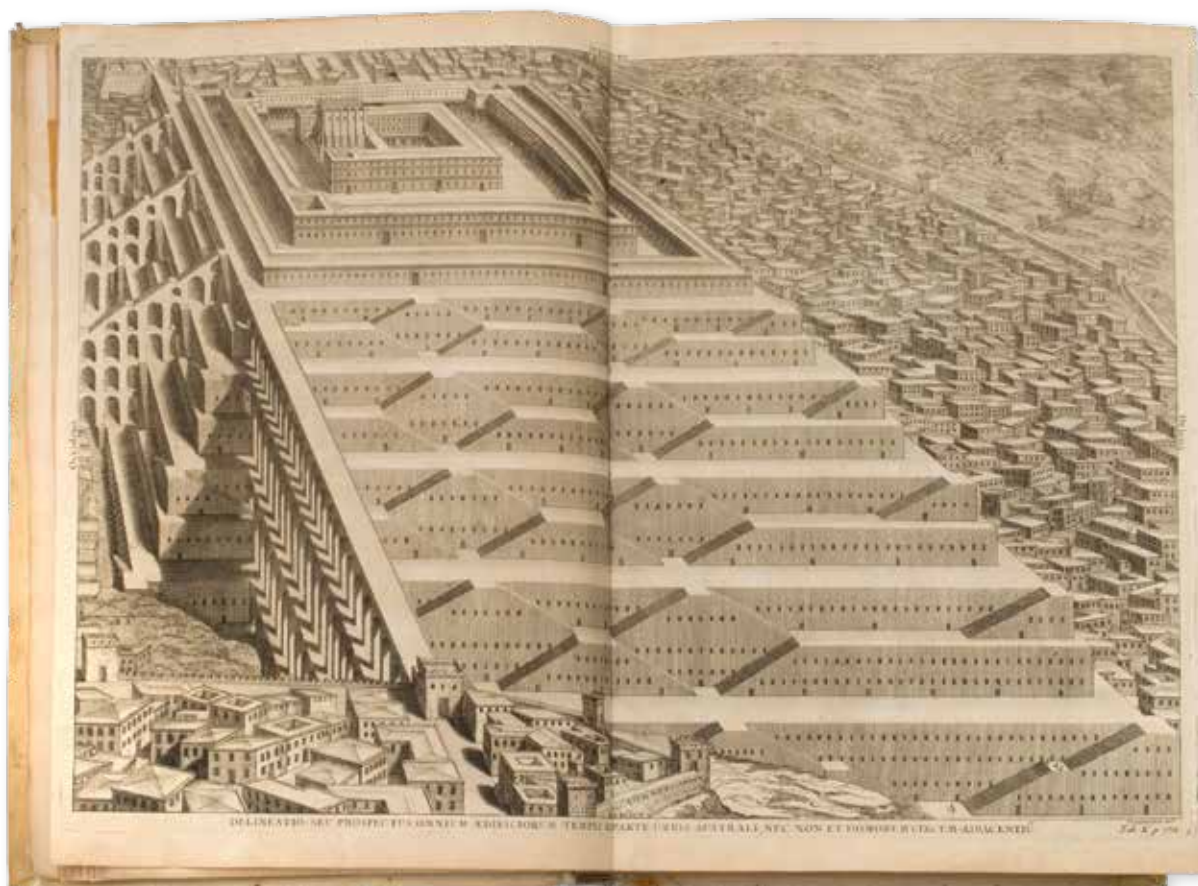
57. "De Tabernaculo Foederis" - מחקר מדעי על בית המקדש - פריז, 1720 - תחריטים, בהם גם מפה של ירושלים

De Tabernaculo foederis, de sancta civitate Jerusalem, [על ארון הברית, ירושלים הקדושה ובית המקדש], מאת Bernard Lamy דפוס Joannem Mariette. פריז, 1720. לטינית.

חיבורו החשוב של המתמטיקאי, הפילוסוף והכומר Bernard Lamy (1640-1715), המבקש לשחזר באופן מדעי את מראה בית המקדש, הר הבית וכלי המשכן, על סמך מגוון מקורות (המקרא, המשנה, כתבי הרמב"ם, יוספוס פלביוס ואחרים). מלווה לוחות תחריט על-פי Ferdinand Delamonce (חלקם כפולים או מקופלים): בית המקדש, כלי המשכן, הר הבית, מפת ירושלים, לבוש הכוהנים, תיבת נוח, מגדל בבל ועוד.

[15] דף, 1361 עמודות, [29] דף + [20] לוחות תחריט (חלקם כפולים או מקופלים). 39 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים ופגמים קלים. קרעים, חלקם מחוזקים בנייר דבק, בלוחות התחריט ובמספר דפים. כריכת קלף נאה עם עיטורים, פגומה מעט ומוכתמת.

פתיחה: \$400

57c

57. De Tabernaculo Foederis – Scientific Temple Study – Paris, 1720 – Engravings, Including a Map of Jerusalem

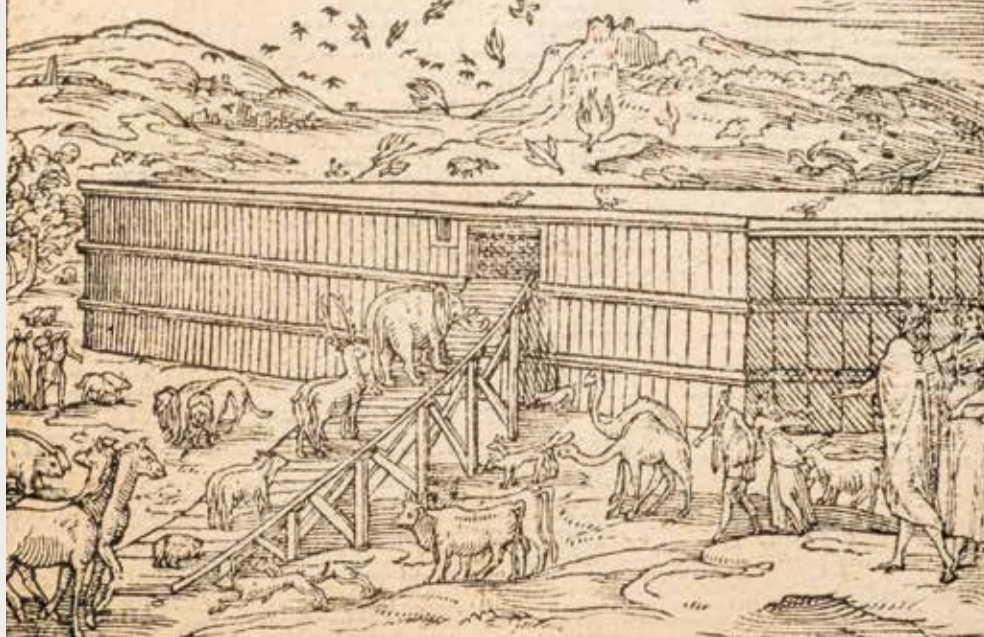
De Tabernaculo foederis, de sancta civitate Jerusalem, et de Templo ejus [The Ark of the Covenant, Holy Jerusalem and the Temple], by Bernard Lamy. Paris: Joannem Mariette (Jean Mariette), 1720. Latin.

An important study by mathematician, philosopher and Oratorian Bernard Lamy (1640-1715), attempting to scientifically reconstruct the design of the Temple and its vessels based on a variety of sources (the Bible, Maimonides, Josephus Flavius and others). With engraved plates after Ferdinand Delamonce (some

double-spread or folding): The Temple, its vessels, the Temple Mount, a map of Jerusalem, the priests' vestments, Noah's Ark, the Tower of Babel and more.

[15] leaves, 1361 columns, [29] leaves + [20] engraved plates (some of them double-spread or folding). Approx. 39 cm. Good condition. Stains and minor blemishes. Tears, some reinforced with tape, to engraved plates and several leaves. Elegant vellum binding, embossed, slightly damaged and stained.

Opening price: \$400

ספרי תנ"ך והדפסים תנ"כיים Bibles and Biblical Prints

58b

58a

58. "תמונות תנ"כיות" – ליון, 1565 – חיתוכי עץ רבים

Figure de la Biblia, illustrate de stanze tusane, מאת Gabriel Symeoni, דפוס Giulio Rouillio, ליון (צרפת), 1565. איטלקית. "תמונות תנ"כיות", למעלה מ-250 חיתוכי-עץ המתארים סצנות מן התנ"ך וכן את בית המקדש וכליו, בליווי קטעי הסבר מחורזים מאת ההומניסט, המשורר והמתרגם האיטלקי Gabriele Simeoni (1509-1575). חיתוכי העץ נעשו בידי האמן הצרפתי Pierre Eskrich.

• כרוך עם חלק נוסף שנדפס באותו בית דפוס בשנת 1570:

Figura de Nuovo Testamento, Illustrate de versi vulgari Italiani – חיתוכי-עץ לברית החדשה. [147] דף; [83] דף (דף אחד חסר), 14.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים. קרעים ופגמים קלים. קרעים חסרים בשולי דף השער הראשון, עם פגיעה בטקסט (הדף משוקם בהדבקת נייר). רישום בכתב-יד בעמוד האחרון. כריכת קלף, מעט פגומה.

פתיחה: \$500

58c

58. "Figures of the Bible" – Lyon, 1565 – Numerous Woodcuts

Figure de la Biblia, illustrate de stanze tuscanes, by Gabriel Symeoni. Lyon (France): Gulielmo Rouillio, 1565. Italian. "Figures of the Bible", more than 250 woodcuts depicting biblical scenes as well as Solomon's Temple and its vessels, executed by French artist Pierre Eskrich. Accompanied by rhymed explanatory passages by Italian humanist, poet and translator Gabriele Simeoni (1509-1575).

- Bound with an additional volume printed at the same printing house in 1570:

Figura de Nuovo Testamento, Illustrate de versi vulgari Italiani – woodcuts illustrating the New Testament.

[147] leaves; [83] leaves (missing one leaf), 14.5 cm. Good condition. Stains. Tears and minor blemishes. Open tears to margins of title page, affecting text (the leaf is restored with paper). Handwritten notation to last page. Vellum binding, slightly damaged.

Opening price: \$500

59a

59. Figurae et Imagines Bibliorum – אלבום תצריבים תנ"כיים – קלן, 1600 בקירוב

Figurae et Imagines Bibliorum, אלבום תצריבים תנ"כיים. הוצאת Johann Bussemacher, קלן, [1600 בקירוב?]. אלבום תצריבים בהוצאת אמן התחריט והמו"ל הגרמני Johann Bussemacher. 33 תצריבים (מתוך 40?), המתארים סצנות מספר בראשית – בריאת העולם, אדם וחוה, תיבת נוח, מגדל בבל, מלחמת ארבעת המלכים את החמישה, חלום יעקב ועוד. התצריבים מיוחסים לאמן Symon Novelanus.

האלבום אינו שלם ומכיל את תצריבים 1-9, 11-24, 27, 29, 31 ו-32 (ממוספרים בלוח) ושישה תצריבים שאינם ממוספרים. אלבום: 26x33.5 ס"מ. מצב כללי טוב-בינוני. כתמים, קמטים ומספר קרעים (עם פגיעות קלות בהדפסים). קרעים משוקמים בדף הראשון. נקבי תילוע קטנים בשוליים התחתונים של הדפים. שוליו התחתונים של אחד הדפים קצוצים. רישומים בדיו בגב אחד הדפים ובצדה הפנימי של הכריכה הקדמית. תווית ספרייה בצדה הפנימי של הכריכה הקדמית. כריכה מחופה עור, בלוייה.

פתיחה: \$300

59. *Figurae et Imagines Bibliorum* – Album of Biblical Etchings – Köln, ca. 1600

Figurae et Imagines Bibliorum, album of biblical etchings. Köln: Johann Bussemacher, [ca. 1600?].

Album of etchings published by German engraver and publisher Johann Bussemacher. 33 etchings (out of 40?), depicting scenes from the book of Genesis – the creation of the world, Adam and Eve, Noah's Ark, the Tower of Babel, the war of the four kings with the five kings, Jacob's Ladder and more. The etchings are attributed to artist Symon Novelanus.

The album is incomplete and contains etchings nos. 1-9, 11-24, 27, 29, 31 and 32 (numbered in the plate) and six unnumbered etchings. Album: 26x33.5 cm. Good-fair overall condition. Stains, creases and several tears (slightly affecting prints). Restored tears to first page. Minor worming to bottom margins of all leaves. One leaf trimmed at bottom margin. Ink notations to verso of one leaf and to inside front board. Bookplate to inside front board. Leather-covered binding, worn.

Opening price: \$300

PISCIVM, AVIVM, IVMENTORVM ATQVE REPTILIVM SPECIEBVS IN AQVA ET TERRA DISTINC-
TIS, BENEDIXIT DEVS, IPSISQVE MVLTIPPLICANDI VIRTVTEM CONCESSIT. GEN: I.

59b

IN TURRIS BABEL ADIFICATIONE, SUPERBORVM ASTVS, EORVMQVE LINGVA CONFVNDITVR.
GENESIS. XI.

59c

60b

60a

60. ספר איורים לתנ"ך ולברית החדשה – האג, 1728 – תחריטים על-פי גררד הוט, ברנאר פיקאר וארנולד הוברקן

חלקים בכרך אחד. הולנדית. 212 לוחות תחריט (רבים מהם כפולים), עם איורים לספרי התנ"ך והברית החדשה על-פי האמנים ההולנדים גררד הוט (Hoet), ארנולד הוברקן (Houbraken) וברנאר פיקאר (Picart). מלווים דפי הסבר מודפסים. בפתח החלק הראשון והשלישי נכרכו ארבעה לוחות תחריט נוספים: שני תחריטי-שער ושתי הקדשות.

[1], 280, 12, 158 עמ' + [216] לוחות תחריט. שני דפים חסרים: דף שער בפתח החלק השני ורשימת איורים בסופו. 42.5 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים. פגמים קלים. קרעים בשוליים, מקצתם מחוזקים באמצעות נייר דבק. כריכה חדשה, בלוייה מעט.

פתיחה: \$700

60c

60. Illustrations for the Hebrew Bible and the New Testament – Hague, 1728 – Engravings after Gerard Hoet, Bernard Picart and Arnold Houbraken

Taferelen der voornaamste geschiedenissen van het Oude en Nieuwe Testament. Hague: Pieter de Hondt, 1728. Three parts in one volume. Dutch.

212 engraved plates (many of them double-spread), with illustrations for the Hebrew Bible and the New Testament, after Dutch artists Gerard Hoet, Bernard Picart and Arnold Houbraken. Accompanied by explanatory leaves. Bound at the beginning of the first and third parts are four additional engraved plates: two engraved title pages and two engraved dedication plates.

[1], 280, 12, 158 pp + [216] engraved plates. Missing two leaves: the title page of the second part and a list of the illustrations at its end. Approx. 42.5 cm. Good condition. Stains. Minor blemishes. Tears along edges, some of them reinforced with tape. New binding, slightly worn.

Opening price: \$700

61. Latin Bible – Lyon, 1521 – Woodcuts

Biblia cū concordantijs veteris & Noui Testamenti et sacrorum canonum, edited by Johannes de Gradibus. Lyon: Iacobum Sacon (Jacques Saçon) for Antonij Koberger (Anton Koberger), 1521 (imprint from colophon). Latin.

An elegant edition of the Hebrew Bible, the New Testament and some of the Apocrypha, containing numerous woodcuts, some by artists Hans Springinklee and Erhard Schön, students of Albrecht Dürer. Two of the woodcuts were printed on full pages, the others are in-text; some colored in red. The text is printed within decorative borders.

[14], CCCXVII, [25] leaves, approx. 36 cm. Good-fair condition. Worming throughout the book (slightly affecting the text). Stains, some dark. Markings in red ink and handwritten notations (old) to title page, endpapers and margins of several leaves. A few closed and open tears. Strips of paper (for marking) glued to margins of several leaves. Wooden, leather-covered, embossed binding with two metal clasps. Blemishes to binding.

Opening price: \$1000

61a

61b

61. ביבליה לטינית – ליון, 1521 – חיתוכי עץ

Biblia cū concordantijs veteris & Noui Testamenti et sacrorum canonum, בעריכת Johannes de Gradibus, נדפס על ידי Iacobum Sacon (Jacques Saçon) עבור Antonij Koberger (Anton Koberger), ליון, 1521 (דפוסת בקולופון). לטינית.

מהדורה נאה של התנ"ך, הברית החדשה וחלק מן הספרים החיצוניים, הכוללת חיתוכי עץ רבים, חלקם מאת האמנים Hans Springinklee ו-Erhard Schön, תלמידיו של אלברכט דירר. שניים מחיתוכי העץ נדפסו על-פני עמוד שלם, היתר משובצים בגוף הטקסט; חלקם צבועים באדום. הטקסט מוקף במסגרות מעוטרות.

[14], CCCXVII, [25] דף, 36 ס"מ בקירוב. מצב טוב-בינוני. נקבי תילוע לאורך הספר (עם פגיעות קלות בטקסט). כתמים, ובהם כתמים כהים. הדגשות בדיו אדומה ורישומים בכתב-יד (ישנים) בדף השער, בדפי הבטנה ובשולי כמה מהדפים. מעט קרעים וקרעים חסרים. רצועות נייר (לסימון) מודבקות בשולי חלק מהדפים. כריכת עץ מחופה עור בהיר, מעוטרת, עם שני אבזמי מתכת לסגירה. פגמים בכריכה.

מתיחה: \$1000

61c

61d

62a

62. Latin Bible – Lyon, 1551 – Woodcuts

Biblia sacra, ex postremis Doctorum. Lyon: Haeredes Jacobi Giunctae, 1551. Latin.

The Vulgate, Latin edition of the Hebrew Bible and the New Testament, with numerous in-text woodcuts.

[8], 560, [8] leaves, 17.5 cm. Fair condition. Stains, including ink stains and dampstains, some dark. Worming to margins of approx. 70 leaves at the end of the book (slightly affecting text). Margins of approx. 12 last leaves trimmed (slightly affecting text). Notations to front endpaper and title page. Closed and open tears to margins of title page (leaf partly detached and reinforced with tape). Leather-covered binding, spine gilt embossed. Blemishes and tears to binding. Paper label to bottom spine. Traces of a label to front board.

Opening price: \$300

62. ביבליה לטינית – ליון, 1551 – חיתוכי עץ

Haeredes Biblia sacra, ex postremis Doctorum. Lyon: Jacobi Giunctae, 1551. לטינית.

מהדורה לטינית של התנ"ך והברית החדשה (הוולגטה), מלווה בחיתוכי עץ רבים (משובצים בגוף הטקסט).

[8], 560, [8] דף, 17.5 ס"מ. מצב בינוני. כתמים, ובהם כתמי דיו וכתמי רטיבות, חלקם כהים. נקבי תילוע בשוליים של כ-70 דפים אחרונים (עם פגיעות קלות בטקסט). כ-12 מהדפים האחרונים חתוכים בשוליהם (עם פגיעות קלות בטקסט). רישומים בכתב-יד בדף הבטנה הקדמי ובעמוד השער. קרעים וקרעים חסרים בשולי דף השער (הדף מנותק חלקית ומחוזק בפיסת נייר דבק). כריכה מחופה עור, עם עיטורים מוזהבים בשדרה. פגמים וקרעים בכריכה תווית נייר מודבקת בתחתית השדרה. שרידי תווית על הכריכה הקדמית.

מתיחה: \$300

62c

62b

63

63. ביבליה לטינית – ליון, 1567 – מאות חיתוכי עץ

Biblia Sacra. Lyon: Guliel. Rovillium [Guillaume Rouillé], 1567. לטינית.

מהדורה לטינית של התנ"ך והברית החדשה וחלק מהספרים החיצוניים (הוולגטה), מלווה מאות חיתוכי עץ מעשה ידי Pierre Eskrich ו-Maître à la Capeline (שם-עט המזוהה עם האמן Thomas Arande). חיתוכי העץ מתארים, בין היתר, מגוון סצינות מסיפורי התנ"ך: המבול, סולם יעקב, קריעת ים-סוף, המרגלים ואשכול הענבים, חזון העצמות היבשות, בית המקדש ואוהל המועד, ועוד. [8] דף, 1176 [צ"ל 1178] עמ', [50] דף, 17.5 ס"מ. מצב ביוני-טוב. ובהם כתמי רטיבות כהים. קמטים ופגמים קלים. חותמות דיו במספר עמודים. קרעים וקרעים חסרים בשוליים של מספר דפים. רישומים בכתב-יד בדף האחרון (חלק). כריכה ודפי בטנה חדשים. הכריכה בלוייה מעט ומנותקת חלקית.

פתיחה: \$300

63. Latin Bible – Lyon, 1567 – Hundreds of Woodcuts

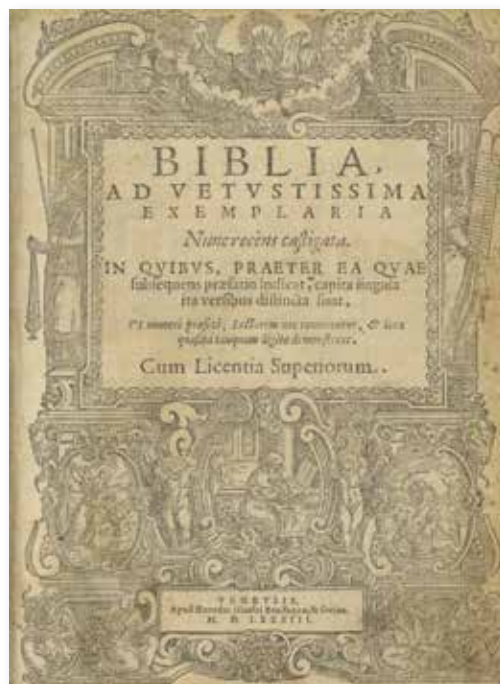
Biblia Sacra. Lyon: Guliel. Rovillium [Guillaume Rouillé], 1567. Latin.

The Vulgate, Latin edition of the Hebrew Bible, the New Testament and some of the Apocrypha, accompanied by hundreds of woodcuts by Pierre Eskrich and Maître à la Capeline (a pseudonym identified with the artist Thomas Arande). The woodcuts depict a variety of biblical scenes: The Great Flood, Jacob's Ladder, the parting of the Red Sea, the spies with a bunch of grapes, the Vision of the Valley of Dry Bones, the Temple and the Tent of Meeting and more. [8] leaves, 1176 [i.e. 1178] pp, [50] leaves, 17.5 cm. Fair-good condition. Many stains, including dark dampstains. Creases and minor blemishes. Inked stamps to several pages. Closed and open tears to margins of several leaves. Handwritten notations to last leaf (blank). New binding and endpapers. Binding slightly worn and partly detached.

Opening price: \$300

64b

64a

64. Latin Bible – Venice, 1583 – Woodcuts

Biblia, ad vetustissima exemplaria nunc recens castigate. Venice: Hæredum Nicolai Beuilacque, & sociorum for Alexander Griphus, 1583. Latin.

Latin edition of the Hebrew Bible and the New Testament, based on the Louvain Bible, accompanied by approx. 600 small in-text woodcuts depicting various biblical scenes, the Temple and its vessels, the Twelve Apostles, and more.

[12] leaves, 1126 pp. (Mispaginated. Two leaves – pp. 1109-1112 – are bound out of order). 19 cm. Good-fair condition. Stains and damp damage. Closed tears and small open tears to margins of title page and several other leaves. Title page reinforced with paper to margins. Several loose leaves. Notations and scribbles to last page and endpapers. Vellum-covered binding, loose and slightly damaged.

Opening price: \$300

64. ביבליה לטינית – ונציה, 1583 – חיתוכי עץ

Biblia, ad vetustissima exemplaria nunc recens castigate. Venice: Hæredum Nicolai Beuilacque, & sociorum עבור Alexander Griphus, ונציה, 1583. לטינית.

מהדורה לטינית של התנ"ך והברית החדשה, מבוססת על תרגום לובן, מלווה בכ-600 חיתוכי עץ קטנים (משובצים בגוף הטקסט) המתארים סצנות תנ"כיות שונות, את בית המקדש וכליו, את שנים עשר השליחים, ועוד.

[12] דף, 1126 עמ' (מספור עמודים משובש. שני דפים – עמ' 1109-1112 – כרוכים שלא בסדרם). 19 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ופגעי רטיבות. קרעים וקרעים חסרים קלים בשולי דף השער ומספר דפים נוספים. דף השער מחוזק בהדבקת נייר בשוליים. מספר דפים רופפים. רישומים ושרבוטים בעמוד האחרון ובדפי הבטנה. כריכה מחופה קלף, רופפת ומעט פגומה.

מתיחה: \$300

64d

64c

65a

65b

65. ביבליה לטינית – ונציה, 1588 – חיתוכי עץ

Sacra Biblia, acri studio, בעריכת Gabriele Giolito de' Ferrari, דפוס lolitos, ונציה, 1588 (דפוסת בקולופון). שני חלקים בכרך אחד. לטינית. מהדורה לטינית של התנ"ך והברית החדשה (הוולגטה), מלווה בחיתוכי עץ רבים (משובצים בגוף הטקסט). תיבות פתיחה מאוירות. [1], [7] דף, 679; 199, [200] עמ', 20 ס"מ בקירוב. מצב ביוני-טוב. כתמים, ובהם כתמי רטיבות, חלקם כהים. כתמים גדולים וכהים, עם פגיעה בטקסט, בדפים ספורים. כמה דפים כהים. מעט נקבי תילוע בשוליים (ללא פגיעה בטקסט). קרעים חסרים בשולי דפים רבים בתחילת הכרך, משוקמים בהשלמת נייר. רישומים בדיו בשולי מספר דפים. כריכת קלף, עם כתמים ובגמים קלים.

פתיחה: \$300

65. Latin Bible – Venice, 1588 – Woodcuts

Sacra Biblia, acri studio, edited by Gabriele Giolito de' Ferrari. Venice: lolitos, 1588 (imprint from colophon). Two parts in one volume. Latin.

The Vulgate, Latin edition of the Hebrew Bible and the New Testament, accompanied by Numerous in-text woodcuts. Historiated initials.

[1], [7] leaves, 679; 199, [200] pp, approx. 20 cm. Fair-good condition. Stains, including dampstains, some dark. Large dark stains, affecting text, to several leaves. Several browned leaves. A few wormholes to margins (not affecting text). Open tears to margins of many leaves at the beginning of the book, restored with paper. Ink notations to margins of several leaves. Vellum binding, with stains and minor blemishes.

Opening price: \$300

66b

66a

66. Martin Luther Bible – Wittenberg, 1603 – Hundreds of Woodcuts

Biblia, Das ist Die gantze Heilige Schrifft. Wittenberg: Lorentz Seuberlich, 1603. German.

The Hebrew Bible, the Apocrypha and the New Testament translated by Martin Luther, accompanied by hundreds of woodcuts: two title pages (a main title page and a title page for the books of the Prophets), a portrait of Augustus, Elector of Saxony, and many in-text illustrations (presumably by Johann Teufel).

26, 332, 372 leaves, 38 cm. Fair-good condition. Stains. Closed and open tears, some large (affecting text) and restored with paper. Handwritten notations to inside boards (old, one on a mounted piece of paper). Elegant leather binding with buckles and corner guards (some missing), damaged and worn. The leather straps are missing.

Opening price: \$700

66. הביבליה בתרגום מרטין לותר – ויטנברג, 1603 – מאות חיתוכי עץ

Biblia, Das ist Die gantze Heilige Schrifft. Wittenberg, 1603. Lorentz Seuberlich, גרמנית.

התנ"ך, הספרים החיצוניים והברית החדשה בתרגום מרטין לותר, מלווים מאות חיתוכי עץ: שני דפי שער (דף שער ראשי ודף שער לספרי נביאים), דיוקן של אוגוסט הראשון, הנסיך הבוחר מסקסוניה, ואיורים רבים המשובצים בגוף הטקסט (ככל הנראה, מעשה ידי Johann Teufel).

26, 332, 372 דף, 38 ס"מ. מצב בינוני-טוב. כתמים. קרעים וקרעים חסרים, חלקם גסים (עם פגיעות בטקסט) ומשוקמים באמצעות רצועות מודבקות של נייר. רישומים בכתב-יד על גבי הכריכות הפנימיות (ישנים, אחד מהם על גבי פיסת נייר מודבקת). כריכת עור מפוארת עם אבזמים ופינות מתכת (חלקם חסרים), פגומה ובלויה. רצועות העור לסגירת האבזמים חסרות.

פתיחה: \$700

men biß gen Hebron/da war Ahiman/Se- fessie Städte sind / vnd sahen auch Enad
sai vnd Thalmal/die kinder Enach/ Hebron 30 Kinder daselbs. So wonen die Amalek

66c

66d

67b

67c

67. ביבליה לטינית – ונציה, 1669 – חיתוכי עץ

Biblia Sacra Vulgatae Editionis. הוצאת Nicolaum Pezzana, ונציה, 1669. לטינית. מהדורה לטינית של התנ"ך והברית החדשה (הוולגטה), מלווה בחיתוכי עץ רבים (משובצים בגוף הטקסט) ובתחרית-שער מעשה ידי איזבלה פיצ'יני (Isabella Piccini). תיבות פתיחה מאוירות.

[1] תחרית-שער, [11] דף, 964 [צ"ל 944], [40] עמ', 26 ס"מ. מצב טוב. כתמים, ובהם כתמי רטיבות רבים. מספר קרעים וקרעים חסרים. רישומים בכתב-יד וחותמת מחוקים חלקית בתחתית תחרית השער. רישומים בכתב-יד בשולי דפים בודדים. דף הבטנה האחורי משוקם בהדבקת נייר. כריכת קלף מקורית, פגומה ומשוקמת (עם השלמות קלף חדש).

פתיחה: \$300

67. Latin Bible – Venice, 1669 – Woodcuts

Biblia Sacra Vulgatae Editionis. Venice: Nicolaum Pezzana, 1669. Latin. The Vulgate, Latin edition of the Hebrew Bible and the New Testament, with many in-text woodcuts and an engraved title page by Isabella Piccini. Historiated initials.

[1] engraved title page, [11] leaves, 964 [i.e. 944], [40] pp, 26 cm. Good condition. Stains, including many dampstains. Several closed and open tears. Partly erased notations and inked stamp to lower part of engraved title page. Handwritten marginal notations to a few leaves. Back endpaper restored with paper. Original vellum binding, damaged and restored (with new vellum).

Opening price: \$300

67a

68b

68a

68c

68. Latin Bible – Venice, 1732 – Woodcuts

Biblia Sacra Vulgatae Editionis. Venice: Nicolaum Pezzana, 1732. Latin.

The Vulgate, Latin edition of the Hebrew Bible and the New Testament, with numerous in-text woodcuts depicting biblical scenes, the Temple, and more. Historiated initials.

[11] leaves, 964, [52] pp, 21.5 cm. Good condition. Stains, including foxing and dampstains. Minor blemishes and creases. A small part of one woodcut is colored with felt-tipped pen. Traces of gluing to margins of title page. Front endpapers partly detached. Inked stamp and notations (old) to endpapers. Vellum-covered binding, with tears, blemishes and small wormholes (the title handwritten on the spine).

Opening price: \$300

68. ביבליה לטינית – ונציה, 1732 – חיתוכי עץ

Biblia Sacra Vulgatae Editionis. הוצאת Nicolaum Pezzana, ונציה, 1732. לטינית.

מהדורה לטינית של התנ"ך והברית החדשה (הוולגטה), מלווה בחיתוכי עץ רבים (משובצים בגוף הטקסט) המתארים סצנות מן התנ"ך, את בית המקדש, ועוד. תיבות פתיחה מעוטרות.

[11] דף, 964, [52] עמ', 21.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים, ובהם כתמי חלודה וכתמי רטיבות. פגמים וקמטים קלים. חלק קטן באחד מחיתוכי העץ צבוע בטוש. עקבות הדבקה בשולי עמוד השער. דפי הבטנה הקדמיים מנותקים חלקית. חותמת-דיו ורישומים (ישנים) בדפי הבטנה. כריכה מחופה קלף, עם קרעים, פגמים ונקבי תילוע קטנים (הכותר רשום בכתב-יד על השדרה).

פתיחה: \$300

69b

69a

69. Martin Luther Bible – Nuremberg, 1755 – Dozens of Prints

Biblia, Das ist Die gantze Heilige Schrift. Nuremberg: Johann Andrea, 1755. German.

The Hebrew Bible, the Apocrypha and the New Testament translated by Martin Luther, accompanied by nine large prints and dozens of in-text prints. The small prints depict scenes from the Hebrew Bible and the New Testament and the large prints depict portraits of biblical figures: Adam and Eve, Noah, Abraham, Moses and Aaron, Samuel, King Solomon and others. One of the prints depicts Martin Luther. Eight of the large prints are signed in the plate: A. [Andreas?] Nunzer.

Historiated initials.

[73], 182, [4], 183-534, [4], 535-706, [4], 707-912, [4], 915-916, [4], 917-1034, [4], 1035-1181, [23] pp, approx. 38 cm. Good condition. Stains and blemishes. Closed and open tears to edges of first leaves. Notations to endpapers. Elegant leather-covered binding with corner guards (some missing), damaged and partly detached; worming. Originally with two leather straps and buckles, now missing.

Opening price: \$300

69. הביבליה בתרגום מרטין לותר – נירנברג, 1755 – עשרות הדפסים

Johann Andrea. Biblia, Das ist Die gantze Heilige Schrift. דפוס Andrea, נירנברג, 1755. גרמנית.

התנ"ך, הספרים החיצוניים והברית החדשה בתרגום מרטין לותר, מלווים תשעה הדפסים גדולים ועשרות הדפסים המשובצים בגוף הטקסט. ההדפסים הקטנים מתארים סצנות מן התנ"ך ומן הברית החדשה וההדפסים הגדולים מציגים דיוקנאות של גיבורי המקרא: אדם וחוה, נח, אברהם, משה ואהרן, שמואל הנביא, שלמה המלך ואחרים. אחד ההדפסים מציג דיוקן של מרטין לותר. שמונה מההדפסים הגדולים חתומים בלוח A. [Andreas?] Nunzer.

תיבות פתיחה מאוירות.

[73], 182, [4], 183-534, [4], 535-706, [4], 707-912, [4], 915-916, [4], 917-1034, [4], 1035-1181, [23] עמ', 38 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים ופגמים. קרעים וקרעים חסרים בשוליים של הדפים הראשונים. רישומים בדפי הבטנה. כריכה נאה, מחופה עור, עם פיונות מתכת (חלקם חסרים), פגומה ומנוותקת חלקית, עם נקבי תילוע. שתי רצועות עור ואבזמים לסגירת הספר חסרים.

מתיחה: \$300

69c

70. בנימין קניקוט - מהדורה מדעית של התנ"ך - אוקספורד, 1776-1780

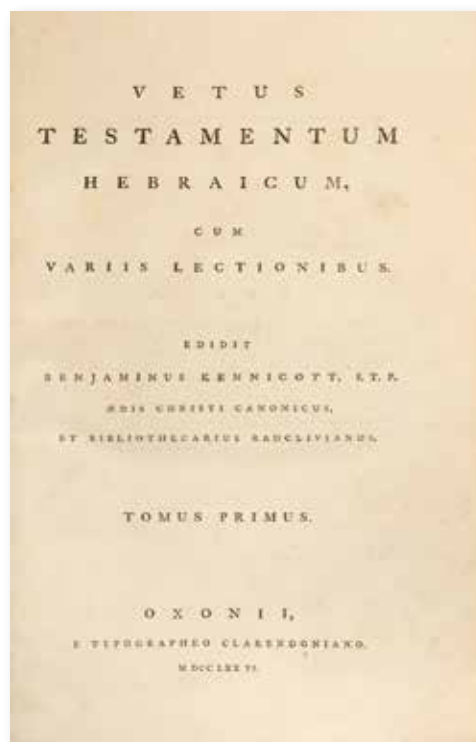
Vetus Testamentum Hebraicum, cum variis lectionibus. Edidit Benjaminus Kennicott. Dפוס Clarendonaino. 1776-1780. אוקספורד, 1776-1780. Testamentum Hebraicum cum variis lectionibus. אוקספורד, 1780. (שער נפרד). שני כרכים. לטינית ועברית.

מהדורה מדעית של התנ"ך, בעריכת בנימין קניקוט (1718-1783), איש הכנסייה האנגלית וחוקר הלשון והתרבות העברית. טקסט עברי של התנ"ך כולו, עם השוואות וחילופי נוסחאות. בחמשת החומשים מופיעה השוואה לנוסח השומרוני (עמודה מול עמודה). בכרך הראשון - "Generalis Dissertatio" (דיסרטציה כללית) עם פירוט כתבי היד ששימשו את קניקוט להכנת מהדורה זו.

מהדורה זו של התנ"ך הנה אחת המהדורות המדעיות המוקדמות ביותר, והיא מתבססת על מחקר רב-שנים בהשוואת כתבי-יד.

כרך ראשון: XXIII, [1 עמ' ריק], VIII, 129, [1 עמ' ריק], [6], 684, [1 עמ'. כרך שני: [4], 732 עמ'. 44 ס"מ. נייר בהיר ואיכותי. מצב טוב. מעט כתמים. קמטים וקרעים קטנים בשולי מספר דפים. כריכות חדשות, עם חלקים גדולים משוקמים מכריכות העור המקוריות, מודבקים עליהן. פגמים בכריכות.

פתיחה: \$300

70a

70b

70. Benjamin Kennicott – A Critical Edition of the Bible – Oxford, 1776-1780

Vetus Testamentum Hebraicum, cum variis lectionibus. Edidit Benjaminus Kennicott. Oxford: E. Typographeo Clarendonaino, 1776-1780. With: Dissertatio generalis in Vetus Testamentum Hebraicum cum variis lectionibus. Oxford, 1780 (separate title page). Two volumes. Latin and Hebrew.

A critical edition of the Bible, edited by Benjamin Kennicott (1718-1783), an English churchman and Hebraist. The entire Hebrew text of the Bible, printed in double columns; the critical apparatus, with readings from different manuscripts, printed below the text. Throughout the Pentateuch the variants of the Samaritan text are given in the left column. The first volume includes the "Dissertatio generalis" (general dissertation), with an account of the manuscripts collated for this edition.

This edition of the bible is one of the earliest critical editions, based on many years of research and collation of various manuscripts.

Vol. I: XXIII, [1 blank page], VIII, 129, [1 blank page], [6], 684, [1] pp. Vol. II: [4], 732 pp, 44 cm. Light-colored, high-quality paper. Good condition. A few stains. Creases and small tears to margins of several leaves. New bindings, with restored parts of the original boards laid down. Blemishes to bindings.

Opening price: \$300

ספרי מחקר - מקרא, תולדות היהודים ומנהגיהם
Biblical Studies, Jewish History and Customs

71b

71a

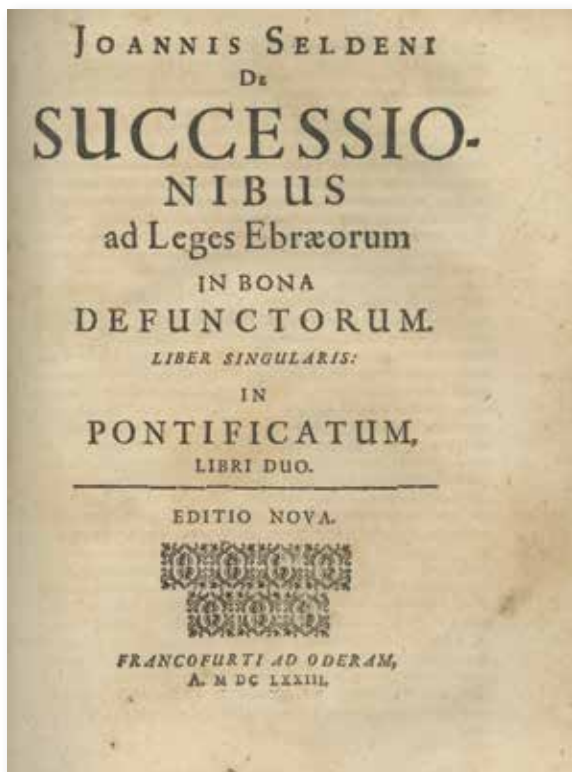
71. כתבי יוספוס פלביוס – גרמניה, 1597 – למעלה ממאה חיתוכי עץ

(שער נפרד לחלק על ירושלים).
שני החיבורים מלווים בלמעלה ממאה חיתוכי עץ מרשימים.
חלק ראשון: [6] דף, 946 עמ', [20] דף; חלק שני: [6] דף, 214 עמ', [5] דף, 32.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים ופגמים קלים. נקבי תילוע במספר דפים בתחילת הספר (ללא נזק לטקסט). רישומים וסימונים בכתב-יד במספר דפים. חותמות ספריה במספר דפים ותו ספר בצדה הפנימי של הכריכה הקדמית. כריכה מחופה עור, עם עיטורים מזהבים בשדרה, בלויה ופגומה. רצועת נייר מודבקת בתחתית השדרה.

פתיחה: \$400

Flavij Josephi des Hochberühmten Jüdischen Geschichtschreibers Historien und Bücher, Von alten Jüdischen Geschichten zwentzig sammt eynem von seinem Leben; Vom Jüdischen Krieg und der Statt Jerusalem und des gantzen Lands zerstörung sibben 1597. שטרסבורג, [Theodosius Rihel] Theodosium Rihel (דפוס בקולופון) גרמנית.

כרך עבה, בחלקו הראשון נדפס החיבור "קדמוניות היהודים" הכולל עשרים פרקים המתארים את תולדות עם ישראל מבריאת העולם ועד תחילת המרד הגדול (66 לספירה) ובחלקו השני נדפס הספר החמישי של "מלחמות היהודים", העוסק בחורבן העיר ירושלים

72a

71c

72. ג'ון סלדן - "האישה העבריה" - חיבורים בנושא דיני אישות וירושא על פי ההלכה היהודית - פרנקפורט דאודר, 1673

Uxor Ebraica, seu De nuptiis et divortiis ex jure civili, id est, divino & Talmudico, מאת John Selden. דפוס Jeremiae Schrey, פרנקפורט דאודר, 1673. לטינית ומעט עברית. שני חלקים בכרך אחד. שני חיבורים מאת ג'ון סלדן - מחקר מקיף בנושא נישואין וגירושין על פי ההלכה היהודית ומחקר אודות דיני הירושא העבריים. ג'ון סלדן (John Selden, 1584-1654), הוגה פוליטי, משפטן אנגלי ומגדולי ההבראיסטים בדורו. חיבר מספר ספרים חשובים העוסקים בהיסטוריה ובהלכה היהודית, ובהם מחקרים אודות לוח השנה היהודי, מעמד הכהונה, חוקי ירושא, דיני נישואין וגירושין והמוסדות הפוליטיים והמשפטיים של היהודים, ובראשם הסנהדרין. [2] דף, 136 עמ', 137-144 דף, 145-456 עמ' [צ"ל: 452 עמ'. פגיניציה משובשת], [7] דף; [11] דף, 248 עמ', [4] דף, 19 ס"מ. מצב טוב. כתמים, רובם קלים. עמוד השער והעמוד האחרון מעט כהים. קרע קל באחד הדפים בתחילת הספר (עמ' 2-1). סימונים בדיו בכמה עמודים. חותמות ספריה בעמוד השער ובעמוד האחרון. כריכה ודפי בטנה חדשים (חיתוך דפים מושחר ומעוטר בזהב; צביעה מאוחרת, נעשתה בשלב הכריכה מחדש).

פתיחה: \$300

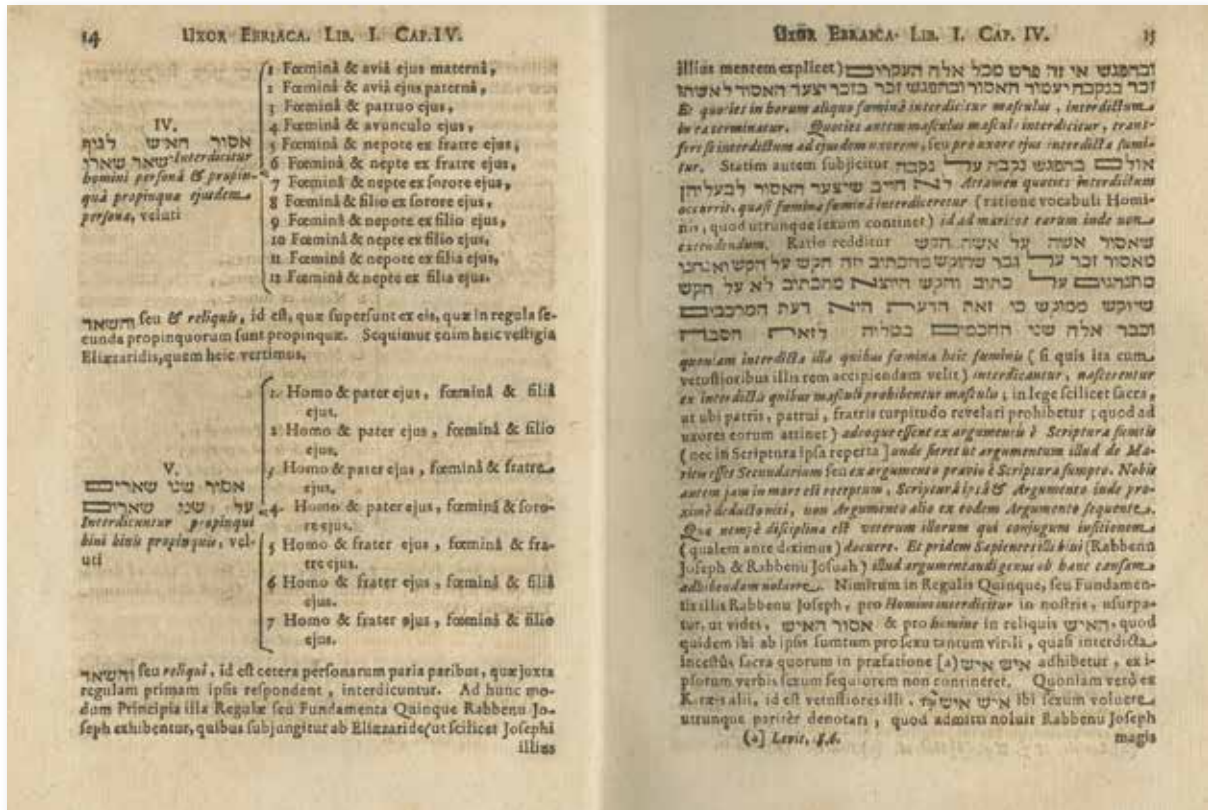
71. The Works of Josephus Flavius – Germany, 1597 – More than One Hundred Woodcuts

Flavij Josephi des Hochberühmten Jüdischen Geschichtschreibers Historien und Bücher, Von alten Jüdischen Geschichten zwentzig sammt eynem von seinem Leben; Vom Jüdischen Krieg und der Statt Jerusalem und des gantzen Lands zerstörung siben. Strassburg: Theodosium Rihel [Theodosius Rihel], 1597 (imprint from colophon). German.

A large volume opening with Antiquities of the Jews, which includes twenty chapters narrating the history of the Jewish people from the creation of the world until the Great Revolt (66 C.E.). The second part is book V of The Jewish War, recounting the events of the destruction of Jerusalem (with separate title page). Both parts are illustrated with more than a hundred impressive woodcuts.

Part I: [6] leaves, 946 pp, [20] leaves; Part II: [6] leaves, 214 pp, [5] leaves, 32.5 cm. Good condition. Stains and minor blemishes. Worming to several leaves at the beginning of the book (not affecting text). Handwritten notations and markings to several leaves. Library stamps to several leaves; bookplate to inside front board. Leather-covered binding, spine gilt-embossed, worn and damaged. Paper label to bottom spine.

Opening price: \$400

72b

72. John Selden – "The Jewish Wife" – Essays on Jewish Matrimonial Law and Jewish Laws of Succession – Frankfurt an der Oder, 1673

Uxor Ebraica, seu De nuptiis et divortiis ex jure civili, id est, divino & Talmudico [The Jewish Wife...], by John Selden. Frankfurt an der Oder: Jeremiae Schrey, 1673. Latin and some Hebrew. Two parts in one volume.

Two essays by John Selden – a comprehensive study on the Jewish matrimonial law and Jewish laws of succession.

John Selden (1584-1654), an English jurist, political theorist and a leading Hebraist in his generation, authored several important books on Jewish history and law, including studies on the Jewish calendar, the priestly status, the laws of succession, matrimonial law and the political and legal institutions of the Jews (mainly the Sanhedrin).

[2] leaves, 136 pp, 137-144 leaves, 145-456 pp [i.e. 452. Mispaginated], [7] leaves; [11] leaves, 248 pp, [4] leaves, 19 cm. Good condition. Stains, mostly minor. Title page and last page slightly browned. A small tear to one leaf at the beginning of the book (pp. 1-2). Ink notations to several pages. Library stamps to title page and last page. New binding and endpapers (later black and gilt edges, matching the binding).

Opening price: \$300

72c

73b

73a

73. בעלי החיים במקרא – מחקר מקיף מאת סמואל בושאר, 1692

Hierozoicon, sive bipertitum opus de animalibus S. Scripturae, by Samuel Bochart. Leiden: Cornelium Boutesteyn & Jordanum Luchtman, 1692. Latin, Greek, Hebrew and Arabic. Two parts in one volume.

שפרו החשוב של המלומד והכומר הצרפתי סמואל בושאר (Bochart, 1599-1667), המבקש לזהות את בעלי החיים הנזכרים במקרא על סמך מגוון מקורות מן העת העתיקה: כתבי הקודש, ספרות המזרח הקרוב ומקורות יווניים ולטיניים.

דפוס נוספת בסוף כל אחד מהחלקים: דפוס Ernestum Voskuyl, אוטרקט, 1690.

שני עמודי השער מעוטרים בתחריט המתאר קבוצת אנשים המציגה ציור של מגדל בבל.

[4], דף, 63 עמ', 1094 עמודות, 91 עמ'; [2] דף, 888 עמודות, 79 עמ', 37 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים. פגמים קלים. כריכה מחופה קלה, מעוטרת, פגומה ובלויה.

פתיחה: \$300

73. Animals in the Bible – A Comprehensive Study by Samuel Bochart, 1692

Hierozoicon, sive bipertitum opus de animalibus S. Scripturae, by Samuel Bochart. Leiden: Cornelium Boutesteyn & Jordanum Luchtman / Utrecht: Guilielmum vande Water, 1692. Latin, Greek, Hebrew and Arabic. Two parts in one volume.

An important study by French scholar and priest Samuel Bochart (1599-1667), attempting to identify biblical animals based on a variety of ancient sources: The Holy Scriptures, Near Eastern literature and Greek and Latin sources.

Additional imprint at the end of each part: Utrecht: Ernestum Voskuyl, 1690.

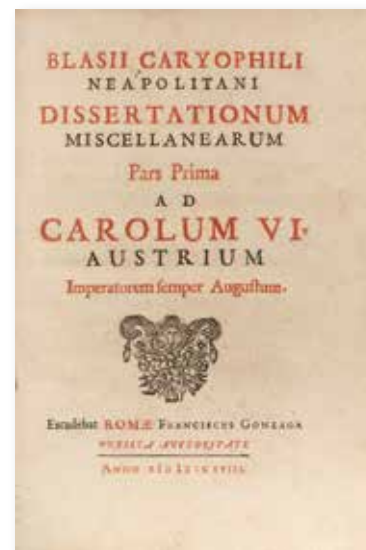
Both title pages feature an engraving depicting a group of people presenting a picture of the Tower of Babel.

[4] leaves, 63 pp, 1094 columns, 91 pp; [2] leaves, 888 columns, 79 pp, approx. 37 cm. Good condition. Stains. Minor blemishes. Vellum-covered, embossed binding, damaged and worn.

Opening price: \$300

74b

74a

74. "Dissertationum Miscellanearum" – מאמרים על צמחי מרפא הנזכרים במקרא – אסופת מאמרים מאת המלומד האיטלקי Biagio Garofalo – רומא, 1718 –

מאמרים על צמחי מרפא הנזכרים במקרא
Blasii Caryophili Neapolitani, dissertationum miscellanearum pars prima. דפוס Franciscus Gonzaga, רומא, 1718. לטינית ומעט יוונית, עברית וערבית.

אסופת מאמרים מחקריים מאת המלומד האיטלקי Biagio Garofalo (1677-1762). תיבות פתיחה מאוירות. האסופה פותחת במאמרים על מסחר בעת העתיקה ועל צמחי מרפא הנזכרים במקרא (אזוב, קיקיון, דודא ושושנה), תוך ציטוט מן המקורות היהודיים ומכתבים יוונים. החיבור האחרון עוסק בדיוקנו של הרופא היווני אסקלפיאדס איש ביתיניה ונפתח בלוח תחרית מקופל מעשה ידי Vincenzo Franceschini (פרוטומה של אסקלפיאדס איש ביתיניה).

[2] דף, XVI, 360, [1] עמ' + [1] לוח תחרית, 23.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים. קרעים ופגמים קלים בשולי חלק מהדפים. כריכה מחופה עור, בלויה ומנותקת (לוחות הכריכה מנותקים מהשדרה).

פתיחה: \$300

74. Dissertationum Miscellanearum – Collection of Essays by Italian Scholar Biagio Garofalo – Rome, 1718 – Essays Concerning Biblical Medicinal Plants

Blasii Caryophili Neapolitani, dissertationum miscellanearum pars prima. Rome: Franciscus Gonzaga, 1718. Latin and some Greek, Hebrew and Arabic.

A collection of essays by Italian scholar Biagio Garofalo (1677-1762). Historiated initials.

The book opens with essays about ancient commerce and biblical medicinal plants (hyssop, ricinus, mandrake and rose), quoting Jewish sources and Greek writings. The last essay deals with the portrait of Greek physician Asclepiades of Bithynia and opens with a folding engraved plate by Vincenzo Franceschini (a bust of Asclepiades of Bithynia).

[2] leaves, XVI, 360, [1] pp + [1] engraved plate, 23.5 cm. Good condition. Stains. Tears and minor blemishes to margins of some leaves. Leather-covered binding, worn and detached (the boards are detached from the spine).

Opening price: \$300

74c

75a

75. מחקר השוואתי בנושא דתות העולם - התיאולוג דוד נרט - נירנברג, 1701 - תחרית המתאר את יום הכיפורים בתקופת בית המקדש ותחריטים רבים נוספים

הוצאת Wolfgang Moritz Endters. דפוס Johann Ernst Adelbulner. נירנברג, 1701. גרמנית. מהדורה ראשונה.
 מהדורה גרמנית מוהדרת ומורחבת לספרו של אלכסנדר רוס (Alexander Ross, 1590-1654), *Pansebeia, or View of all the Religions in the World, with the Lives of certain notorious Hereticks* - מחקר השוואתי של דתות העולם; עם חיבור בנושא עבודת אלילים מאת המתרגם והעורך, התיאולוג דוד נרט (David Nerreter, 1649-1726).

הספר, הכתוב מנקודת מבט נוצרית, סוקר ומשווה בין הדתות השונות באסיה, באפריקה, באמריקה ובאירופה, וכולל עשרות לוחות תחריט המתארים ברובם פולחנים דתיים וטקסים פגאניים שונים. הפרק הראשון עוסק באריכות בדת היהודית וכולל לוח תחריט מקופל המתאר את יום הכיפורים בזמן בית המקדש (בין היתר נראה בו הכהן הגדול מטיל את הגורל על שני השעירים). בלוח התחריט הראשון נראים מנורת בית המקדש וארון הקודש.

[12], 1195, עמ' + [72] לוחות (מתוכם עשרה לוחות מקופלים), 17 ס"מ. מצב טוב. כתמים. מספר קרעים. נקבי תילוע. מספר לוחות קטנים מגודל הדף. כריכת קלף ירוקה מהתקופה (מעט פגומה).

פתיחה: \$1000

75b

75. A Comparative Study of the Religions of the World – Theologian David Nerreter – Nuremberg, 1701 – An Engraving Depicting the Day of Atonement in the Days of the Temple, and Many Other Engravings

Der wunderwürdige Juden- und Heiden-Tempel / Darinn derselben Gottes- und Götzen-Dinst eröffnet und gezeigt wird. Nuremberg: Wolfgang Moritz Endters. Printed by Johann Ernst Adelbulner, 1701. German. First edition.

An extended German edition of Alexander Ross's (1590-1654) work *Pansebeia, or View of all the Religions in the World, with the Lives of certain notorious Hereticks* – a comparative study of various world religions. With an essay about paganism by the translator and editor, theologian David Nerreter (1649-1726).

The book, written from a Christian perspective, reviews and compares various religions in Asia, Africa, America and Europe and contains dozens of engraved plates, mostly depicting religious rituals and pagan rites. The first chapter is dedicated to Judaism, and includes a folding engraved plate depicting the Day of Atonement (Yom Kippur) in the days of the Temple (the High Priest is shown performing the lottery for the two goats).

The first engraved plate depicts the Temple's Menorah and Ark.

[12], 1195, [83] pp + [72] plates (ten folding plates), 17 cm. Good condition. Stains. Several tears. Worming. Several plates smaller than the leaves. Contemporary green vellum binding (slightly damaged).

Opening price: \$1000

76a

76. מילון התנ"ך והברית החדשה מאת אוגוסטין קלמט - ליידין ואמשטרדם, 1725-1731 - תחריטים, ובהם מפות של ארץ ישראל

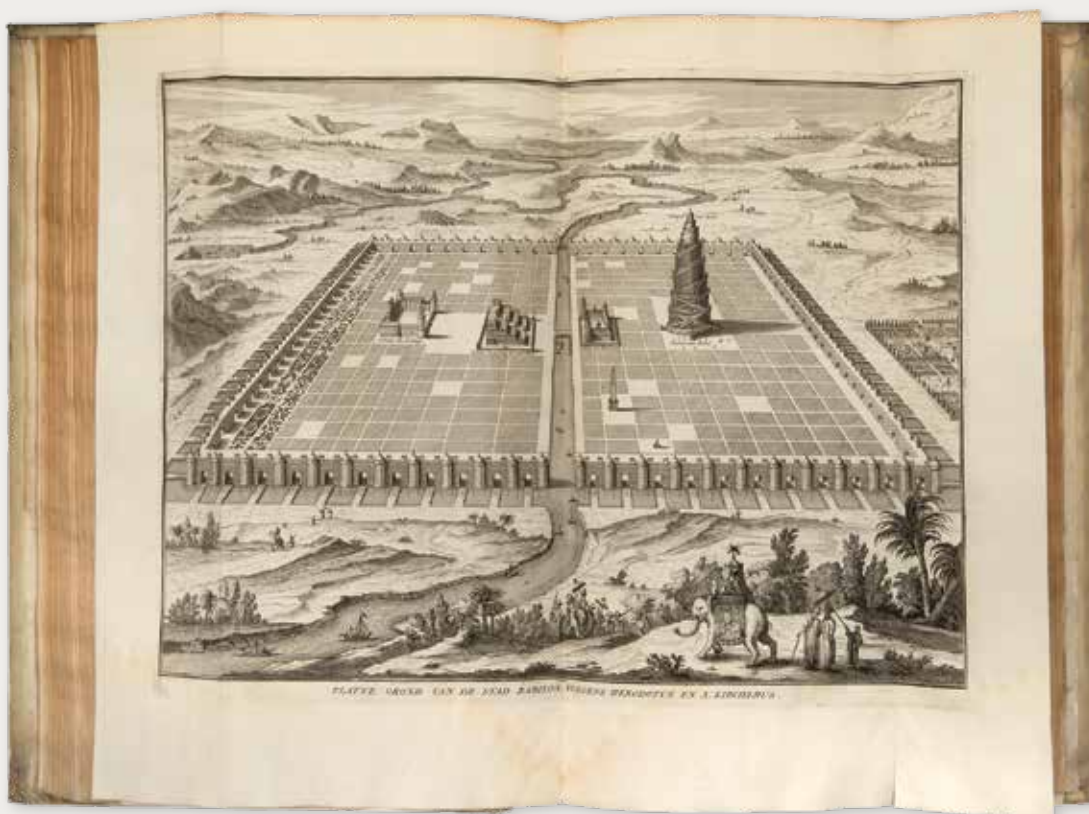
אוגוסטין קלמט (נכתב גם קלמה; Augustin Calmet). דפוס Samuel Luchtmans, ליידין / דפוס De Wetsteins en Smith, אמשטרדם, 1725, 1727, 1731. ארבעה חלקים בשלושה כרכים. הולנדית ומעט עברית.

מהדורה הולנדית של מילון אוגוסטין קלמט (1672-1757) למילים, שמות ומושגים בתנ"ך ובברית החדשה. מלווה עשרות לוחות תחריט ושבע מפות (בהן מפות של ארץ ישראל, מפת המזרח התיכון עם ציון מקום גן העדן, מפה של העולם הישן ועוד).

התחריטים שבספר מציגים, בין היתר, טקסים ומנהגים יהודיים, מלבושים, דמויות וסצנות תנ"כיות ואתרים נופים בארץ ישראל. ביניהם: תחריט המתאר את מצור נבוכדנצר מלך בבל על ירושלים, תחריט המתאר הבאת ביכורים לבית המקדש, תחריטים המתארים את תיבת נח, תחריטים המתארים דרכי הוצאה להורג ועוד תחריטים רבים במגוון נושאים.

חלק ראשון: [14] דף, 92, 143, 321, 40, 19 עמ' + [48] לוחות; חלק שני: [2] דף, 604 עמ', [3] דף, 230 עמ' + [64] לוחות; חלק שלישי ורביעי: [10] דף, 392 עמ', [1] 924-393 עמ', [12] דף + [51] לוחות. 40 ס"מ בקירוב. ייתכן שלוח אחד או שני לוחות חסרים. מצב טוב. כתמים. מעט קרעים ופגמים קלים. חותמות-דיו בעמודי השער. לוח אחד מנותק. כריכות נאות מחופות קלף, עם עיטורים מזהבים, פגומות ובלויות. פגעי עובש באחת מהן.

פתיחה: \$700

76b

76c

76. Bible Dictionary by Augustin Calmet – Leiden and Amsterdam, 1725-1731 – Engravings, Including Maps of Palestine

Het algemeen groot historisch, oordeelkundig, chronologisch, geografisch, en letterlyk naam- en woord-boek, by Augustin Calmet. Leiden: Samuel Luchtmans / Amsterdam: De Wetsteins en Smith, 1725, 1727, 1731. Four parts in three volumes. Dutch and some Hebrew.

Dutch edition of Augustin Calmet's dictionary of the Hebrew Bible and the New Testament. Accompanied by dozens of engraved plates and seven maps (including maps of Palestine, a map of the Middle east showing the location of the Garden of Eden, a map of the old world, and more).

A number of the engravings depict Jewish ceremonies and customs, various costumes, biblical figures and scenes and views of Palestine. Including an engraving depicting the siege of Jerusalem by Nebuchadnezzar King of Babylon, an engraving depicting the bringing of the first fruit to the Temple, engravings depicting Noah's Ark, engravings depicting execution methods and many more engravings on a variety of themes.

Part I: [14] leaves, 92, 143, 321, 40, 19 pp + [48] plates; Part II: [2] leaves, 604 pp, [3] leaves, 230 pp + [64] plates; Parts III & IV: [10] leaves, 392 pp, [1], 393-924 pp, [12] leaves + [51] plates. Approx. 40 cm. Possibly missing one or two plates. Good condition. Stains. Several tears and minor blemishes. Inked stamps to title pages. One plate detached. Elegant vellum-covered bindings, gilt-embossed, damaged and worn. Mold to one binding.

Opening price: \$700

76d

76e

77b

77a

77. ספרו של יוהן כריסטוף בודנשץ – פרנקפורט ולייפציג, 1748-1749 – תחריטים המתארים את מנהגי היהודים

Johann Christoph Georg Bodenschatz מאת Kirchliche Verfassung der heutigen Juden, sonderlich derer in Deutschland
פרנקפורט ולייפציג, 1748-1749. ארבעה חלקים בכרך אחד. גרמנית. מהדורה ראשונה.

ספרו של התיאולוג הגרמני יוהן כריסטוף בודנשץ (1717-1797) על הדת היהודית ומנהגיה, ובפרט על מנהגיה של יהדות אשכנז. הספר כולל תיאורים מדויקים ואובייקטיביים של מנהגי היהודים בזמנו של המחבר, ובכך מהווה מקור מידע חשוב לתולדות היהדות במאה ה-18.

לצד מחקרו של בודנשץ, כולל הספר עשרים ותשעה (מתוך 30) לוחות תחריט. התחריטים, מעשה ידי Georg Paul Nusbiegel, Gottfried Eichler ו-Johann Conrad Müller, מתארים את מנהגיהם ואורחות חייהם של היהודים – ברכת הלבנה, תפילות בבית הכנסת, הכנסת ספר תורה, תשעה באב, הדלקת נרות חנוכה, ברכת כהנים, טקסי חתונה וקבורה, טקס חליצה, ועוד.

[16], 206, 328, 386-331 (צ"ל 384), [18], 256, 270, [34] עמ' + [29] לוחות. חסרים לוח התחריט הראשון (שנכרך במקור לפני דף השער הראשון) והדף האחרון (עם הנחיות לכורך). 23 ס"מ. מצב כללי טוב. כתמים לאורך הספר. מספר קרעים ופגמים קלים. נקבי תילוע. רישומים בכתב-יד בחלק מהדפים. מספר דפים רופפים ומספר דפים מנותקים. לוח תחריט אחד קצוץ מעט בשוליו. דף אחד חתוך בשוליו, על גבול הטקסט. כריכה מחופה עור, בלויה (עם קרעים בשוליים ובשדרה).

מתיחה: \$400

77. Kirchliche Verfassung der Heutigen Juden by Johann Christoph Georg Bodenschatz – Frankfurt and Leipzig, 1748-1749 – Engravings Depicting Jewish Customs

Kirchliche Verfassung der heutigen Juden, sonderlich derer in Deutschland, by Johann Christoph Georg Bodenschatz. Frankfurt and Leipzig, 1748-1749. Four parts in one volume. German. First edition.

German theologian Johann Christoph Georg Bodenschatz's (1717-1797) work, describing Judaism and Jewish customs, particularly the customs of Ashkenazi Jews. The book includes detailed and objective descriptions of Jewish customs during the author's time and provides a highly important source of information for the history of Jews in the 18th century.

The book includes twenty-nine (out of thirty) engraved plates. The engravings by Gottfried Eichler, Georg Paul Nusbiegel and Johann Conrad Müller depict various Jewish customs: Blessing of the Moon, prayers in the synagogue, Tisha Be'Av, lighting Hanukkah candles, the priestly blessing, wedding and burial ceremonies, and more.

[16], 206, 328, 331-386 [i.e. 384], [18], 256, 270, [34] pp + [29] plates. Missing the first engraved plate (originally bound before the first title page) and the last leaf (with binding instructions). 23 cm. Good overall condition. Stains throughout the book. Several tears and minor blemishes. Worming. Handwritten notations to some leaves. Several loose leaves; several leaves detached. One engraved plate slightly trimmed at margin. Margins of one leaf trimmed close to text. Leather-covered binding, worn (with tears to edges and spine).

Opening price: \$400

77c

77d

78a

78. Neue Franckfurter Jüdische Kleider-Ordnung - "סדר בגדים" - פרנקפורט דמיין, 1716 - המקור היחיד לתקנות נגד המותרות בקהילת פרנקפורט דמיין

יועמדו משרתי הקהל להשגיח על כך, ויהיה להם רשות לזרוק על הבנות אשפה" (תקנה לג); "פאות נכריות בלונדיניות או לבנות, אסור בחרם ללבוש" [באותה תקופה פאות נכריות היו אופנתיות ביותר לגברים] (תקנה לו); "שום נער בר מצוה לא יעלה לתורה עם פאה נכרית" (תקנה לז).

בעמוד שלפני עמוד השער מופיע תחרית עם שלוש סצנות (מאת פטר פעהר, 1681-1740) בנושאי הספר, עם כותרות הסבר בגרמנית: "עושים את תקנות היהודים" - אספת ראשי הקהילה בדיון על התקנות; "כאן הולכת הכלה ברוב פאר"; "מעבירים את ליל הוואך-נאכט בשמחה" - שמחת הלילה שלפני ברית מילה. באיור העליון מופיע ריבוע ובו כיתוב בעברית: "סדר בגדים".

[1], 14, 62-17 עמ' (שיבוש בספירת העמודים: דילוג על מספרים 15-16), 16.5 ס"מ. מצב כללי טוב. כתמים ובלאי. דף השער רחב יותר משאר הדפים ומקופל. דף התחרית שלפני השער פגום בשוליו, עם פגיעה קלה בתחרית, משוקם שיקום מקצועי. כריכת עור חדשה. תוכן הספר נדפס בחלקו במשך השנים בפרסומים שונים. לאחרונה נדפסו התקנות בידיש עם תרגום ראשון לעברית ועם הרחבה ע"י הרב יוסף פראגר, ירושתנו, ספר חמישי (תשע"א), עמ' רסה-רצט. בתחרית האספה נראות 13 דמויות. אחת הדמויות יושבת באמצע מול ספר פתוח. הרב פראגר במאמרו הו"ל משער שזו תמונתו של אב"ד פרנקפורט באותם הימים, רבי אברהם ברודא, שתמונתו לא ידועה ממקום אחר. אך מסתבר יותר שמדובר בסופר הקהילה, הרושם את התקנות תוך כדי הדיונים.

פתיחה: \$300

Neue Franckfurter Jüdische Kleider-Ordnung [תקנות הבגדים החדשות של יהודי פרנקפורט], מאת Johann Jacob Schudt. פרנקפורט דמיין, [תע"ו] 1716. יידיש וגרמנית, עם מעט עברית.

ארבעים תקנות נגד מותרות שהוכרזו בשני בתי הכנסת של קהילת פרנקפורט דמיין, על דעת הרב והפרנסים, ביום י"ז בתמוז תע"ה, על מנת שתהיינה בתוקף למשך עשרים שנה.

החיבור שלפנינו הוא המקור היחיד לתקנות נגד המותרות בקהילת פרנקפורט דמיין. המחבר יוהאן יאקוב שודט הוציאן לאור, בצירוף תרגומו וביאוריו בגרמנית, ובכך נשמר תיעודן לדורות [שודט חזר והדפיס חיבורו זה כנספח לספרו Jüdische Merckwürdigkeiten, פרנקפורט 1718, כרך 4, המשך 3, עמ' 81-106 - ראו פריט 86]. חיבור זה הוא מקור עשיר לידיעת הווי הקהילתי היהודי בגרמניה באותה תקופה. מן התקנות וההערות ניתן ללמוד רבות על הליכותיהם של יהודי פרנקפורט, על מנהגי הלבוש, המאכלים, השפה והמוסדות השונים.

התקנות מתייחסות בין היתר לסוגי המאכלים ומחירים בשמחות, כמות האנשים שמותר להזמין, שיגור מתנות וסכום המתנות, סוגי הלבוש והתכשיטים האסורים, וכדומה, עם עונשים שונים לעוברים על התקנה [התרגום להלן על פי פראגר, ראו להלן]: "בחתונה... לא יגנו יותר מאשר עד חצות הלילה, מנגנים שינגנו מאוחר יותר לא יועסקו למשך שנה תמימה" (תקנה ל); "שום משרתת... לא תלבש בגד של משי כלל... מי שתעבור תגורש מיד מקהילתנו" (תקנה לב); "בליל שבת, וביום שבת בין מנחה למערב, יהיה אסור לבנות לא נשואות לטייל בכנופיה ביער או ברחוב, בקנס 20 רייכסטאלר.

78. Neue Franckfurter Jüdische Kleider-Ordnung – Clothing Regulations – Frankfurt am Main, 1716 – Only Source of Regulations Against Luxuries in the Frankfurt am Main Community

Neue Franckfurter Jüdische Kleider-Ordnung [The New Frankfurt Clothing Regulations], by Johann Jacob Schudt. Frankfurt am Main, 1716. Yiddish and German, with some Hebrew.

Forty regulations against luxuries, announced in the two synagogues of the Frankfurt am Main community, backed by the rabbi and the community leaders, on 17th Tammuz 1715, valid for the next twenty years.

This work is the only source documenting these regulations against luxury in the Frankfurt am Main community. Thanks to the author, Johann Jacob Schudt, who published them together with his German translation and commentary they have been documented for posterity (Schudt reprinted this work as an addendum to his book Jüdische Merckwürdigkeiten, Frankfurt 1718, vol. IV, cont. 3, pp. 81-106 – see item 86).

This work is a rich source of information on the way of life of the Jewish communities in Germany in that time. The regulations and notes disclose much information on the ways of the Frankfurt Jews, their manner of dress, popular dishes, their language and various institutions.

The regulations relate to the types of food served at celebrations and their cost, the amount of people one is allowed to invite, the presents sent and the amount spent on them, the types of clothing and jewelry which are prohibited, and the like, and the various punishments for those who transgress the regulations (the translation below is based on Prager, see below):

"At a wedding... music shall not be played later than midnight, any band found playing later will not be employed for a full year" (regulation 30); "No maid... shall wear silk clothing at all... whoever is found transgressing this will immediately be banished from our community" (regulation 32); "On Friday night, and on Shabbat between Mincha and Arvit, unmarried girls are not allowed to stroll in groups in the woods or on the

street, with a fine of 20 Reichstaler. Community workers will be stationed to supervise this, and they will be allowed to throw garbage on the girls" (regulation 33); "Blond or white wigs are banned" (in those times, it was fashionable for men to wear wigs; regulation 36); "No Bar Mitzva boy shall come up to the Torah reading with a wig" (regulation 37).

Frontispiece engraving (by Peter Fehr, 1681-1740) depicts three scenes related to the book, with explanatory captions in German: "Issuing the Jewish regulations" – meeting of the community leaders discussing the regulations; "Here the bride goes in opulence"; "Spending the Vacht-Nacht in celebration" – the celebration of the night preceding the Brit. In the upper illustration, the Hebrew inscription "Clothing order" appears in a square frame.

[1], 14, 17-62 pp (mispagination – the numbers 15-16 are skipped), 16.5 cm. Overall good condition. Stains and wear. Title page wider than other leaves and folded. Marginal damage to frontispiece engraving, slightly affecting illustration, professionally restored. New leather binding.

The contents of the book were partially published over the years in various publications. Recently, the Yiddish regulations were published with Hebrew translation and expansion for the first time by R. Yosef Prager, Yerushaseinu, V (2011), pp. 265-299.

The top part of the frontispiece engraving depicts a meeting of 13 community leaders. R. Prager, in his aforementioned essay, conjectures that the man seen sitting in the middle, in front of an open book, is the rabbi of Frankfurt in those days, R. Avraham Broda, whose portrait is not known from any other source. It is however more likely that this is the community scribe, recording the regulations during the course of the discussions.

Opening price: \$300

78b

79a

79. "טקסים יהודיים" מאת פאול כריסטיאן קירכנר - נירנברג, 1724 / "הוראת הסגנון והכתיב היהודי-גרמני" מאת יוהאן כריסטוף וגנזייל - פרנקפורט, 1715

ספר מחקר אודות שפת היידיש-דייטש, מאת יוהאן כריסטוף וגנזייל. הספר כולל טקסטים בגרמנית, בעברית, ביידיש-דייטש ובלטינית, ובהם: שלושה שירים ביידיש לחג הפסח, מדרך לקריאת יידיש-דייטש, מסכת נגעים (עברית וגרמנית), טקסט על הפרעות ביהודים בפרנקפורט דמיין בשנת 1614 - "התקוממות הגילדות" שהוביל וינצנץ פטמילך (גרמנית, יידיש-דייטש ולטינית), הלכות דרך ארץ (יידיש-דייטש), דיון בשאלה האם הכתבים הקדושים מתירים להינשא לשתי אחיות (גרמנית) ואגדה אודות המלך ארתור (יידיש-דייטש).

הטקסטים מלווים בשישה לוחות תחרים: ארבעה תחרים על-פני עמוד שלם - תיאור נעל חליצה, שער טיטוס ברומא, ועוד; ושני לוחות מקופלים המתארים סצנות על-פי תבליט "תהלוכת הניצחון" בשער טיטוס.

המחבר, יוהאן כריסטוף וגנזייל (1633-1705) היה תאולוג והבראסטי גרמני שעסק רבות בשאלת היהודים והיהדות. בכמה מחיבוריו אסף הוכחות לעמדת היהדות נגד הנצרות, אך עם זאת התנגד לכפיית הנצרות על היהודים ודגל בהמרת דתם בדרכי נועם.

[82], 334, 56, [3] עמ' + [6] לוחות תחרים.

כרך 19 ס"מ. מצב כללי טוב. כתמים. פגמים קלים. מספר קרעים. לוח הביאורים בספרו של קירכנר מנותק. רישומים וחותרות-דיו בדפי הבטנה הקדמיים. כריכה מחופה קלף, מוכתמת ומעט בלוייה.

פתיחה: \$300

שני ספרים כרוכים יחד: "טקסים יהודיים" מאת פאול כריסטיאן קירכנר ו"הוראת הסגנון והכתיב היהודי-גרמני" מאת יוהאן כריסטוף וגנזייל. הוצאת Peter Conrad Monath, פרנקפורט ונירנברג, 1715-1724.

1. Jüdisches Ceremoniel, oder, Beschreibung dererjenigen Gebräuche [טקסים יהודיים...]. מאת Paul Christian Kirchner. נירנברג, 1724. גרמנית. מהדורה ראשונה עם תחרים.

תיאור מפורט של מנהגים וטקסים יהודיים בגרמניה במאה ה-18, מאת פאול כריסטיאן קירכנר, מלווה שלוש לוחות תחרים (למעט אחד - תחרית השער - כולם מקופלים). התחרים מתארים טקסים יהודיים שונים, ובהם הנחת תפילין, שבתות וחגים בבית הכנסת, ועוד.

חיבור זה ראה אור לראשונה בשנת 1716 (ללא התחרים). המחבר, אשר נולד למשפחה יהודית, התנצר שנים ספורות לפני כתיבת החיבור. בהקדמה לחיבורו הצהיר על כוונותיו לשכנע יהודים אחרים לפעול כדוגמתו ולהמיר את דתם. בשנת 1724 נערך החיבור מחדש בידי Sebastian Jacob Jugendres, אשר תיקן ועידן מעט את התבטאויותיו החריפות של קירכנר.

[5] דף, 226, [18] עמ' + [30] לוחות תחרים (רובם מודבקים לשולי דפי הספר) + [1] לוח ביאורים (Erklärung der Kupfer) מנותק.

2. Belehrung der Jüdisch-Deutschen Red- und Schreibart. [הוראת הסגנון והכתיב היהודי-גרמני], מאת Johann Christoph Wagenseil. פרנקפורט, 1715. גרמנית, לטינית, עברית ויידיש-דייטש.

79b

79c

79d

79. "Jewish Ceremonies" by Paul Christian Kirchner – Nuremberg, 1724 / "Instruction of the Judeo-German Style and Script" by Johann Christoph Wagenseil – Frankfurt, 1715

Two books bound together: "Jewish Ceremonies" by Paul Christian Kirchner and "Instruction of the Judeo-German Style and Script" by Johann Christoph Wagenseil. Frankfurt and Nuremberg: Peter Conrad Monath, 1715-1724.

1. Jüdisches Ceremoniel, oder, Beschreibung dererjenigen Gebräuche [Jewish Ceremonies...], by Paul Christian Kirchner. Nuremberg, 1724. German. First edition with engravings.

A detailed description of Jewish customs and ceremonies in 18th century Germany, by Paul Christian Kirchner, accompanied by thirty engraved plates (except for one – the engraved title page – all are folding). The engravings depict various Jewish ceremonies, including laying of phylacteries, Sabbath and holidays in the synagogue, and more.

The book was first published in 1716 (without engravings). The author, who was born to a Jewish family, converted to Christianity several years before writing it. In his introduction, he stated his intentions to convince other Jews to follow his example. In 1724, the work was re-edited by Sebastian Jacob Jugendres, who toned down Kirchner's coarse language, as well as his scornful attitude to all things Jewish.

[5] leaves, 226, [18] pp + [30] engraved plates (most of them mounted to leaf margins) + [1] explanatory plate (Erklärung der Kupfer), detached.

2. Belehrung der Jüdisch-Deutschen Red- und Schreibart [Instruction of the Judeo-German Style and Script], by Johann Christoph Wagenseil. Frankfurt, 1715. German, Latin, Hebrew and Yiddish-Teitsch.

A study of the Yiddish-Teitsch language, by Johann Christoph Wagenseil. A collection of texts in German, Hebrew, Yiddish-Teitsch and Latin, including: Three Yiddish songs for Passover, a guide for reading Yiddish-Teitsch, Masechet Nega'im (Tractate of Blemishes; (Hebrew and German), a text about the Fettmilch uprising in Frankfurt in 1614 (German, Yiddish-Teitsch and Latin), Hilchot Derech Eretz (Book of Proper Conduct; (Yiddish-Teitsch), a discussion of the question of whether the Holy Scriptures allow a person to marry two sisters (German) and the Legend of King Arthur (Yiddish-Teitsch).

The texts are accompanied by six engraved plates: four full-page engravings – depiction of a Chalitzah shoe, the Arch of Titus in Rome, and more; and two folding engraved plates portraying scenes taken from the Triumphal March relief on the Arch of Titus.

The author, Johann Christoph Wagenseil (1633-1705), a German theologian and Hebraist, was preoccupied with the question of Jews and Judaism. Several of his compositions presented evidence of the negative Jewish attitude to Christianity, yet he opposed forcible conversion.

[82], 334, 56, [3] pp + [6] engraved plates.

19 cm volume. Good overall condition. Stains. Minor blemishes. Several tears. The explanatory plate in Kirchner's book is detached. Notations and inked stamps to front endpapers. Vellum-covered binding, stained and slightly worn.

Opening price: \$300

80a

80. ויליאם הורד - טקסי ומנהגי הדתות השונות - לונדון, סוף המאה ה-18 - תחריטים רבים

A New Universal History of the Religious Rites, Ceremonies, and Customs of the Whole World, or A Complete and Impartial View of all the Religions [היסטוריה אוניברסלית חדשה של טקסי ומנהגי כל העולם...], מאת William Hurd. נדפס עבור Alexander Hogg, לונדון, [1780?]. אנגלית.

מחקר בנושא טקסי ומנהגי הדתות השונות, מאת ויליאם הורד (William Hurd), מלווה ב-60 לוחות תחריט (תחריט נוסף מול דף השער). מחקר של הורד עוסק, בין היתר, במנהגי היהודים, במנהגים הדתיים המקובלים ביפן, במנהגיהם של העמים הילידים באמריקה, ועוד. הפרק העוסק ביהודים סוקר את עיקרי האמונה היהודית ומלווה בלוחות תחריט נאים המתארים הגבלת ספר תורה, תקיעת שופר בראש השנה, בדיקת חמץ, חתונה יהודית פורטוגזית, ועוד.

IV, [3], 6-122, 125-704 (הדף האחרון ממוספר 1704), XII, [4] עמ' + [61] לוחות תחריט. 36 ס"מ. מצב טוב. כתמים בכמה מהדפים (לוחות התחריט נקיים ברובם). נקבי תילוע, רובם קטנים (פגיעות קלות בטקסט בעמודים האחרונים). כריכה מחופה עור, עם עיטורים מזהבים בשדרה, מעט פגומה. קרעים לאורך השדרה ובקצותיה. הכריכה הקדמית מנותקת חלקית.

בתיחה: \$300

80. William Hurd – A New Universal History of the Religious Rites, Ceremonies, and Customs of the Whole World – London, Late 18th Century – Many Engravings

A New Universal History of the Religious Rites, Ceremonies, and Customs of the Whole World, or A Complete and Impartial View of all the Religions, by William Hurd. Printed for Alexander Hogg, London, [1780?]. English.

William Hurd's study of the ceremonies and customs of various religions, with 60 engraved plates and an engraved frontispiece.

Hurd covers, among other things, the religious customs of the Jews, the Japanese and the Native Americans. The chapter dealing with the Jews surveys the principles of Judaism and is accompanied by fine engraved plates depicting the raising of the Torah scroll, the blowing of the Shofar on Rosh Hashanah, the search for leavened bread, a Jewish Portuguese wedding and more.

IV, [3], 6-122, 125-704 (p. 704 misnumbered 1704), XII, [4] pp + [61] engraved plates. 36 cm. Good condition. Stains to several leaves (engraved plates mostly unaffected). Wormholes, mostly small (slightly affecting text on last pages). Leather-covered binding, spine gilt-embossed, slightly damaged. Tears along spine and its edges. Front board partly detached.

Opening price: \$300

80b

80c

81a

81. "טקסים ומנהגים של כל עמי העולם" – ברנאר פיקאר – פריז, 1807-1810 – מהדורה צרפתית שלמה

הכרך הראשון של החיבור הוקדש ברובו למנהגי היהודים והתחריטים שבו התבססו על ביקוריו של פיקאר בבית הכנסת של העדה הפורטוגזית ובבתי היהודים הספרדים באמסטרדם. פיקאר, שהכיר היטב את קהילת יהודי אמסטרדם (ואף יצר את תחריט השער של ספר "תיקון סופרים" שנדפס באמסטרדם ב-1725), השקיע מאמץ מיוחד בתחריטים המתארים את היהודים והם נחשבים כיום לאחד המקורות האמינים ביותר לתיעוד חיי הקהילה והתרבות היהודית בהולנד במאה ה-18.

התחריטים שבכרך הראשון מתארים מנהגים יהודיים שונים, דוגמת הנחת התפילין, טקס הנישואין, ברית המילה וקבורה יהודית, חג שמחת התורה, ישיבה בסוכה וסעודת ליל הסדר, וכן חפצי דת שונים: מזוזה, שופר, טלית ועוד. המפורסם שבתחריטים מתאר את חנוכת בית הכנסת הפורטוגזי באמסטרדם. תחריט אחר מציג את פיקאר עצמו מתארח בסעודת ליל הסדר בבית אחת המשפחות הנכבדות של קהילת יהודי אמסטרדם, משפחת קוריאל.

13 כרכים, 42.5 ס"מ. מצב כללי טוב. כתמים. כריכות קרטון עם שדרות מעור.

ספרות: The Book That Changed Europe: Picart and Bernard's Religious Ceremonies of the World, Margaret C. Jacob, Lynn Hunt ו-Wijnand Mijhardt, קיימברידג'–לונדון, 2010 (מצורף).

פתיחה: \$1000

Cérémonies et coutumes religieuses de tous les peuples du monde [טקסים ומנהגים דתיים של כל עמי העולם], מאת ז'אן פרדריק ברנאר (Jean Frédéric Bernard). תחריטים מאת ברנאר פיקאר (Bernard Picart). הוצאת L. Prudhomme, פריז, 1807-1810. צרפתית. 12 חלקים ב-13 כרכים.

מהדורה צרפתית של יצירת המופת "טקסים ומנהגים דתיים של כל עמי העולם", שערך וכתב הסופר והמדפיס ז'אן פרדריק ברנאר ואייר ברנאר פיקאר, מחשובי אמני התחריט במאה ה-18 (מכיוון שפרדריק ברנאר בחר להישאר בעילום שם, נדפס החיבור תחת שמו של פיקאר בלבד).

תריסר חלקי החיבור שלפנינו כוללים כחמשת אלפים עמודי טקסט וכ-280 לוחות תחריט (מתוכם עשרות לוחות כפולים), המתעדים בפירוט רב את הטקסים והמנהגים הדתיים של מגוון דתות וכתות העולם. החיבור, שנדפס לראשונה בשבעה כרכים בצרפתית בין השנים 1727-1737, הציג בכבוד ובסובלנות הן את היהדות, הנצרות והאסלם, והן את הפולחן האלילי של עמי הודו, אפריקה ואמריקה, תוך הדגשת המשותף לכל הדתות. הצגתם הנקייה מדעות קדומות של התרבויות והעמים השונים תרמה רבות לקידום הסובלנות הדתית ברחבי אירופה. אף שהחיבור הוחרם על ידי הכנסייה הקתולית, הוא נדפס במהדורות רבות במהלך המאות ה-18 וה-19 (בצרפתית, באנגלית, בהולנדית ובגרמנית) והפך למקור מידע מרכזי על דתות העולם.

L'EXAMEN du LEVAIN &c.

A des Maîtres de la maison, qui ont du PAIN LEVE en leurs maisons : ils ont une Mère qui en fait la recherche en terre.

LE REPAS de PAQUES.
des
JUIFS PORTUGAIS

1. Le Maître de la maison, qui a le Pain Levé en terre, est assis à la table.
2. La Mère, qui en fait la recherche en terre, est assise à la table.
3. Les autres Maîtres de la maison, qui ont du Pain Levé en terre, sont assis à la table.
4. Les autres Maîtres de la maison, qui ont du Pain Levé en terre, sont assis à la table.

1. Le Maître de la maison, qui a le Pain Levé en terre, est assis à la table.
2. La Mère, qui en fait la recherche en terre, est assise à la table.
3. Les autres Maîtres de la maison, qui ont du Pain Levé en terre, sont assis à la table.
4. Les autres Maîtres de la maison, qui ont du Pain Levé en terre, sont assis à la table.

81c

81. "Religious Ceremonies and Customs of All the Peoples of the World" – Bernard Picart – Paris, 1807-1810 – Complete French Edition

Cérémonies et coutumes religieuses de tous les peuples du monde [Religious Ceremonies and Customs of All the Peoples of the World], by Jean Frédéric Bernard. Engravings by Bernard Picart. Paris: L. Prudhomme, 1807-1810. French. 12 parts in 13 volumes.

A French edition of the masterpiece "Religious Ceremonies and Customs of All the Peoples of the World", edited and written by writer and printer Jean Frédéric Bernard and illustrated by Bernard Picart, of the most important engravers of the 18th century (as Frédéric chose to remain anonymous, the composition was printed under Picart's name only).

This twelve-part composition comprises approximately five thousand pages of text and about 280 engraved plates (including dozens of double-spread plates) documenting in great detail the religious ceremonies and customs of the world's religions and sects. The composition, first published in a seven-volume French edition in 1727-1737, introduced with respect and tolerance both Judaism, Christianity and Islam and the pagan religions of the peoples of India, Africa and America, while emphasizing what was common to all religions. The unbiased depiction of various cultures and peoples greatly contributed to the promotion of religious tolerance throughout Europe. Although the composition was banned by the Catholic Church, multiple editions were published during the 18th and 19th centuries (in French, English, Dutch and German), becoming a central source of information about the world's religions.

The first volume of the composition was dedicated mostly to Jewish customs and its engravings were based on Picart's visits to the synagogue of the Portuguese community and to the houses of Sephardic Jews in Amsterdam. Picart, who was familiar with the Jewish community of Amsterdam (and even executed the engraved title page of the book "Tikkun Sofrim", printed in Amsterdam in 1725), invested a special effort in the engravings depicting Jewish life and culture in 18th century Holland.

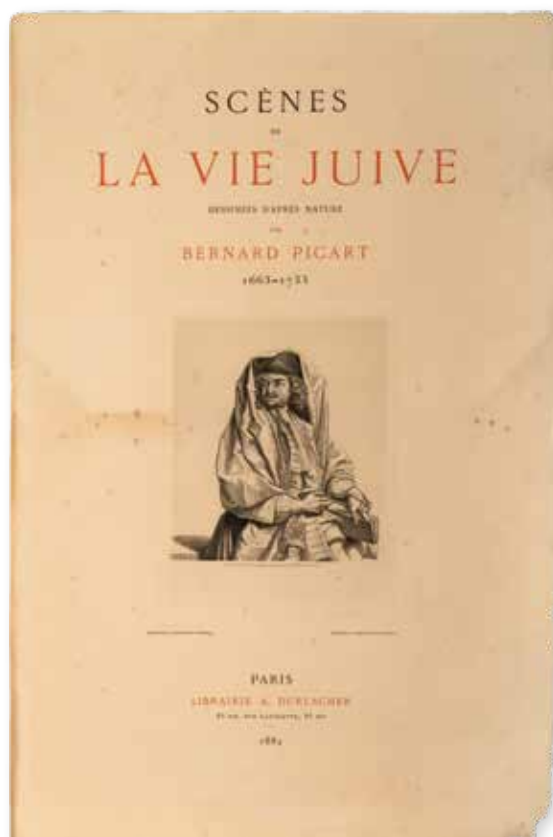
The engravings in the first volume depict various Jewish customs, such as the laying of phylacteries, a marriage ceremony, circumcision, a Jewish burial, the celebration of Simchat Torah, sitting in the Sukkah and the feast of the Passover Seder, as well as various religious articles: a Mezuzah, a Shofar, a prayer shawl and more.

The most well-known of the engravings depicts the inauguration of the Portuguese synagogue in Amsterdam. Another engraving depicts Picart himself as a guest during the feast of the Passover Seder at the house of the prominent Curiel family in Amsterdam.

13 volumes, 42.5 cm. Good overall condition. Stains. Quarter leather bindings.

Literature: The Book That Changed Europe: Picart and Bernard's Religious Ceremonies of the World, by Margaret C. Jacob, Lynn Hunt and Wijnand Mijhardt, Cambridge-London, 2010 (enclosed).

Opening price: \$1000

82b

82. "Scenes of Jewish Life" – 16 Prints after Bernard Picart – Paris, 1884

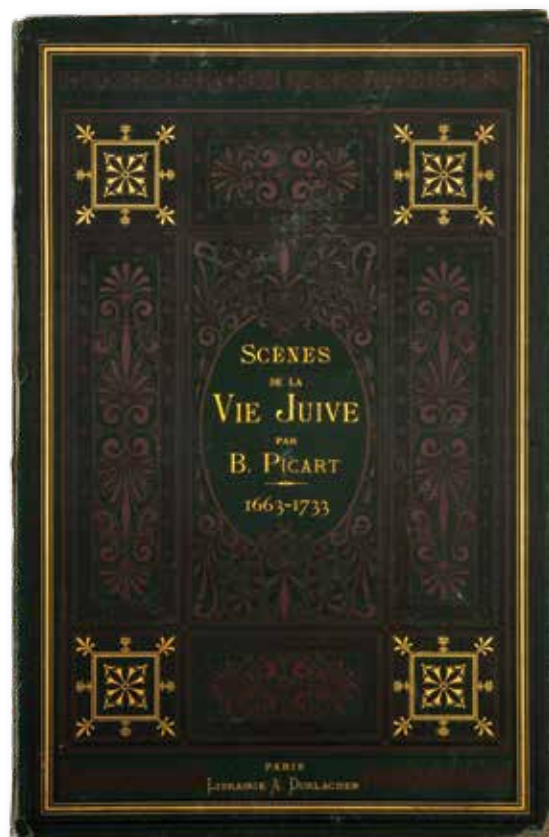
Scènes de la Vie Juive. Dessinés d'après nature par B. Picart [Scenes of Jewish Life... by B. Picart]. Paris: Librairie A. Durlache, 1884. French.

Portfolio with sixteen prints (heliogravures) by Paul Dujardin, after engravings by Bernard Picart, depicting various Jewish customs – a Jewish wedding, the feast of the Passover Seder, Brit Milah, the raising of the Torah Scroll, celebrations of Simchat Torah, and more. Title page with Picart's portrait.

The prints are placed in an elegant, gilt embossed portfolio.

[1] title plate and [16] heliogravures, 50 cm. Good condition. Stains and creases to several plates (mainly to margins). Small closed tears along edges and an open tear to corner of title plate. Blemishes and wear to portfolio.

Opening price: \$150

82a

82. "סצנות מחיי היהודים" – 16 הדפסים על-פי ברנאר פיקאר – פריז, 1884

Scènes de la Vie Juive, dessinées d'après nature par B. Picart [סצנות מחיי היהודים... מאת ב. פיקאר]. הוצאת A. Durlache, פריז, 1884. צרפתית.

פורטפוליו ובו שישה עשר הדפסים (הליוגרבורות) מאת Paul Dujardin, על-פי תחריטים מאת אמן התחריט הצרפתי ברנאר פיקאר, המתארים מנהגים יהודיים שונים – חתונה יהודית, סעודת ליל הסדר, ברית מילה, הגבהת ספר תורה, חגיגות שמחת תורה, ועוד. בעמוד השער דיוקן של פיקאר.

ההדפסים נתונים בתיקייה נאה עם הטבעות מזהבות. [1] לוח שער ו-[16] לוחות הדפס, 50 ס"מ. מצב טוב. כתמים וקמטים בכמה מהלוחות (בעיקר בשוליים). קרעים קלים בשוליים וקרע חסר בפניה של לוח השער. פגמים ובלאי בתיקייה.

פתיחה: \$150

Procession des Palmes (Kisachana Rabah)

82c

Fête des Ventes (Souccoth)

82d

83

חסרים גדולים בדפים הראשונים והאחרונים (עם פגיעות בטקסט), משוקמים באמצעות השלמות נייר. מספר דפים מחוברים לספר באמצעות רצועות נייר מודבקות לשוליים הפנימיים. רישומים בכתב-יד בכמה עמודים. כריכת קלף בלוייה ופגומה מעט.

פתיחה: \$700

83. חיבור אנטי-יהודי מאת הכומר פייטרו גאלאטינו, שנדפס בדפוסו של גרשם שונצינו – אורטונה (איטליה), 1518

Opus totius christianae reipublice maxime utile, de arcanis catholice ueritatis, contra obstinatissimam iudeoru[m] nostre tempestatis p[er]fidiam: ex Talmud, aliisq[ue] libris nuper excerptum
הקהילה הנוצרית, אודות רזי האמונה הקתולית שנמצאו לאחרונה בתלמוד ובספרים עבריים אחרים, בניגוד לחולשתם קשת-הלב של היהודים בתקופתנו... מאת פייטרו גאלאטינו. דפוס גרשם שונצינו, אורטונה (איטליה), 1518. לטינית ומעט עברית.

בין השנים 1509–1507 פרסם יהודי מומר בשם יוהאנס פפרקורן סדרת עלונים אנטי-יהודיים חריפים, שיצאו במתקפה חסרת תקדים על הספרים היהודיים. העלונים ביקשו לזהות את ספרי היהודים, ובעיקר התלמוד, בתור "שורש כל רע", וקראו להפיקם ולהחרימם לאלתר. בעקבות זאת, פרסם קיסר האימפריה הרומית הקדושה מקסימיליאן הראשון צו הקורא להחרמת ספרי היהודים, ופפרקורן עצמו עמד בראש מבצע החרמה בעיר פרנקפורט. ההחרמה עוררה את מחאתם של מספר מלומדים גרמנים, שניסו להגן על ספרי היהודים בטענה שמוצפנות בהם אמיתות נוצריות. בעקבות מחאת המלומדים, הופסקה לבסוף החרמת הספרים.

לפנינו דוגמה יוצאת דופן של ספר אנטי-יהודי, שנדפס בידי אחד מגדולי המדפיסים היהודיים באיטליה, גרשם שונצינו. הספר, חיבורו של הכומר והמלומד הפרנציסקני פייטרו גאלאטינו (Pietro Colonna Galatino), מבקש לזהות אמיתות נוצריות בספרות היהודית, וכפי הנראה זכה להידפס בידי שונצינו כדי "ללמד זכות" על הספרים היהודיים במהלך הפולמוס.

בין דפי הספר משולבים פסוקים רבים מן המקורות העבריים, ובתחילת כל פרק נדפסה מסגרת מאוירת בתחרית עץ, ששימשה בספרים העבריים שהדפיס גרשם שונצינו (כדוגמת ספר כל בו, רימיני רפ"ה-רפ"ו).

גרשם שונצינו, מגדולי המדפיסים העבריים, נדד עם כלי דפוסו בערים שונות באיטליה והדפיס שלושה ספרים באורטונה, מתוכם ספר אחד בעברית. הספר שלפנינו הוא הספר הראשון שהדפיס בעיר זו.

CCCXI דף (1 דף חסר בסוף הספר), 30 ס"מ בקירוב. מצב טוב-בינוני. כתמים. עקבות רטיבות. נקבי תילוע בכריכה ובמספר דפים. קרעים

84a

84. "היהדות שנחשפה" - יוהאן אנדריאס אייזנמנגר - ברלין,

1711

Entdecktes Judenthum, oder Gründlicher und wahrhafter Bericht, welchergestalt die verstockte Juden die Hochheilige Dreyeinigkeit, Gott Vater, Sohn und Heiligen Geist [היהדות שנחשפה - דין וחשבון יסודי ואמיתי על האופן המבעית בו מכבישים היהודים העקשים את השילוש הקדוש], מאת יוהאן אנדריאס אייזנמנגר (Johann Andreas Eisenmenger). (ברלין, 1711 (בדף השער: קניגסברג). מהדורה שנייה.

שני חלקים בכרך אחד. גרמנית, עברית ומעט ערבית. אייזנמנגר (1654-1704) - מזרחן גרמני ופרופסור לשפות שמיות, נחשב לאחד ממבשרי האנטישמיות בעת החדשה. אייזנמנגר היה בקיא בתנ"ך, בתלמוד ובספרות חז"ל, ובא במגע עם חכמים יהודיים ורבנים, במטרה ללקט ראיות המוכיחות שהיהדות מסואבת ומטיפה לשנאת נוצרים. משך 19 שנה הציג עצמו כאדם המבקש את קרבת היהדות ורוצה ללמוד את מקורותיה על-מנת להתגייר; בשנת 1694 אף הדפיס את התנ"ך בפרנקפורט וזכה להסכמתו של הרב דוד גרינווט, שכונה אותו בהקדמה "חכם מופלג באומות". ספרו Entdecktes Judenthum - "היהדות שנחשפה", הוא חיבור מקיף היוצר רושם מחקר-מדעי מהימן בגנות הדת היהודית וסכנותיה לנצרות ונחשב לספר יסוד של האנטישמיות המודרנית עד ימינו. הספר כונה בפי הסופר וההיסטוריון שמעון דובנוב "אנציקלופדיה של שנאת יהודים".

המהדורה שלפנינו הנה המהדורה השנייה, אשר נדפסה בחשאי תחת צו איסור פרסום, שבע שנים לאחר מות המחבר. על מנת לחמוק מהצו, "זייפו" המדפיסים את מקום ההדפסה, וציינו את העיר קניגסברג, שהייתה מחוץ לתחום שיפוטו של הקיסר יוזף הראשון.

[20], 1016, [1]; [3], 1111, [1] עמ', 21 ס"מ. מצב טוב. כתמים ופגמים קלים. רישומי בעלות בדפי הבטנה הקדמיים. כריכה מחופה קלף, בלוייה ובגומה.

פתיחה: \$500

83. Anti-Jewish Composition by the Friar Minor Pietro Galatino, Printed by Gershom Soncino – Ortona (Italy), 1518

Opus totius christianae reipublice maxime utile, de arcanis catholice ueritatis, contra obstinatissimam iudeorum[m] nostre tempestatis p[er]fidiam: ex Talmud, aliisq[ue] hebraicis libris nuper excerptum [A Work Most Useful for the Christian Republic on the Secrets of the Catholic Truth, against the Hard-Hearted Wickedness of Our Jews, Newly Excerpted from the Talmud and Other Hebrew Books...], by Pietro Galatino. Ortona (Italy): Gershom Soncino, 1518. Latin and some Hebrew.

Between 1507 and 1509, the Jewish apostate Johannes Pfefferkorn published a number of anti-Jewish tracts; considering Jewish books, and especially the Talmud, to be "the source of all evil", he called to have them seized and destroyed. Due to his efforts, in 1509, Holy Roman Emperor Maximilian I ordered the confiscation of Jewish books by authorized agents. Pfefferkorn, in his capacity as the Frankfurt agent, immediately began carrying out the order. The confiscation of Jewish books aroused the opposition of several German scholars, who claimed that Christian truth was hidden in Jewish sources. The debate that developed eventually led the emperor to rescind the order.

This book is unique in being an anti-Jewish work printed by one of the leading Hebrew printers in Italy, Gershom Soncino. The book, authored by the Friar Minor Pietro Colonna Galatino, shows that Jewish texts contain hints pertaining to the Christian doctrine. Perhaps Soncino agreed to print this work, which attacks his own religion, since it could be used to support the claims of those who opposed Pfefferkorn (thus protecting Jewish books).

The book contains many Biblical and Talmudic quotes in Hebrew. First page of each chapter within woodcut border (this border was used in the title pages of various Hebrew books printed by Gershom Soncino, such as Kol Bo, Rimini 1525-1526).

Gershom Soncino, one of the leading Hebrew printers, wandered with his printing equipment through various Italian cities. He printed three books in Ortona, including one in Hebrew. This is the first book he printed in Ortona.

CCCXI leaves (missing one leaf at the end). Approx. 30 cm. Good-fair condition. Stains. Traces of damp damage. Worming to binding and several leaves. Large open tears to several leaves at the beginning and end of book (affecting text), repaired with paper. Strips of paper for reinforcement to inner margin of some leaves. Handwritten notations to some pages. Parchment binding, slightly worn, with minor damage.

Opening price: \$700

84b

84. "Judaism Unmasked" – Johann Andreas Eisenmenger – Berlin, 1711

Entdecktes Judenthum, oder Gründlicher und wahrhafter Bericht, welchergestalt die verstockte Juden die Hochheilige Dreyeinigkeit, Gott Vater, Sohn und Heiligen Geist erschrecklicher Weise lästern [Judaism Unmasked – a thorough and true report about the horrifying manner in which the stubborn Jews blaspheme the Holy Trinity...], by Johann Andreas Eisenmenger. [Berlin], 1711 (on the title page: Königsberg). Second edition. Two parts in one volume. German, Hebrew and some Arabic.

Johann Andreas Eisenmenger (1654-1704), a German orientalist and professor of Semitic languages, had a formative influence on modern antisemitism. Eisenmenger studied the Bible, the Talmud and rabbinical writings and met with Jewish scholars and rabbis, seeking evidence proving that Judaism was immoral and promoted hatred towards Christians. During his studies, for some 19 years, he professed to be interested in converting to Judaism; in 1694 he even printed the Hebrew Bible in Frankfurt and was

granted the approbation of Rabbi David Gruenhut (R. Gruenhut wrote an introduction to the Bible, describing Eisenmenger as an "exalted scholar"). Entdecktes Judenthum – "Judaism Unmasked" – is an extensive study directed against Judaism, written in what seems to be a reliable scientific manner. It is considered to this day a classic of modern antisemitism and was dubbed "an encyclopedia of Jew hatred" by historian Simon Dubnow.

This is the second edition, printed clandestinely in violation of an injunction against the book, seven years after the author's death. In order to avoid prosecution, a false imprint was given, with the city of Königsberg, which was outside the jurisdiction of Emperor Joseph I, as place of printing.

[20], 1016, [1]; [3], 1111, [1] pp, 21 cm. Good condition. Stains and minor blemishes. Ownership inscriptions on front endpapers. Vellum-covered binding, worn and damaged.

Opening price: \$500

85a

85. שני ספרים אנטישמיים – "האמונה והאמונה הטפלה היהודית" מאת פרידריך אלברט כריסטיאני, עם תחריטים המתארים מנהגים יהודיים / "האמונה היהודית כולה" מאת אנטוניוס מרגריטה – לייפציג, 1713

כולה", מאת דניאל להמן). בתחילתו מופיע תחריט-שער. החיבור, שמתיימר לחשוף את פניה האמיתיות של היהדות, שם ללעג את מנהגי היהודים ומעלה האשמות חריפות נגדם. בין היתר, מזכיר מרגריטה את קוראיו הנוצרים מפני מגע ומסחר עם יהודים, מתרה בהם שלא להיוועץ ברופאים יהודים ומציג תמונה שלילית של השבת היהודית ושל הנהוג להשתמש ב"גוי של שבת". אחת הטענות הקשות בחיבור נוגעת לנאמנותם הפוליטית של היהודים, המצטיירים כנתינים בוגדניים ותומכי מדינות אויב, שבראשן האימפריה העות'מאנית. חיבור זה השפיע עמוקות על מרטין לותר, שכתב בהשראתו את ספרו האנטישמי "על היהודים ושקריהם". לצד השפעתו הרחבה על האנטישמיות בראשית העת החדשה, נחשב החיבור גם למקור מידע חשוב על חיי היום-יום ומנהגי היהודים באותה התקופה. בעקבות ההאשמות הקשות נגד היהודים שהעלה מרגריטה בספרו, הוא הוזמן לוויכוח פומבי שנערך בשנת 1530 בפני ועדה קיסרית שהתכנסה ברייכסטאג של אאוגסבורג בנוכחותו של הקיסר קרל החמישי. מי שהשיב על טענותיו בוויכוח זה היה השתדלן היהודי הידוע רבי יוסף בן גרשון איש רוסייה (יוסף לואנץ). לאחר שיוסף בן גרשון הוכיח כי טענותיו של מרגריטה נגד היהודים שקריות, גורש מרגריטה מאאוגסבורג.

[1] תחריט שער, [15] דף, 360, [24] עמ'.

שני החיבורים כרוכים יחד. כך 17 ס"מ. מצב טוב. כתמים. מעט קרעים קלים. פיסה גזורה מדף השער של הספר הראשון (הושלמה בהדבקת רצועת נייר. פגיעה קלה בטקסט). חלקו העליון של תחריט השער של הספר הראשון צבוע בטוש. כריכת עור חדשה ודפי בטנה חדשים.

פתיחה: \$300

שני ספרים אנטישמיים מאת מומרים יהודים לנצרות, כרוכים יחד: "האמונה והאמונה הטפלה של היהודים", מאת פרידריך אלברט כריסטיאני ו"האמונה היהודית כולה" מאת אנטוניוס מרגריטה. הוצאת Friedrich Lanckischens Erben ("יורשי Friedruch Lanckischen"), לייפציג, 1713. גרמנית ומעט עברית.

1. Der Jüden Glaube und Aberglaube [האמונה והאמונה הטפלה היהודית], מאת Friedrich Albrecht Christiani. מהדורה שנייה.

חיבור אנטישמי העוסק ביהודים ובדת היהודית. מלווה בתחריט-שער ובשמונה לוחות תחריט המתארים מלבושים, חפצי דת ומנהגים יהודיים.

פרידריך אלברט כריסטיאני נולד בשנת 1647 בשם ברוך למשפחה יהודית מן העיר פרוסניץ שבמורביה (כיום פרוסטיוב בצ'כיה). בצעירותו שימש כחזן בעיר ברוכזל (Bruchsal). בשנת 1674 המיר את דתו לנצרות ועבר להתגורר בלייפציג, שם הרצה במחלקה ללימודים שמיים באוניברסיטה במשך כעשרים שנים ופרסם מספר חיבורים אודות היהודים ומנהגיהם. בסוף המאה ה-17 חזר לעיר הולדתו, פרוסניץ, ושב לחיק היהדות.

[1] דף שער, 88, 186, [10] עמ' + [9] לוחות תחריט.

2. Der Gantze Jüdische Glaube [האמונה היהודית כולה], מאת Antonio Margaritha.

חיבור פולמוסי-אנטישמי מאת המומר אנטוניוס מרגריטה (1492-1542), נצר למשפחת רבנים נודעת בגרמניה; בנו של רב העיר רגנסבורג שמואל מרגליות ונכדו של רבי יעקב מרגליות. החיבור נדפס לראשונה בשנת 1530 באאוגסבורג וכולל, בין היתר, את התרגום הראשון של סידור התפילה היהודי עבור קהל קוראים לא-יהודי (ראו: "בין יהדות לנצרות"), בין אתנוגרפיה לפולמוס: כתיבתו של אנטוניוס מרגריטה על הקבלה ב'האמונה היהודית

85c

book "On the Jews and Their Lies". Alongside its wide influence on anti-Semitism in early modern history, the book is also considered a valuable source of information about the daily life of Jews and their customs at the time.

The grim accusations against the Jews made by Margaritha in this book led to a public debate, conducted in 1530 before the Imperial Committee that convened in the Reichstag of Augsburg, in the presence of Emperor Karl V. Margaritha's opponent in this debate was the well-known Jewish lobbyist Rabbi Joseph ben

85b

Gershon of Rosheim (Joseph Loanz). After Joseph ben Gershon refuted Margaritha's claims against the Jews, Margaritha was banished from Augsburg.

[1] engraved title page, [15] leaves, 360, [24] pp.

The two books are bound together. Volume: 17 cm. Good condition. Stains. Some small tears. A piece is cut from the title page of the first book (completed with a strip of paper, slightly affecting text). Upper engraved title page of the first book colored with felt-tipped pen. New leather binding and new endpapers.

Opening price: \$300

Monkeys for Kapparot

Regarding the custom of Kapparot on the eve of Yom Kippur, Margaritha makes an odd remark (pp. 60-61), based on the teaching that a rooster is taken for Kapparot since in Hebrew it is called "Gever", as are men: "Some say that they have heard from early Sages that monkeys should be used, since they are most similar to men, but as it is not always possible to get monkeys, roosters are used".

קופים לכפרות

בהקשר למנהג הכפרות בערב יום כיפור, כותב מרגריטה (עמ' 60-61) דבר מוזר, המתבסס על דברי הפוסקים שכתבו כי יש לקחת תרנגול לכפרות מאחר שהוא נקרא "גבר", בדומה לבני אדם: "יש אומרים ששמעו מהחכמים הראשונים שיש להשתמש בקופים, שהם הדומים ביותר לבני אדם, אבל מפני שלא תמיד אפשר להשיג קופים, לוקחים תרנגולים".

86. "מזרחיות היהודים" מאת יוהאן יאקוב שודט - פרנקפורט ולייפציג, 1714-1718 - תחרית של "חזירת היהודים" ותחריטים נוספים - טקסטים יהודיים שלא נשמרו במקור אחר

Jüdische Merckwürdigkeiten [מזרחיות היהודים], מאת יוהאן יאקוב שודט. ארבעה חלקים בשני כרכים. פרנקפורט ולייפציג, 1714-1718. גרמנית. מעט עברית, יידיש ולטינית.

הספר "מזרחיות היהודים" ראה אור בשנים 1714-1718, והציג את אחד המחקרים המקיפים ביותר שנכתבו על היהודים עד אז: למעלה מ-3,000 עמודים המתעדים לפרטי-פרטים את חייהם של היהודים, מלבושיהם, לשונם, תפילותיהם, חגיהם ומנהגיהם.

אף שהספר לא עסק בקהילה מסוימת, מרבית העדויות המופיעות בו נאספו בעירו של המחבר, פרנקפורט, והוא כולל מידע רב ויקר ערך על קהילה זו. כמה מהטקסטים שהעתיק המחבר (בעברית וביידיש) לא נשמרו בשום מקום אחר, וספרו של שודט הוא מקורם היחיד: סליחה שחיבר הרב שמואל שאטין כ"ץ על השריפה הגדולה ברובע היהודי של פרנקפורט בשנת 1711; המחזה העממי לפורים "אחשוורוש שפיל" (מחזה זה נידון לשריפה בידי הקהילה היהודית עצמה ושרד רק בהעתקו של שודט); שני נוסחים ללחשי נשים בשעת לידה; קובץ תקנות של הקהילה היהודית נגד המותרות (ראו פריט 78); ועוד.

לצד ערכו התיעודי הרב, נחשב הספר לנקודת ציון בתולדות האנטישמיות המודרנית, בעיקר בשל פרק מיוחד שהוקדש כולו לתיאור הגוף היהודי - צורתו, צבעיו ואף ריחו (פרק זה נחשב לאחד ממבשריה הראשונים של האנטישמיות הגזעית באירופה).

הספר מלווה מספר תחריטים (חלקם מודפסים על לוחות נפרדים וחלקם בגוף הטקסט), ובהם גם דיוקן של המחבר; תחרית המתאר את יעקב מברך את בני יוסף; תחרית המתאר שתי תהלוכות חגיגיות אשר נערכו בקהילות יהודיות בגרמניה בשנת 1716 לרגל הולדתו של לאופולד יוהאן, בנו של קיסר האימפריה הרומית הקדושה, קרל השישי; ותחרית בוטה במיוחד של "חזירת היהודים". שני לוחות תחרית חסרים.

כרך ראשון: [11] דף, 159, 180-582 עמ', [1] דף; [4] דף, 432, 383, [1] עמ'; [4] דף, 358 עמ', [31] דף + [3] לוחות תחרית גדולים ו- [2] לוחות תחרית קטנים, 20.5 ס"מ בקירוב; כרך שני: [16] דף, 320; 447, [1], 192 עמ', [19] דף, 48 עמ', [1] דף + [2] לוחות תחרית גדולים ו- [2] לוחות תחרית קטנים, 20 ס"מ בקירוב. שני לוחות תחרית חסרים. מצב טוב. כתמים ופגמים קלים. מעט קרעים, חלקם בלוחות התחרית המקופלים. רישומים בכתב-יד בדפי הבטנה. תו ספר בצדה הפנימי של כריכת החלק השני. פגמים ובלאי בכריכות. הכרך הראשון כרוך בכריכה חדשה (עם שדרת בד) שעליה מודבקת כריכת עור ישנה, עם מדבקה על השדרה.

פתיחה: \$700

85. Two Anti-Semitic Books - "The Jewish Faith and Superstitions" by Friedrich Albrecht Christiani, with Engravings Depicting Jewish Customs / "The Whole Jewish Belief" by Anton Margaritha - Leipzig, 1713

Two anti-Semitic books by Jewish converts into Christianity, bound together: "The Jewish Faith and Superstitions" by Friedrich Albrecht Christiani, and "The Whole Jewish Belief" by Anton Margaritha. Leipzig: Friedrich Lanckischens Erben (Friedrich Lanckischen's heirs), 1713. German and some Hebrew.

1. Der Jüden Glaube und Aberglaube [The Jewish Faith and Superstitions], by Friedrich Albrecht Christiani. Second edition.

An anti-Semitic work on Jews and Judaism, accompanied by an engraved title page and eight engraved plates depicting Jewish costumes, ritual artifacts and customs. Friedrich Albrecht Christiani was born in 1647 as Baruch to a Jewish family from Prostitz in Moravia (today Prostějov in the Czech Republic). In his youth he served as a cantor in Bruchsal. In 1674, he converted into Christianity and moved to Leipzig, where he served for twenty years as chair of the Leipzig university department for Semitic studies and published several compositions about the Jews and their customs. Shortly before 1700 he returned to his birth town, Prostitz, and to Judaism.

[1] title page, 88, 186, [10] pp. + [9] engraved plates.

2. Der Gantze Jüdische Glaube [The Whole Jewish Belief], by Antonio (Anton) Margaritha.

An anti-Semitic, polemic work by the convert Anton Margaritha (1492-1542), a descendent of a well-known family of rabbis in Germany; son of the Rabbi of Regensburg Shmuel Margalioth and grandson of Rabbi Yaakov Margalioth. It was first published in Augsburg, in 1530, and includes **the first translation of the Jewish prayer book for a non-Jewish readership** (see: "Between Judaism and Christianity(ies), between Ethnography and Polemic: Antonius Margaritha's Writing on the Kabbalah in 'The Whole Jewish Belief'" [Hebrew], by Daniel Lehmann). Engraved title page.

Der Gantze Jüdische Glaube claims to expose the true face of Judaism, mocks Jewish customs and makes serious accusations against the Jews. Margaritha warns his Christian readers against being in contact and trading with Jews, cautions them not to consult with Jewish physicians and portrays a negative picture of the Jewish Sabbath and the custom of using a "Sabbath Gentile". One of the worst allegations targets the political loyalty of the Jews, who are portrayed as treacherous subjects and supporters of enemy countries, headed by the Ottoman Empire. This work deeply affected Martin Luther, who was inspired by it to write his anti-Semitic

86b

(in Hebrew and Yiddish) are unknown from other sources: a Selicha authored by Rabbi Shmuel Schotten Katz following the great fire in the Jewish Quarter of Frankfurt in 1711; the Purim play "Ahasuerus-Spiel" (of which most copies were burnt following a rabbinical decree; the text was preserved only thanks to Schudt); two versions of women's incantations for childbirth; regulations of the Jewish community forbidding luxuries (see item 78); and more.

Besides its documental value, the book is considered a landmark in the history of modern anti-Semitism, mainly due to a special chapter dedicated entirely to a description of the Jewish body – its shape, colors and smells (this chapter is considered a harbinger of racist anti-Semitism in Europe).

The book features several engravings (some as separate plates and some in-text), including a portrait of the author, an engraving depicting Jacob blessing Joseph's

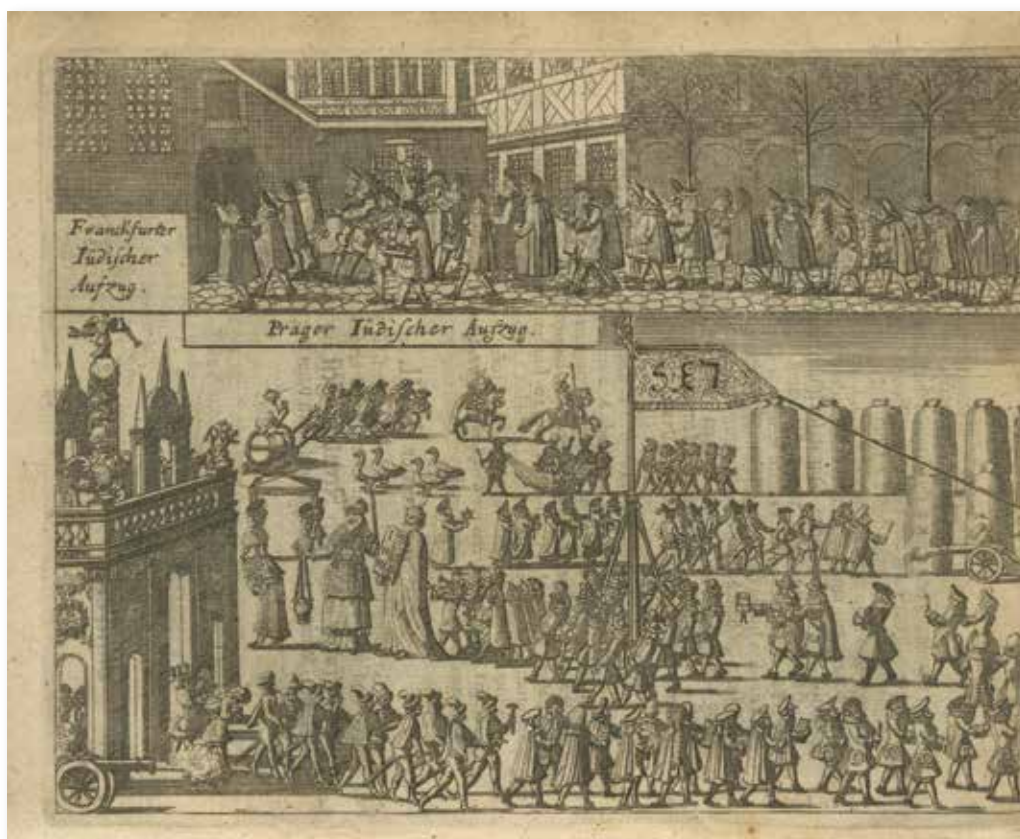

86a

sons, an engraving depicting two festive processions held in Jewish communities in Germany in 1716 for the birth of Leopold Johann, the son of the Holy Roman Emperor, Carl VI, and an especially offensive engraving of the Judensau ("Jews' Sow"). Missing two engraved plates.

Vol. I: [11] leaves, 159, 180-582 pp, [1] leaves; [4] leaves, 432, 383, [1] pp; [4] leaves, 358 pp, [31] leaves + [3] large engraved plates and [2] small engraved plates, approx. 20.5 cm; Vol. II: [16] leaves, 320; 447, [1], 192 pp, [19] leaves, 48 pp, [1] leaf + [2] large engraved plates and [2] small engraved plates, approx. 20 cm. Missing two engraved plates. Good condition. Stains and minor blemishes. Several tears, some to folding engraved plates. Handwritten notations to endpapers. Bookplate to inside binding of the second volume. Blemishes and wear to bindings. The first volume in modern binding (with a cloth spine) on which an old leather binding is mounted, with a label on the spine.

Opening price: \$700

86c

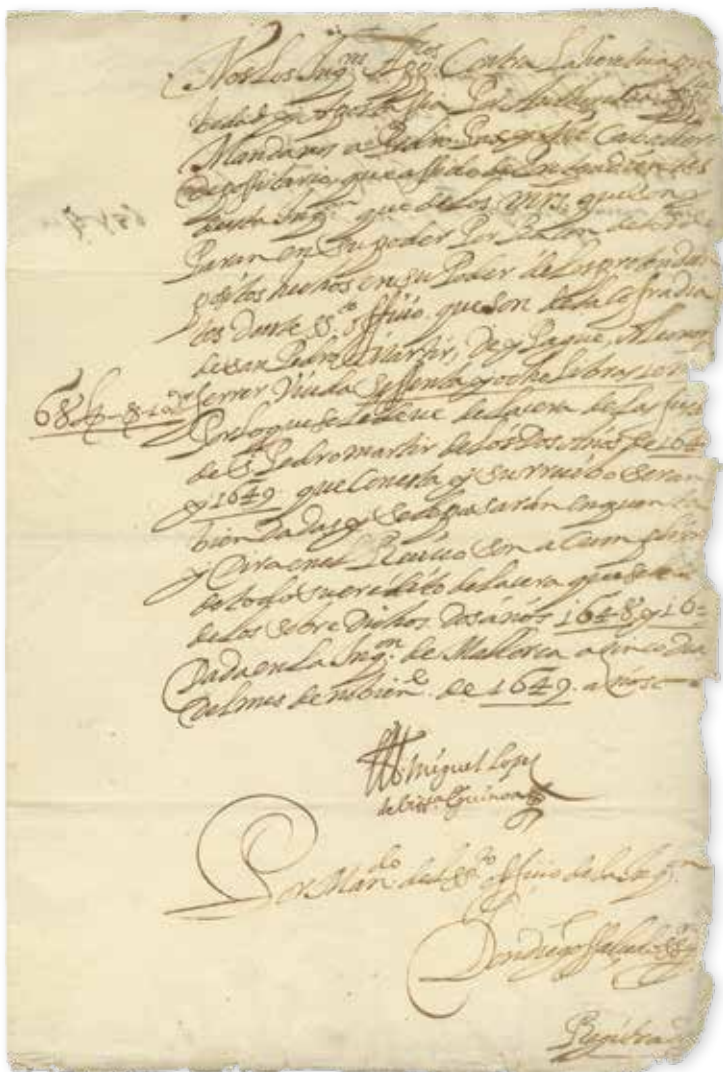
86d

86. "Jewish Oddities" by Johann Jacob Schudt – Frankfurt and Leipzig, 1714-1718 – An Engraving of a Judensau and Other Engravings – Jewish Texts Unknown from Other Sources

Jüdische Merckwürdigkeiten [Jewish Oddities], by Johann Jacob Schudt. Four parts in two volumes. Frankfurt and Leipzig, 1714-1718. German, with some Hebrew, Yiddish and Latin.

"Jewish Oddities" was published between 1714 and 1718, introducing one of the most comprehensive studies on Judaism until then: more than 3,000 pages documenting the minute details of Jewish life, dress, language, prayers, holidays and customs.

Although the book did not address any particular community, most of the information it contains was gathered in the author's city, Frankfurt, and it provides a valuable documentation of the Frankfurt Jewish community. Several of the texts copied by Schudt

87

87. The Inquisition of Mallorca – Official Manuscript Document – Mallorca, 1649

An official manuscript document issued by the Inquisition of Mallorca. Spain, 1649. Spanish.

Manuscript document, written on a folded leaf and signed by an Inquisition official of Mallorca. Instructing Pedro Pax y Net, Caballero, depositary for the Confraternity of San Pedro Martir, to pay the widow Leonora Ferrer the sum of 68 libras for wax supplied for the San Pedro Martir Feasts in 1648-1649.

Several lines in a different hand on verso, added by one Juan Ferrer, presumably on behalf of Leonora Ferrer, confirm receipt of payment.

Folded leaf, 31.5x22 cm. Good-fair condition. Blemishes and tears (some open), mostly to margins, slightly affecting text. Some stains.

Provenance: A. Rosenthal Ltd., Antiquarian Booksellers, September 1973. Enclosed: printout from the auction catalog, payment receipt and other documents.

Opening price: \$300

87. האינקוויזיציה באי מיוֹרקה – מסמך רשמי

בכתב יד – מיוֹרקה, 1649

מסמך רשמי בכתב יד מאת האינקוויזיציה באי מיוֹרקה. ספרד, 1649. ספרדית.

המסמך כתוב בכתב יד על גבי גיליון נייר מקופל וחתום בתחתיתו בידי נציג האינקוויזיציה באי מיוֹרקה. במסמך מורה הנציג ל-Pedro Pax y Net, Caballero, נאמן עבור האחווה של סן פדרו מרטיר, לשלם לאלמנה Leonora Ferrer סך 68 ליברות עבור שעווה שסיפקה ליום סן פדרו מרטיר בשנים 1648 ו-1649.

במפתח הפנימי של גיליון הנייר כמה שורות בכתב יד שונה שכתב Juan Ferrer, כפי הנראה מטעמה של מוטבת המסמך Leonora Ferrer, המאשרות שהתשלום האמור התקבל.

גיליון מקופל, 22x31.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני. פגמים, קרעים וקרעים חסרים, בעיקר בשולי הדף, הפוגעים קלות בטקסט. מעט כתמים.

מקור: בית המכירות Rosenthal, ספטמבר 1973. מצורפים תדפיס מתוך קטלוג המכירה, קבלה על התשלום ומסמכים נוספים.

מתיחה: \$300

88. Maurice Sochachewsky (1918-1969) – "The Light of Youth" – Oil on Canvas

The Light of Youth, [1937], a painting by Maurice Sochachewsky (1918-1969).

Oil on canvas. Signed.

The painting depicts Jack Johnson, a young miner from the city of Talywain in Wales.

Maurice Sochachewsky (1918-1969), born in East London, England, studied at St. Martin's School of Art. In ca. 1937, he lived for eight months in the mining town of Talywain in Wales, documenting the miners' lives and hard lot. During World War II, he served in the Royal Welch Fusiliers and was wounded during the Battle of Normandy. In 1949, shortly after the establishment of the State of Israel, Sochachewsky visited Israel, sketching its views. He illustrated several Yiddish publications published in Britain in the 1940s. Several of his works are exhibited in the Ben Uri Gallery.

Approx. 83x48 cm. Fair-poor condition. Blemishes to paint. Tears in the center of the canvas. An open tear. The canvas is torn along the frame and is detached from its margins; part of the margins are missing. Framed.

Provenance: the Mr. and Mrs. Alexander Margulies Collection.

Opening price: \$300

88

88. מוריס סוכצ'בסקי (1918-1969) – "זוהר נעורים" – שמן על בד

זוהר נעורים, [1937?], ציור מעשה ידי מוריס סוכצ'בסקי (1918-1969). שמן על בד. חתום.

בציור נראה ג'ק ג'ונסון, נער כורים מן העיירה Talywain שבוויילס.

מוריס סוכצ'בסקי (1918-1969), יליד אזור האיסט אנד בלונדון, אנגליה, למד בבית הספר לאמנות "סנט מרטין". בשנת 1937 בקירוב עשה שמונה חודשים בעיירת הכורים Talywain בוויילס, ותעד את חיי הכורים במבט רגיש ואמפתי. במלחמת העולם השנייה שרת בגדוד הוולשי של קלעי המלך ונפצע בקרב על נורמנדי. מיד לאחר קום מדינת ישראל, בשנת 1949, הגיע סוכצ'בסקי לביקור בארץ, סייר ברחביה ורשם את נופיה. עבודותיו הגרפיות מעטרות כמה פרסומים בידיש שיצאו בבריטניה בשנות ה-40. כמה מעבודותיו מצויות בגלריה 'בן אורי'.

83x48 ס"מ בקירוב. מצב ביוני-גרוע. פגמים בצבע. קרעים במרכז הבד. קרע חסר. הבד קרוע לאורך המסגרת ומנותק משוליו האחוריים; חלק מן השוליים חסרים. נתון במסגרת.

מקור: אוסף אלכסנדר מרגוליס.

פתיחה: \$300

89b

89a

89. מדליית זהב בעיצוב מארק שאגאל – "לאור גוים" – ישראל, 1979

מדליית זהב 22 קאראט בעיצוב מארק שאגאל. נטבעה בידי חברת Argor השווייצרית. ישראל, 1979. על פני המדליה מופיעה יצירה מאת מארק שאגאל, שנוצרה במיוחד עבור מדליה זו כתרומה למפעל "קורת גג" שיזם משרד ראש הממשלה מנחם בגין ונועד לסייע לזוגות צעירים בהשגת בית. מימין נראה משה רבנו, בידיו לוחות הברית ולצדו מנורת חמישה קנים. משמאל נראית ירושלים ומעליה ענף עץ פורח. מעל הסצנה מופיעה הכתובת "לאור גוים" (ישעיה מב ו). חתומה "מארק שאגאל" ו-"Marc Chagall", ומתוארכת 1978. על גב המדליה מופיע הפסוק מופיעה בשמנו לקוח שמה של המדליה במלואו: "אני ה' קראתיך בצדק ואחזק בידך, ואצרך ואתנך לברית עם, לאור גוים", בעברית ובאנגלית. בצדה זה מתוארכת המדליה תשל"ט 1979. מעל הכתובת מופיע מקום ההנפקה, ירושלים, בעברית ובאנגלית, ובתחתית המילה "שלום" בעברית, בערבית ובאנגלית. המדליה נתונה בתוך מעמד זכוכית אקרילית שנווה אליה במכירתה. קוטר: 60 מ"מ. מצב טוב.

מתיחה: \$2500

89. Gold Medal Designed by Marc Chagall – "For a Light of the Nations" – Israel, 1979

22 karat gold medal designed by Marc Chagall. Struck by Argor, Switzerland. Israel, 1979.

Obverse: a work by Marc Chagall, made especially for this medal as a donation to the "Korat Gag" enterprise initiated by Prime Minister Menachem Begin's office and designed to assist young couples to buy an apartment. Seen on the right is Moses, with the Tablets of the Law in his hands, behind a five-branched Menorah. To the left is Jerusalem with overhanging flowering branch. Legend: "For a light of the nations" (Isaiah 42, 6). Signed "Marc Chagall" in Hebrew and English and dated 1978.

Reverse: verse from Isaiah (from which the medal's title was taken): "I the LORD have called thee in righteousness, and will hold thine hand, and will keep thee, and give thee for a covenant of the people, for a light of the nations", in Hebrew and English. This side dated 5739 and 1979. Legend indicating place of issue, Jerusalem, in Hebrew and English. Additional legend: "Peace" in Hebrew, Arabic and English.

The medal is placed in an acrylic glass case originally enclosed with it.

Diameter: 60 mm. Good condition.

Opening price: \$2500

90

90. Great is Peace – חמישה קטעים מן התלמוד בנושא שלום – הדפסים חתומים מעשה ידי גרשון ליבר – ניו-יורק, 1997 – מהדורה ביבליופילית מצומצמת

Great is Peace, Fragments of an Ancient Talmudic Tractate [גדול השלום, קטעים מתוך מסכת תלמודית עתיקה], בתרגום דניאל שפרבר. חמישה הדפסים מעשה ידי גרשון ליבר. דפוס Oil Creek, ניו-יורק, 1997. אנגלית.

חמישה קטעים בנושא שלום מתוך מסכת דרך ארץ זוטא, מסודרים "מהקטן לגדול": שלום בין יחידים, שלום בעם ישראל, שלום עולמי, שלום קוסמי ושלום ירושלים. מלווים חמישה הדפסים מעשה ידי גרשון ליבר, כולם חתומים בעיפרון.

מהדורה ביבליופילית, מודפסת על נייר עבה וכרוכה בעבודת יד. עותק מספר 11 מתוך מהדורה של 50 עותקים.

גרשון ליבר (Gerson Leiber, 1912-2018) היה צייר, פסל ואמן הדפס יהודי אמריקני. עבודותיו הוצגו ביותר מ-200 תערוכות ובמגוון מוזיאונים וגלריות בארה"ב ובעולם.

[8], דף + [5] לוחות הדפס, 25.5 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים בשולי הדפים ובכריכה (ברובם קלים).

אינו מופיע ב-OCLC.

ראו פריטים 91-92.

פתיחה: \$200

90. Great is Peace – Five Passages from the Talmud on the Subject of Peace – Signed Prints by Gerson Leiber – New York, 1997 – Limited Bibliophile Edition

Great is Peace, Fragments of an Ancient Talmudic Tractate, translated by Daniel Sperber. Five prints by Gerson Lieber. New York: Oil Creek Press, 1997. English.

Five excerpts on the subject of peace from the Derech Eretz Zuta tractate: Peace between Individuals, Israel's peace, Global peace, Cosmic peace and Peace of Jerusalem. Accompanied by five prints by Gerson Leiber, all signed in pencil.

A bibliophile edition, printed on thick paper and hand-bound. Copy no. 11 of 50.

Gerson Leiber (1912-2018) was a Jewish American painter, sculptor and lithographer. His works were exhibited in more than 200 exhibitions and in a variety of museums and galleries in the USA and worldwide.

[8] leaves + [5] plates, approx. 25.5 cm. good condition. Stains to margins of leaves and to binding (mostly minor).

Not in OCLC.

See items 91-92.

Opening price: \$200

91b

91. The Faith-Healer Speaks – A Poem by Jewish Poet Philip Appleman, with Prints by Gerson Leiber – New York, 2001 – An Edition of 35 Copies

The Faith-Healer Speaks, by Philip Appleman. Prints by Gerson Leiber. New York, 2001. English.

A long poem by Philip Appleman, printed on eight plates, with ornate initials and several words printed in red, accompanied by six prints by Gerson Leiber, a title page with a small print and a colophon leaf hand-signed by Leiber.

Copy A of five artist's proof copies (a total of 35 numbered copies were printed).

In a cloth-covered clamshell box.

[1], 14, [1] plates (including six large prints), 45.5 cm. Good condition. Minor blemishes. The box (verso and part of recto) is faded, with minor blemishes.

See items 90 and 92.

Opening price: \$300

91a

91. The Faith-Healer Speaks – פואמה מאת המשורר היהודי פיליפ אפלמן, מלווה הדפסים מאת גרשון ליבר – ניו-יורק, 2001 – נדפסה ב-35 עותקים

The Faith-Healer Speaks, מאת פיליפ אפלמן (Philip Appleman). הדפסים מאת גרשון ליבר. ניו-יורק, 2001. אנגלית. פואמה מאת פיליפ אפלמן, מודפסת על גבי שמונה לוחות, עם תיבות פתיחה צבעוניות ומילים בודדות בדיו אדומה, מלווה שישה לוחות הדפס מעשה ידי גרשון ליבר, דף שער עם הדפס קטן ודף קולופון עם חתימת-ידו של ליבר.

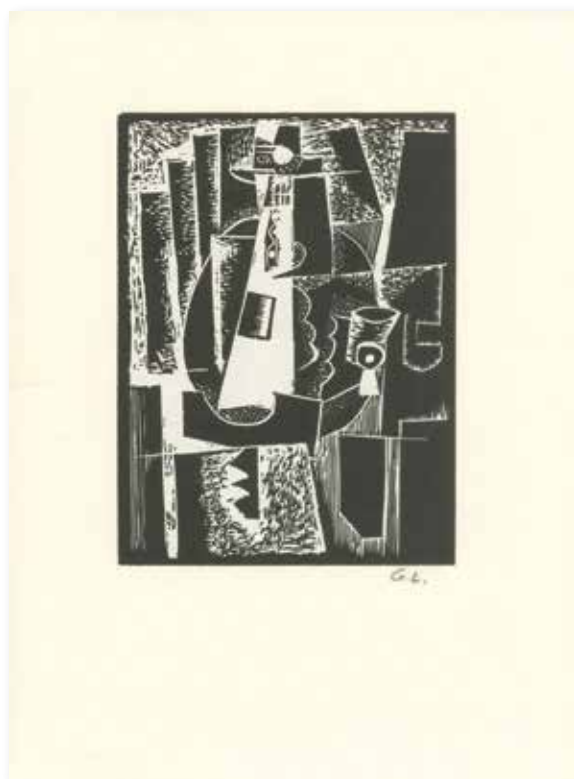
עותק A מתוך חמישה עותקי artist's proof (סה"כ נדפסו 35 עותקים ממוספרים).

נתון בתיקייה מחופת בד.

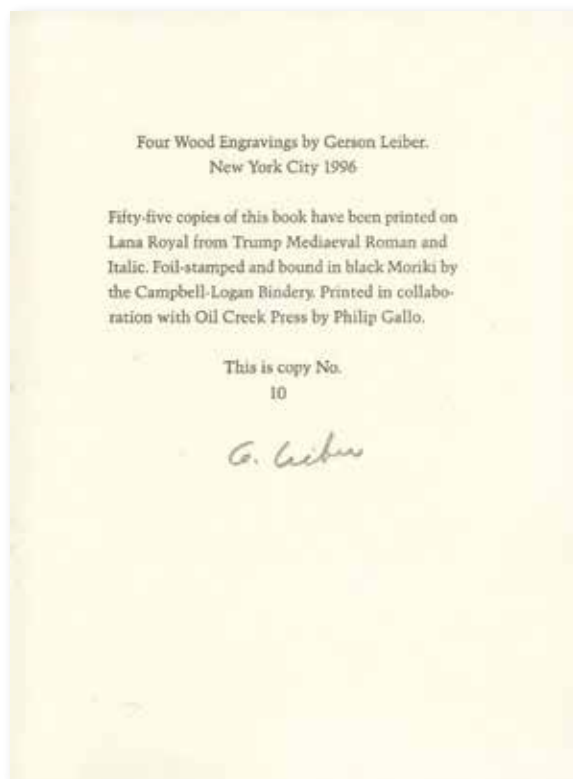
[1], 14, [1] לוחות (בהם שישה לוחות עם הדפסים גדולים), 45.5 ס"מ. מצב טוב. פגמים קלים. התיקייה דהוייה בצדה האחורי ובחלק מצדה הקדמי, עם פגמים קלים.

ראו פריטים 90 ו-92.

פתיחה: \$300

92b

92a

92. פואמה מאת איזבלה לייטנר / ארבעה ציטוטים מן המקורות היהודיים - שני ספרים עם הדפסים מעשה ידי גרשון ליבר - ניו-יורק, 1996 ו-2000 - מהדורות מצומצמות

- שני ספרים עם הדפסים מעשה ידי גרשון ליבר. דפוס Oil Creek ו-Phillip Gallo, ניו-יורק. אנגלית.
1. The Wisdom of the Mishnah Sages, ארבעה ציטוטים מהמקורות היהודיים, מלווים ארבעה הדפסים מעשה ידי גרשון ליבר. 1996. עותק מספר 10 מתוך מהדורה של 55 עותקים. ההדפסים ודף הקולופון חתומים בידי האמן. [4] עמודי טקסט ו- [4] לוחות הדפס, 18 ס"מ בקירוב. מצב טוב.
  2. May 31, 1944, פואמה מאת איזבלה לייטנר (Isabella Leitner), מלווה הדפסים מעשה ידי גרשון ליבר. 2000. מהדורת פורטפוליו, נתונה בתיקייה מחופת בד. עותק מספר 30 מתוך מהדורה של 40 עותקים. חתום בלוח השער בידי המשוררת והאמן. [9] לוחות עם טקסט והדפסים, 57 ס"מ בקירוב. מצב טוב. שפופים וקילופים קלים בצד האחורי של הלוחות. תיקייה מעט דהויה. ראו פריטים 90-91.

פתיחה: \$300

92c

92. A Poem by Isabella Leitner / Four Quotes from Jewish Sources – Two Books with Prints by Gerson Leiber – New York, 1996 and 2000 – Limited Editions

Two books with prints by Gerson Leiber. Printed by Philip Gallo in collaboration with Oil Creek Press, New York. English.

1. The Wisdom of the Mishnah Sages, four quotes from Jewish sources, accompanied by four prints by Gerson Leiber. 1996.

Copy no. 10 of 55. The prints and the colophon are signed by the artist.

[4] pages of text and [4] prints, approx. 18 cm. Good condition.

2. May 31, 1944, a long poem by Isabella Leitner, accompanied by prints by Gerson Leiber. 2000.

Portfolio edition, in a cloth-covered slipcase. **Copy no. 30 of 40. Title page signed by Leitner and Leiber.**

[9] plates with text and prints, approx. 57 cm. Good condition. Minor abrasions to verso of plates. The slipcase is slightly faded.

See items 90-91.

Opening price: \$300

92d

זה ספר

קטן הכמות ורב האיכרות

שאספתי אני הצעיר מספרי המשוררי
נין לשורר בהם בחנים ובמועדים
ובמצהלות חתנים עם כל מיני
ששונים בחג המצות ובחג
השבועות ובחג הסוכות

כל אחד בפני עצמו נקרא לצור
עוטה אורה ונלוה עמהם אישור מוסף
טלל האזהרות אמרות הטהורות
שחיבר הרב הרמז כמהרדב"ח זצוקל
מאלהי נשמה עד עלינו לשבח ולבסוף
מסיימין בלי טוב על ינ עיקרי תורתנו ~
שתתעלה וממקור החכמה והמדע ~
אשר ינחינו במעגלי צדק אכיר:

הלא כה דברי אנא בריה קלה העבד ישח
כי קטין הוא והוא הצעיר יהושע בן חסין
נין ופד לקוב קעחבר וכו' וכו' נשי קשתרת
בחדש מנין קעבכ"ט שטן תר"א ינה יושב לבן:

פה מסתא יעא

מכירה מס' 71 Auction No.

השתתפות טלפונית
Phone Participation

☐

הצעה בכתב
Absentee Bid

☐

טופס הצעת מחיר לפריטים
Absentee / Telephone Bidding Form

כתובת Address

שם מלא Full Name

סלולרי Cellular

פקס Fax

טלפון Tel

ת.ז./דרכון ID/Passport No.

דואר אלקטרוני Email

תאריך Date

חתימה Signature

Tiebreaker	* מחיר מירבי מוצע ב-\$	שם ותיאור הפריט	מספר פריט
שובר שוויון	Max. Offered Price in US\$	Name and Description of Item	Item No.

* Not including commission and VAT

* לא כולל עמלה ומע"מ

* Absentee bids must be placed by 2:00 pm on the day of the auction

* הצעות ותקבלנה רק עד השעה 14:00 ביום המכירה

* Absentee bids which do not fall on the increments may be lowered to the next acceptable increment

* הצעות שלא במדרגות המחיר תעוגלנה כלפי מטה

Instructions for Absentee Bidding:

This form is intended for those who wish to participate in the auction but cannot attend it in person and wish to place an absentee bid or for those who wish to participate by phone. Completing this form constitutes an order to Kedem Auction House Ltd. to purchase the listed lot/s on behalf of the bidder for the lowest price possible and never for more than the maximum amount indicated in the form.

Completing this form obligates the bidder to purchase the listed lot/s at the opening price in the event that no other bids on the lot/s were placed by other potential buyers. Kedem will do its best to place the bids as instructed but cannot accept liability for error or failure in doing so.

Bids are in accordance and subject to the conditions of purchase, as detailed at "terms of sale" section. Bids should be placed according to the following increments.

Buyers Premium: 23%.

I have read and agree to the terms of sale.

Bid Increments

מדרגות הצעת מחיר:

מדרגה Increment	מחיר Current Bid
\$20	\$200-500
\$50	\$500-1,000
\$100	\$1,000-2,000
\$200	\$2,000-5,000
\$500	\$5,000-10,000
\$1,000	\$10,000-20,000
\$2,000	\$20,000-50,000
\$5,000	\$50,000+

הנחיות להגשת הצעת מחיר:

הטופס מיועד למבקשים להשתתף במכירה אך נבצר מהם מלהגיע או למבקשים להשתתף במכירה באמצעות הטלפון. מילוי הטופס מהווה הוראה של מגיש ההצעה לקדם - בית מכירות פומביות בע"מ לרכוש עבורו את הפריט/ים המופיעים בו, וזאת במחיר הנמוך ביותר האפשרי ובלבד שלא יעלה על המחיר המירבי המפורט להלן. מילוי הטופס מהווה התחייבות של מגיש ההצעה לרכוש את הפריט במחיר המתיחה במקרה בו לא תהיה כל הצעה נוספת לרכישת הפריט מצד קונים אחרים. קדם תעשה כמיטב יכולתה למלא את ההצעות. אולם, לא תוטל עליה שום אחריות בגין אי ביצוע ההצעות המוגשות. את ההצעה יש להגיש במדרגות קבועות עפ"י הטבלה שלהלן.

עמלת הקניה היא 23%.

הנני מאשר כי קראתי את תנאי המכירה המופיעים בקטלוג ואני מסכים להם.

תנאי מכירה

1. "קדם - בית מכירות פומביות" (להלן "קדם") פועלת כשלושה מטעם מוכרי הפריטים המוצעים למכירה פומבית.
2. "קדם" תפיק קטלוג לכל מכירה (להלן: "הקטלוג") ובו יפורטו, בין היתר, הפריטים המוצעים למכירה, מספריהם ומחירי המכירה שלהם. למען הסר ספק, הנתונים המופיעים בקטלוג נועדו לשמש לצרכי מידע בלבד לקונה ואין בהם כל אחריות לגבי תאור, יחוס, בעלים קודמים, תקופה, מקור או כל נתון אחר. הזכיות על התמונות המופיעות בקטלוג שמורות ל"קדם".
3. המחירים אשר מופיעים ברשימת הפריטים, היום מחירי מינימום ואינם מהווים הערכה.
4. "קדם" תמנה אדם לתפקיד מנהל מכירה, שיהיה אחראי מטעמה, בין היתר, לעריכת המכירה הפומבית וניהולה.
5. מנהל המכירה שומר לעצמו את הזכות למנוע השתתפות במכירה מאנשים שאינו מעוניין בהשתתפותם. למנהל המכירה הסמכות הבלעדית לקבוע מי זכה במכירה, לבטל מכירה של פריט כלשהו (גם אחרי מכירתו), או להעמידו מחדש למכירה זאת עפ"י שיקול דעתו הבלעדי. כן רשאי מנהל המכירה להוסיף או להוציא פריט מהמכירה, או לשנות נתונים לגבי פריט המוצע למכירה שנתקבלו לאחר הדפסת הקטלוג.
6. השתתפות במכירה מותנית בקבלת שלטית ממוספת. הקונה בכוח יצטייד לפני המכירה, בשלטית ממוספת כאמור, אשר תשמשו לצורך הצבעה במכירה.
7. ההחלטות תתנהל בדולרים של ארה"ב.
8. "מחיר פטיש" לעניין המכירה הפומבית משמע הסכום הנקוב כהצעת קונה בכוח שהצעתו נתקבלה עפ"י תנאים אלה. מיד לאחר הקשת ה"פטיש" והכרזת מספרו הסידורי של הקונה בכוח ע"י מנהל המכירה, תיחשב הצעת הקונה בכוח כנתקבלה והפריט שהוצג למכירה ייחפז לקניינו של אותו קונה מציע ההצעה (להלן: "הקונה הזוכה"), בכפוף לביצוע מלוא התחייבותיו לתשלום עפ"י הסכם זה. הקונה בכוח שהצעתו נתקבלה ישלם ל"קדם", בתוספת למחיר הפטיש, **תמלה (בתוספת מע"מ) בשיעור 23% עבור \$180,000 הראשוני שבכל פריט, 18% עבור הסכום שבין \$180,000 ל-\$1,000,000 שבכל פריט ו-12% עבור הסכום שמתעבר ל-\$1,000,000 שבכל פריט**. התשלום המלא יעשה מיד בסיום המכירה.
9. הסימן ➔ בפריט מצוין שהוא פריט שיובא על ידי קדם מחוץ לישראל, ולכן הוא כפוף לחוקי המס הישראליים ו**חייב בתשלום מע"מ על מלוא מחיר הפטיש ועמלת הקונה**. עם זאת, אזרח זר שיקנה את הפריט יבקש לייצא מחוץ לישראל באמצעות חברת השילוח העובדת עם קדם יהיה פטור ממס זה.
10. התשלום עבור הרכישות יעשה בהעברה בנקאית. יתקבלו גם תשלומים במזומן עד לסכום של \$25,000.
11. **באחריות הקונה לזגוג להוצאת הפריטים שרכש, ישירות ממשרדי "קדם", או באמצעות שליח או חברת משלוחים מטעמו. במקרה שהרכש יבקש, "קדם" תוכל, ללא אחריות מצידה, לראות ולשלוח את הפריטים בתשלום מלא על חשבון הקונה. לתעריפי אריזה משלוח ייש**

Terms of Sale

1. "Kedem" Public Auction House ("Kedem") acts as agent for sellers of items to be offered for sale to the public ("the Sellers").
2. "Kedem" will produce a catalogue for every sale ("The Catalogue"), which will include a list of items available at the sale, their serial numbers and opening prices. For the avoidance of doubt, information provided in the Catalogue, including opening prices, descriptions of items and any other information concerning the items, are solely for the purpose of information for potential buyers and are in no way to be construed as stand and/or obligation on behalf of "Kedem" and/or its employees and/or representatives. Kedem reserves all rights to the pictures that appear in the catalog.
3. "Kedem" will appoint a person as manager of the sale ("the Auctioneer") who will be responsible on its behalf for the execution and management of the auction.
4. The Auctioneer reserves the right to prevent participation in the auction of any person. The auctioneer reserves the right to determine the winner of each lot, to cancel the sale of any item (even after it's sold) or to re-enter it for sale, at his own discretion and at any stage whatsoever. The auctioneer also has the right to withdraw or add items to the sale and to add or withdraw from the Catalogue any information about an item to be offered in the auction on the basis of information received by "Kedem" after publication of the Catalogue.
5. In order to participate in the auction, a potential purchaser must obtain a numbered paddle before the auction which will enable him to bid at the auction.
6. The auction will be conducted using US Dollars as currency.
7. On the fall of the hammer and the acknowledgment of the numbered paddle of the offeror by the Auctioneer, the offeror's offer will be binding and will be considered to be accepted and title to the item will pass to the offeror whose offer was accepted ("the Purchaser"), subject to the fulfillment by the Purchaser of all payment obligations to "Kedem" as set out hereunder.
8. The amount mentioned in an offer at a sale by a Purchaser which is accepted (the Hammer Price) shall be paid to "Kedem" by the Purchaser, together with a commission ('the Commission') and Israeli VAT on commission only. **The commission per lot will be 23% of the hammer price up to and including \$180,000, 18% of the portion of the hammer price above \$180,000 up to an including \$1,000,000, and 12% of the portion of the hammer price above \$1,000,000.** Payment to "Kedem" shall be effected immediately upon the conclusion of the auction but, at any event, not later than seven days after the date of the auction.
9. The sign ➔ by the opening price indicates an item that arrived from outside Israel and is subjected to the Israeli tax laws, meaning a **17% value added tax on the purchase price and the buyer's commission**. This tax will not be collected from foreign residents paying in foreign currency and exporting the item(s) via a shipper recognized by Kedem.
10. The payment for items can be remitted by bank transfer. Kedem also accepts cash payments which do not exceed NIS 11,000 (subject to Israeli law) and checks and credit card payments which do not exceed \$25,000. Kedem accepts only non-negotiable checks.
11. **It is the responsibility of the buyer to collect the purchased items directly from the offices of "Kedem," or have them collected by a delivery service or courier on his behalf. In certain cases in which a buyer so requests, "Kedem" can, at its sole discretion and without taking or accepting any responsibility for damages or loss, pack and ship the items to the buyer, provided the**

פריט 25 Item